
STRATEGIJA RAZVOJA SARADNJE SA
ISELJENIŠTVOM BRČKO DISTRIKTA BIH
2025–2029.

Sadržaj

Skraćenice	3
Uvodne napomene	4
1. Pristup i metodologija izrade Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.	4
2. Prikaz implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH za period 2020–2024.	5
3. Rezime situacione analize.....	7
3.1. Ključne preporuke.....	7
4. SWOT analiza i strateško fokusiranje	11
4.1. Tabela SWOT analize.....	11
4.2. Strateško fokusiranje	12
5. Vizija Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina i strateški ciljevi sa indikatorima	14
5.1. Izjava vizije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina... ..	14
5.2. Strateški ciljevi sa indikatorima	14
6. Prioriteti i mjere sa indikatorima	16
Slika 1: Prioriteti grupirani po strateškim ciljevima.....	17
6.1. Pregled prioriteta sa indikatorima i pripadajućim mjerama.....	17
6.2. Ključni strateški projekti.....	19
Ključni strateški projekat 1. Razvoj i primjena multifunkcionalne digitalne platforme za iseljeništvo 19	
7. Provjera međusobne usklađenosti Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.	20
8. Indikativni finansijski okvir.....	22
9. Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju	24
10. Sažeti pregled strateškog dokumenta	28
11. Prilozi	32
Prilog 1. Detaljan pregled mjera	32
Mjera 1.1.1. Razvoj i primjena multifunkcionalne digitalne platforme za iseljeništvo.....	32
Mjera 1.1.2. Promocija i jačanje funkcije Registra iseljeništva	34
Mjera 1.1.3. Promocija Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom u javnosti.....	35
Mjera 1.2.1. Jačanje kapaciteta i kompetencija državnih službenika za razvoj saradnje sa iseljeništvom..	37
Mjera 1.2.2. Podrška i učešće na godišnjim konferencijama u zemljama boravka	38
Mjera 1.2.3. Unapređenje administrativnih procedura za iseljeništvo	39
Mjera 2.1.1. Osnivanje Fonda za podršku projekata iz iseljeništva	Error! Bookmark not defined.

Mjera 2.1.2. Razvoj i implementacija programa transfera znanja iz iseljeništva.....	40
Mjera 2.1.3. Podrška razvoju javno-privatnih partnerstava	41
Mjera 2.2.1. Unapređenje turističke ponude za iseljeništvo	41
Mjera 2.2.2. Organizacija poslovnih foruma za iseljeništvo i promocije uspješnih priča investicija iz iseljeništva	42
Mjera 3.1.1. Stipendiranje mladih iz iseljeništva	43
Mjera 3.1.2. Podrška očuvanju jezika i tradicije među djecom i mladima iz iseljeništva	44
Mjera 3.1.3. Razvoj programa registracije mentorstva za mlade iz iseljeništva.....	45
Mjera 3.1.4. Osnivanje biblioteke iseljeništva	46
Mjera 3.2.1. Organizacija kulturnih i turističkih manifestacija za iseljeništvo	47
Mjera 3.2.2. Organizacija sportskih događaja sa iseljeništvom	48
Mjera 3.2.3. Organizacija porodičnih okupljanja iseljeništva	49
Mjera 3.2.4. Razvoj ambadorskog programa za iseljeništvo	50
Prilog 2. Akcioni plan realizacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom 2025–2029.	52
Prilog 3. Detaljna situaciona analiza	62
Prilog 3.1. Forma ankete iseljeništva Brčko distrikta BiH (oktobar 2024. godine)	82

BiH	Bosna i Hercegovina
BHAS	Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine
EU	Evropska unija
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
MLjPI BiH	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine
OEBS	Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi
RS	Republika Srpska
UN	Ujedinjene nacije
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija

U periodu od 2020. do 2024. godine realizacija Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH odvijala se kroz više strateških ciljeva i pripadajućih mjera. Akcenat je stavljen na jačanje institucionalnih kapaciteta za saradnju sa iseljeništvom, izgradnju komunikacionih kanala, podršku transferu znanja te uključivanje iseljenika u ekonomski i društveni razvoj Distrikta. Ostvaren je napredak u institucionalnoj koordinaciji kroz odluke Vlade o horizontalnoj i vertikalnoj koordinaciji i uspostavu radnih mjesta za saradnju sa iseljeništvom. Uspješno su organizovane obuke za službenike zadužene za saradnju sa iseljeništvom dok je organizacija manifestacija kao što su „Dani iseljeništva“ postigla uspjeh u zbližavanju iseljeništva i lokalne zajednice. No, uspostava Registra iseljeništva naišla je na određene tehničke prepreke i slabu zainteresovanost iseljenika dok je nedostatak budžetskih sredstava ograničio realizaciju nekih mjera poput kulturnih i omladinskih projekata. Također, pojedine aktivnosti, poput preferencijalnog finansiranja i uvođenja instrumenata finansijskog tržišta za investicije iseljeništva, nisu bile realizovane zbog kompleksnosti i nedovoljne podrške nosilaca zadataka. Generalno, realizacija Strategije pokazala je značajne rezultate, ali i ukazala na izazove koji zahtijevaju dodatnu pažnju pri izradi nove strategije za period 2025–2029. godina da bi saradnja sa iseljeništvom bila još uspješnija i sistematski održivija – a što je razmotreno prilikom izrade nove Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta 2025–2029. godina koja je rezultirala izradom 19 detaljnih mjera koje su prezentovane kao [Prilog 1.](#) kreiranih unutar 6 prioriteta i 3 strateška cilja. Ukupna vrijednost implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom iznosi 987.000,00 KM, od čega je planirano da se finansiraju projekti u periodu od 5 godina sa 78.72% iz budžeta Brčko distrikta BiH (777.000 KM) te 21.28% ili 210.000 KM iz drugih izvora finansiranja. Konačno, nakon izrade Nacrta strategije, pristupilo se izradi i prvog [Akcionog plana realizacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom za period 2025–2029. godina](#), a koji je prezentovan kao Prilog 2 ovom dokumentu koji se dalje razrađuje u narednim poglavljima.

1. Pristup i metodologija izrade Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.

Metodologija izrade Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina je prije svega zasnovana na normativnom i institucionalnom okviru za strateško planiranje u Brčko distriktu BiH kroz primjenu Pravilnika o sadržaju i metodologiji izrade, sistemu praćenja i nadzora provođenja strateških dokumenata i implementacionih dokumenata od 20. 12. 2023. godine, a u kojem je utvrđen sadržaj i metodologija izrade, sistem praćenja i nadzora provođenja strateških dokumenata i implementacionih dokumenata od strane budžetskih korisnika, vanbudžetskih fondova i korisnika koji su obaveznici primjene budžetskog računovodstva.

Konkretnije, gore navedenim, ali i drugim (podzakonskim) aktima, jasno su definisane uloge i odgovornosti u postupku izrade strateških dokumenata, utvrđena je obavezna struktura strateških dokumenata i elementi njihovog sadržaja prema kojoj se predlaže i metodologija izrade Strategije. Dakle, ovaj dokument je pripremljen u skladu sa principima izrade strateških dokumenata koji daju neophodna usmjerenja akterima i korisnicima sistema o tome kako djelovati u okviru samog sistema. To su principi otvorene metode koordinacije, ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti, horizontalne i vertikalne koordinacije, partnerstva te javnosti i transparentnosti. Radi se o važnom principu za postizanje ciljeva sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem, a posebno u svjetlu bolje usaglašenosti, koordinacije i integracije strateških dokumenata između svih nivoa vlasti – kao što je usklađenost sa Strategijom razvoja Brčko distrikta BiH 2021–2027. godina. Između ostalog, gore navedenim aktima su definisane sve faze procesa izrade te struktura i obavezni elementi strateškog dokumenta kao i minimalna struktura strateških dokumenata (*bez obzira da li se radi o razvojnoj ili sektorskoj strategiji*). Stoga, ova strategija sadržava sljedeće elemente: uvodne

napomene, stratešku platformu sa situacionom analizom, pregled prioriteta i mjera sa indikatorima, ključne strateške projekte, indikativni finansijski okvir, okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strateškog dokumenta te detaljan pregled mjera kao prilog Strategiji. Zbog specifičnog administrativnog statusa Brčko distrikta BiH u odnosu na ostale jedinice lokalne samouprave u BiH, ali i cijeloj regiji zapadnog Balkana, nije vršena uporedna analiza sa drugim gradovima i Općinama u okruženju jer bi se nalazi i poređenja bazirali na bitno drugačijim pretpostavkama (*značajno veći obim nadležnosti Brčko distrikta BiH u odnosu na druge jedinice lokalne samouprave po pitanju saradnje sa iseljeništvom*), ali je u kontekstu određenih pokazatelja napravljeno poređenje sa trendovima u BiH, Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.

Kada govorimo o procesu izrade Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. i procesa konsultacija, nakon imenovanja Radne grupe od strane Vlade Brčko distrikta BiH, broj predmeta: 48-000005/18, broj akta: 01.11-0323SR-148/24 od 11. 9. 2024. godine, koju je činio 21 predstavnik organa uprave i institucija Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH je putem procesa javnih nabavki odabralo Agenciju za konsalting i razvoj AKRA d. o. o. za proces podrške i vođenja kroz proces izrade strateškog dokumenta. U prve tri radionice izvršena je izrada strateške platforme i verifikacija, utvrđivanje vizije i strateških ciljeva, ali nisu provedene javne konsultacije o strateškoj platformi, propisane članom 4. stavom (7) Pravilnika o sadržaju i metodologiji izrade, sistemu praćenja i nadzora provođenja strateških dokumenata i implementacionih dokumenata („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 3/24 zbog nedostatka vremena za pripremu cjelokupnog dokumenta do kraja trajanja ugovora, nego je strateška platforma dostavljena svim članovima Radne grupe i drugim zainteresovanim akterima na dostavljanje komentara. Nakon dostavljenih 18 komentara, odnosno inputa, AKRA d. o. o. je izvršila dopune i dostavila povratne informacije o sprovedenim izmjenama i dopunama. Nakon toga, tokom novembra/decembra, pripremljen je cjelokupni dokument u formi nacрта te je isti ponovno dostavljen svim članovima Radne grupe i Sektoru za strateško planiranje Sekretarijata Vlade Brčko distrikta BiH na davanje mišljenja o usklađenosti sa strateškim dokumentima i to prije provođenja procesa konsultacija o strateškom dokumentu, u skladu sa članom 3, stav (4) i članom 7 Pravilnika. Nakon dostavljanja mišljenja provedene su javne konsultacije u trajanju od 30 dana, nakon čega su razmotrene sve pristigle sugestije i komentari¹ te je Strategija razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. proslijeđena na usvajanje od strane Vlade Brčko distrikta BiH.

2. Prikaz implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH za period 2020–2024.

U periodu 2020–2024. godina realizacija Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH sprovedena je u skladu s utvrđenim strateškim ciljevima i mjerama. Strategija, usvojena s namjerom jačanja veza između iseljeništva i Brčko distrikta, predviđala je aktivnosti usmjerene na institucionalno jačanje, unapređenje saradnje i uključivanje iseljeništva u društveni i ekonomski razvoj. Glavni rezultati, postignuća i izazovi u realizaciji ove sektorske strategije su kako slijedi:

- **Institucionalno i normativno jačanje saradnje**

Jedan od najvažnijih koraka na početku realizacije Strategije bio je uspostavljanje institucionalnog okvira za saradnju sa iseljeništvom. Iako Brčko distrikt BiH ima vrlo dobru saradnju sa MLjPI BiH po pitanju podrške i saradnje sa iseljeništvom, nepostojanje jedinstvene platforme (registra BiH iseljeništva, spiska stručnjaka za transfer znanja i vještina i sl.) ne doprinosi jačanju saradnje sa

iseljeništvom. Međutim, na nivou Brčko distrikta BiH, Odlukom Vlade Brčko distrikta iz 2020. godine uspostavljena je vertikalna koordinacija između Distrikta i nadležnih organa na državnom nivou, kao i horizontalna koordinacija između Odjeljenja Vlade Distrikta. Za ove zadatke imenovani su koordinator i kontakt osobe, a organizaciona struktura je unutar Odjeljenja za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH prilagođena (n)ovim potrebama. Poseban naglasak stavljen je na edukaciju službenika zaduženih za saradnju sa iseljeništvom. U periodu trajanja Strategije održano je nekoliko ciklusa obuka, od kojih su najvažnije bile one realizovane kroz program „Iseljenišтво za razvoj“ i od strane Odjeljenja za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH. Obuke su omogućile službenicima bolje razumijevanje potreba iseljenišтва i načina pružanja usluga. Ocjene učesnika pokazale su prosječno povećanje znanja za 40%, dok su stečena znanja direktno primjenjivana u radu sa iseljeništvom.

- **Komunikacija i tehnička podrška iseljeništvu**

Kao ključni alat za povezivanje sa iseljeništvom uspostavljen je Registar iseljenika Brčko distrikta, dostupan putem web-stranice Vlade. Ipak, tehničke prepreke, poput nedostatka SSL sertifikata i nepristupačnog korisničkog interfejsa, dovele su do slabog odziva iseljenika. Iako je registar javno dostupan od 2023. godine, dinamičnost upisa ostaje daleko ispod očekivanja. U cilju povećanja zainteresovanosti, organizovani su promotivni događaji i radni sastanci sa iseljeništvom.

- **Unapređenje saradnje kroz događaje i manifestacije**

Jedan od najvažnijih događaja bio je „Dani brčanskog iseljenišтва“, koji je prvi put organizovan 2022. godine nakon pandemijskih ograničenja. Manifestacija je okupila preko 500 učesnika, omogućila razmjenu ideja i iskustava te stvorila nove mogućnosti za povezivanje iseljenišтва i lokalne zajednice. U 2024. godini manifestacija je organizovana kao poslovni forum pod nazivom „Investicija u siguran rast“, gdje su predstavnici iseljenišтва i lokalni privrednici razmatrali investicione projekte i mogućnosti poslovne saradnje. Studijske posjete iseljeništvu započele su 2023. godine posjetom predstavnika Vlade Brčko distrikta Švajcarskoj. Ova posjeta rezultirala je korisnim kontaktima, razmjenom iskustava i konkretnim planovima za buduću saradnju. Kroz ovakve aktivnosti stvara se povjerenje i uspostavlja direktna komunikacija s iseljenicima.

- **Kulturni i društveni projekti**

Iako su Strategijom planirani projekti poput „Kulturnog kutka iseljenišтва“ i predstavljanje umjetničkog stvaralaštva iseljenika, njihova realizacija otežana je zbog nedostatka budžetskih sredstava i tehničkih kapaciteta. Uprkos ovim izazovima, pojedini segmenti realizacije ostvareni su kroz manje inicijative i saradnju s lokalnim institucijama.

- **Uloga iseljenišтва u razvoju ekonomije Distrikta**

Ekonomsku dimenziju Strategije karakterisale su mjere usmjerene na uključivanje iseljenišтва u poslovne tokove Brčko distrikta. Uprkos naporima da se iseljenišтво uključi u Privredno vijeće i stvori mreža za poslovno uvezivanje, rezultati su bili ograničeni. Problemi su proizašli iz nedostatka kapaciteta, ali i slabog interesa iseljenišтва za učešće u lokalnim ekonomskim projektima. Poslovni susreti i preferencijalni mehanizmi finansiranja investicija ostali su nedovoljno iskorišteni što ukazuje na potrebu za intenzivnijim radom na ovom polju u narednom periodu.

- **Izazovi i preporuke za budućnost**

Izazovi u realizaciji Strategije uključuju nedostatak finansijskih sredstava, tehničke prepreke pri implementaciji registra i slab odziv iseljenika na inicijative. Također, koordinacija među odjeljenjima i nosiocima mjera pokazala se kao problematična što je uticalo na realizaciju određenih aktivnosti. Preporučuje se da nova Strategija za period 2025–2029. godine obuhvati jaču tehničku i finansijsku podršku, bolje promovisanje registra iseljenika te usmjerenije aktivnosti na uključivanje iseljenišтва u

kulturni i ekonomski razvoj Distrikta. Također, veća pažnja treba biti posvećena kreiranju održivih mehanizama saradnje i pružanju konkretnih pogodnosti za iseljništvo.

3. Rezime situacione analize

U skladu sa detaljnom situacionom analizom prezentovanom kao [Prilog 3](#) za uvod je važno naglasiti da se BiH (*ali i druge zemlje okruženja*) suočava sa značajnim emigracionim pritiscima, pozicionirajući se kao jedna od vodećih zemalja Evrope i svijeta po stopi iseljavanja. Do 2020. godine procjenjuje se da je broj stanovnika smanjen za preko milion u odnosu na popis iz 2013, prvenstveno zbog intenzivnih emigracija i pada prirodnog priraštaja. Više od 1,7 miliona ljudi iz BiH danas živi u inostranstvu, čineći iseljništvo, koja uveliko nadmašuje brojnost mnogih lokalnih zajednica u zemlji migracije. Faktori koji podstiču iseljavanje građana BiH obuhvataju socijalno-ekonomske uslove, političku nestabilnost, nizak životni standard te nezadovoljstvo javnim uslugama. Prethodne ankete na nivou BiH provedene među članovima iseljništva potvrđuju da se glavni motivi odlaska svode na potragu za boljim životnim standardom i bezbjednijim okruženjem za porodicu. Visoka stopa nezaposlenosti, niske plate te perspektive ograničenog napretka u karijeri ili pak obrazovanju dodatno podstiču iseljavanje, posebno među mlađom, obrazovanijom populacijom.

Brčko distrikt BiH, kao i ostatak BiH, pogođen je pitanjem emigracije što se primarno reflektuje u smanjenju broja stanovnika i radne snage, ali i negativnom uticaju na lokalni razvoj u cjelini. Prema raspoloživim procjenama i podacima, kao što je podatak iz Policije Brčko distrikta BiH iz novembra 2024. godine da je Policija Brčko distrikta BiH u prethodne četiri godina izdala 11583 uvjerenja o nekažnjavanju radi ostvarivanja radno-pravnih odnosa u inostranstvu, Brčko se suočava sa ozbiljnim izazovima u očuvanju društvenog kapitala zbog kontinuirane emigracije mladih i kvalifikovanih radnika, što predstavlja prijetnju održivom razvoju Distrikta u budućnosti. Stoga, neophodno je da Brčko distrikt BiH razvije svoje metode i mjere privlačenja investicija iseljništva, razvoj tržišta rada, poboljšanje životnih uslova te podsticanje povratka emigranata. Saradnja sa iseljništvom mogla bi osigurati prenos znanja i investicije koje bi pozitivno uticale na ekonomski i društveni razvoj. Međutim, ostvarivanje ovih ciljeva zahtijeva političku volju i aktivno uključivanje svih nivoa vlasti kako bi se spriječili dodatni gubici radne snage i unaprijedio socio-ekonomski status lokalne zajednice. Drugim riječima, odlazak mladih i kvalifikovanih radnika ima ozbiljne posljedice na ekonomiju i demografiju Brčko distrikta BiH. Održivost demografskog i ekonomskog razvoja zahtijeva hitne reforme u obrazovanju, zdravstvenom sektoru i politici zapošljavanja, kao i intenziviranje saradnje sa iseljništvom da bi se ostvario prenos znanja i kapitala nazad u Brčko distrikt BiH. Međutim, raspoložive analize jasno ukazuju da brčanska iseljništvo ostaje emotivno povezana sa lokalnom zajednicom, ali da prepreke za povratak i investiranje ostaju značajne. Ključni izazovi uključuju potrebu za unapređenjem povjerenja u institucije Distrikta, jačanje institucionalne podrške iseljništvu i stvaranje bezbjednog poslovnog ambijenta koji bi podstakao ulaganja.

3.1. Ključne preporuke

Ključne preporuke za razvoj saradnje sa iseljništvom zasnivaju se na Općim procjenama situacije iseljništva BiH, dosadašnjoj implementaciji Strategije razvoja saradnje sa iseljništvom Brčko distrikta BiH 2020–2024. te rezultatima pribavljenih podataka iz institucija Brčko distrikta BiH i nalaza rezultata ankete koja je provedena za potrebe izrade ove strategije razvoja saradnje sa iseljništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina.

Primarni teritorijalni fokus Strategije razvoja saradnje sa iseljništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina treba biti na Austriji, Njemačkoj i Sloveniji gdje se nalazi najveći broj iseljenika. Aktivnosti bi trebale uključivati uspostavljanje direktnih komunikacionih kanala s organizacijama iseljništva, poslovne forume te promociju kulturne i ekonomske saradnje s ovim zajednicama. Poseban naglasak treba staviti na kreiranje zajedničkih projekata koji će iseljenicima omogućiti jednostavnije investiranje u Brčko distrikt BiH ili učestvovanje u razvojnim programima. Istovremeno, potrebno je

razvijati saradnju s manjim, ali značajnim zajednicama u Italiji, Švajcarskoj, Češkoj, Francuskoj, SAD i Australiji. Fokus bi mogao biti na promovisanju njihovog uključivanja kroz kulturne manifestacije, programe za transfer znanja i umrežavanje s poslovnom zajednicom Distrikta. Za zemlje s manjim brojem iseljenika, poput Norveške, Švedske, Danske, predlaže se razvoj digitalnih platformi koje bi omogućile lakšu komunikaciju i pristup informacijama o mogućnostima saradnje. Pored toga, obavezna regionalna saradnja sa susjednim zemljama, poput Hrvatske i Srbije, trebala bi biti dio šireg strateškog pristupa, s obzirom na geografski kontekst i bliske historijske veze. Posebna pažnja mogla bi se posvetiti organizaciji zajedničkih projekata koji bi uključili iseljenike iz ovih zemalja u aktivnosti od značaja za Distrikt. Nadalje, Strategija razvoja saradnje sa iseljeništvom 2025–2029. godina treba biti usmjerena ka jačanju postojećih veza s ključnim iseljeničkim destinacijama, dok istovremeno gradi nove modalitete saradnje sa zemljama koje su trenutno slabije zastupljene, ali imaju potencijal za razvoj dugoročnih odnosa s Brčko distriktom BiH. Dodatno, Strategija treba prepoznati dugotrajan karakter migracionih tokova, ali i prilagoditi aktivnosti u skladu s različitim potrebama i karakteristikama svake etničke grupe, uz očuvanje zajedničkog identiteta i promovisanje saradnje s Brčko distriktom BiH. Nalazi rezultata provedene ankete ukazuju na potrebu prilagođavanja pristupa prema grupama s obzirom na njihovu dužinu boravka, a preporučuje se da Strategija saradnje sa iseljeništvom bude usmjerena na radno aktivnu populaciju, posebno na osobe između 31 i 50 godina koje čine većinu kod sve tri etničke grupe. Fokus bi trebao biti na programima koji podržavaju ekonomsko umrežavanje, investicije i profesionalni razvoj. S obzirom na značajan udio starijih od 51 godinu kod anketiranih, važno je uključiti programe koji olakšavaju prenos znanja, iskustava i potencijalne povratničke projekte. Za mlađu populaciju ispod 30 godina, koja je manje zastupljena, potrebno je razviti aktivnosti usmjerene na očuvanje identiteta, kulturnih veza i uvođenje u profesionalne tokove kroz stipendije, mentorstvo i programe razmjene. Konačno, iako je udio starijih od 65 godina nizak, treba predvidjeti aktivnosti za penzionersku populaciju, poput kulturnih i socijalnih projekata koji omogućavaju njihovo aktivno uključivanje u zajednicu iseljeničva i Distrikta.

Kao preporuke vezano za period napuštanja Brčko distrikta BiH potrebno je detaljnije istražiti faktore koji su uticali na intenzivne migracione talase, naročito nakon rata i u savremenom ekonomskom kontekstu. Strategija, stoga, mora uključivati mjere za poboljšanje lokalnih uslova života, uključujući kreiranje radnih mjesta, jačanje infrastrukture i podršku mladima. Također, potrebno je uspostaviti jače veze sa iseljeništvom, posebno s onima koji su emigrirali u ključnim periodima, kroz programe ulaganja, kulturne razmjene i podsticanje povratka. Za one koji razmatraju povratak, treba osigurati adekvatne programe reintegracije, s naglaskom na zapošljavanje, stambenu podršku i društvenu inkluziju.

Dodatno, redovne posjete većine iseljenika predstavljaju priliku za unapređenje saradnje kroz ekonomske, kulturne i društvene inicijative. Organizacija događaja tokom perioda kada većina iseljeničva dolazi u Brčko distrikt BiH mogla bi dodatno učvrstiti ove veze. Strategija treba uključiti mjere za olakšavanje i podsticanje posjeta, kao što su promotivne kampanje, finansijski podsticaji za putovanje i unapređenje turističke infrastrukture. Također, potrebno je razviti programe za angažman onih koji dolaze rjeđe, kroz jačanje komunikacije, digitalne platforme za povezivanje i ciljana istraživanja da bi se razumjeli razlozi rjeđih posjeta. Na ovaj način, Brčko distrikt BiH može dodatno osnažiti svoju vezu s iseljeništvom i iskoristiti njen potencijal za lokalni razvoj. Dodatno, na osnovu povratnih informacija o prosječnom boravku iseljenika u „zavičaju” u toku jedne godine, može se izvući nekoliko važnih smjernica za buduću strategiju. Ključna preporuka je organizacija manifestacija i događaja koji će maksimalno iskoristiti vrijeme boravka iseljeničva, posebno u periodima kada većina posjećuje Brčko. Treba razmotriti i mogućnosti za privlačenje onih koji trenutno borave kraće, kroz prilagođene turističke ili poslovne ponude. Također, za one koji provode značajan dio godine u Brčkom, korisno je razviti mjere koje će omogućiti njihovu dugoročniju uključenost, poput investicionih prilika, uključivanja u lokalne projekte i jačanja zajedničkih inicijativa s lokalnim stanovništvom i institucijama Distrikta. Sve ove aktivnosti treba pratiti kampanja jačanja

osjećaja pripadnosti i promocija Brčkog kao mjesta gdje se vrijednosti zajedništva i saradnje sa iseljeništvom prepoznaju i cijene.

Emotivno gledajući, nalazi ankete jasno pokazuju da iseljenišтво Brčko distrikta i dalje ima čvrste porodične korijene u lokalnoj zajednici što može biti ključni faktor za jačanje međusobne saradnje. U Strategiji fokus bi trebao biti na osnaživanju porodičnih veza kroz redovna porodična okupljanja, kulturne i društvene manifestacije te programe podrške za održavanje kontakta između članova porodica. Osim toga, treba razmotriti inicijative koje će angažovati one s manjim brojem porodičnih veza u Brčkom da bi se osjećali više povezano s lokalnom zajednicom. Ovo bi moglo uključivati projekte koji promoviraju osjećaj pripadnosti, kao što su programi za povezivanje iseljenišтва s lokalnim institucijama, podrška za ulaganja ili volonterske aktivnosti u zajednici. Održavanje porodičnih i društvenih veza ključno je za dugoročnu uključenost iseljenišтва u razvoj Brčko distrikta BiH.

Kada govorimo o preporukama vezanim za percepciju povratka iseljenika u Brčko distrikt BiH, prvo, za one koji su već zainteresovani za povratak, potrebno je osigurati mjere podrške, uključujući zapošljavanje, stambeno zbrinjavanje i integraciju u lokalnu zajednicu. Drugo, za one koji povratak uslovljavaju dodatnim benefitima, treba razviti konkretne mjere poput subvencija za pokretanje biznisa, poreskih olakšica ili olakšanog pristupa tržištu rada. Treće, za neodlučne i nezainteresovane, treba raditi na promociji Brčkog kao atraktivnog mjesta za život i ulaganje, uključujući kampanje koje će isticati njegove prednosti, poput multikulturalnosti, prirodnih resursa i potencijala za razvoj. Konačno, za sve segmente iseljenišтва ključno je održavanje kontinuirane komunikacije i razvijanje povjerenja kroz transparentne i inkluzivne politike. Ovako osmišljene mjere mogu pomoći da se poveća broj onih koji razmatraju povratak što bi dugoročno doprinijelo razvoju Brčko distrikta BiH.

Ne manje važno, podaci o razlozima iseljavanja iz Brčko distrikta BiH pružaju važan uvid u faktore koji oblikuju odluke iseljenika, ali i ukazuju na potencijalne tačke saradnje. Veliki broj ispitanika koji su napustili Brčko zbog obrazovnih, ekonomskih i Općih životnih razloga pokazuje da bi buduća strategija trebala biti usmjerena na stvaranje veza koje će iseljeništvu omogućiti da doprinese lokalnoj zajednici, čak i ako fizički nisu prisutni. Razvoj saradnje sa iseljeništvom zahtijeva osmišljavanje programa koji će olakšati njihov povratak, privremeni ili trajni, ali i pružiti načine za njihovo aktivno uključivanje u razvoj zajednice iz inostranstva. Ključni fokus treba biti na stvaranju prilika koje omogućavaju iseljenicima da ulažu u lokalne projekte, razvijaju poslovne ideje i pružaju podršku kroz mentorstvo i prenos znanja. Poseban akcenat treba staviti na sektore obrazovanja i zapošljavanja jer su to dva ključna faktora odlaska, ali i oblasti u kojima iseljenišтво može dati značajan doprinos. Osim toga, neophodno je raditi na unapređenju percepcije Brčkog kao mjesta otvorenog za povratak i saradnju. To uključuje promociju pozitivnih primjera saradnje sa iseljeništvom, jačanje transparentnosti u radu institucija i osmišljavanje inicijativa koje podstiču osjećaj pripadnosti, kao što su kulturni događaji, porodični susreti i iseljeničke konferencije. Strategija saradnje sa iseljeništvom mora također prepoznati raznolike potrebe iseljenišтва, od onih koji su zainteresovani za povratak do onih koji žele ostati uključeni na daljinu. Digitalne platforme za umrežavanje, olakšan pristup informacijama i prilagođene usluge za iseljenišтво mogu pomoći u prevazilaženju fizičke distance i jačanju međusobnih veza. Kod ovog faktora, cilj u Strategiji treba biti stvaranje partnerskog odnosa sa iseljeništvom, u kojem će ona postati aktivan učesnik u razvoju Brčko distrikta BiH, bilo kroz povratak, ulaganja ili prenos znanja. Time se ne samo jača lokalna zajednica, već i produbljuje osjećaj povezanosti i zajedništva između iseljenišтва i zavičaja.

Kada govorimo o uslugama koje pruža Brčko distrikt BiH iseljenicima, rezultati ukazuju na potrebu za sveobuhvatnim unapređenjem usluga koje Distrikt nudi da bi se stvorili bolji uslovi za povratak i saradnju sa iseljeništvom. Prioritet treba biti razvoj politika koje će stimulirati zapošljavanje i ulaganje, uključujući stvaranje povoljnih uslova za investiranje iz iseljenišтва i podršku preduzetnicima kroz pojednostavljenje procedura i poreske olakšice. Zdravstvene usluge zahtijevaju dodatna ulaganja u kvalitet i dostupnost, uključujući obezbjeđenje modernije opreme i bolje

organizacije rada zdravstvenih institucija. Socijalna podrška mora biti proširena kroz ciljane programe koji obuhvataju najosjetljivije grupe stanovništva, uključujući iseljništvo koja razmatra povratak. Rad pravosuđa i javne uprave mora biti transparentniji i efikasniji, da bi se povećalo povjerenje građana dok je u oblasti obrazovanja potrebno uvesti programe cjeloživotnog učenja i pružiti podršku talentovanim pojedincima iz iseljništva. Konačno, unapređenje društvenih i kulturnih sadržaja, kao i bezbjednosnih usluga, može značajno doprinijeti privlačnosti Brčko distrikta BiH kao destinacije za povratak što bi trebalo biti praćeno kampanjom koja ističe pozitivne promjene i mogućnosti za iseljništvo i saradnju sa Distriktom. Na osnovu mišljenja iseljništva o svom trenutnom statusu u zemlji boravka, nameće se preporuka da je potrebno razviti programe koji jačaju emotivne veze iseljenika s Brčko distriktom BiH kroz kulturne i društvene inicijative. Također, treba raditi na smanjenju razočaranja iseljenika u novim sredinama kroz specifične programe podrške, uključujući mreže za povezivanje i mentorstvo. Unapređenje narativa o Brčkom kao destinaciji za povratak ili saradnju treba biti prioritet, s fokusom na promociju uspješnih priča i jačanje povjerenja jer kombinacija ovih mjera može poslužiti kao snažan alat za dugoročnu saradnju između Distrikta i njegovog iseljništva.

Pored navedenog, kada govorimo o oblastima zainteresovanosti iseljništva za saradnju sa Brčko distriktom BiH, preporuke za Strategiju uključuju fokusiranje na osmišljavanje konkretnih ekonomskih i obrazovnih programa koji uključuju iseljništvo, kao što su platforme za investiranje, stručna predavanja ili razmjene znanja. Paralelno s tim, kulturne i sportske aktivnosti mogu služiti kao snažan alat za jačanje emotivnih veza i izgradnju povjerenja. Za promociju Distrikta, treba razviti ambadorske programe koji omogućavaju iseljenicima da budu glasnogovornici pozitivnog narativa o Brčko distriktu BiH. Oblasti sa manjim interesovanjem treba dalje istražiti kroz ciljane ankete ili fokus grupe da bi se bolje razumjele mogućnosti za njihovo aktiviranje u budućnosti. Dodatno, prema pribavljenim podacima, potrebno je kreirati platformu za iseljništvo koja omogućava predstavljanje postojećih projekata i ideja, uz institucionalnu podršku za njihovu realizaciju. Za one s inicijativama u razvoju, predlaže se uvođenje programa mentorstva i tehničke pomoći da bi se njihovi koncepti brže i efikasnije pretočili u konkretne projekte. Umrežavanje treba podržati redovnim organizovanjem virtuelnih sastanaka, radionica i konferencija da bi se ojačale veze između iseljenika i lokalne zajednice. Za ispitanike koji nisu razmišljali o saradnji, Strategija treba uključivati aktivne kampanje informisanja o mogućnostima i benefitima uključivanja, koristeći uspješne priče kao motivacione primjere. Ovaj segment može se postepeno aktivirati kroz inicijative nižeg intenziteta, poput promocije lokalnih potreba i potencijala Distrikta.

Finansijski gledajući iseljenici imaju interes za saradnju sa Brčko distriktom BiH te se preporučuje da Strategija bude fleksibilna i prilagođena različitim nivoima ulaganja. Za manja izdvajanja (do 10.000 eura), predlaže se razvijanje programa mikroprojekata koji se lako mogu realizovati uz minimalnu administraciju, poput kulturnih, obrazovnih ili sportskih inicijativa. Za one koji su spremni na veća ulaganja, od ključnog značaja je kreirati atraktivne investicione programe, uključujući infrastrukturne projekte, start-up inicijative ili partnerstva sa lokalnim biznisima. Poseban naglasak treba staviti na razvoj javno-privatnih partnerstava jer ova kategorija omogućava održive projekte s dugoročnim uticajem. Uvođenje transparentnih i pouzdanih mehanizama za upravljanje sredstvima iz iseljništva, poput fondova za razvoj, može dodatno ohrabriti ulaganja. Također, važno je promovisati uspješne priče o ulaganju kako bi se povećalo povjerenje i motivisala šira baza potencijalnih investitora.

No, kada govorimo o percepciji iseljništva o preprekama za viši stepen saradnje, prvi korak treba biti uspostavljanje jasnih i pouzdanih kanala komunikacije sa iseljništvom, kao što su digitalne platforme i redovni informativni bilteni o mogućnostima saradnje, projektima i aktivnostima u Distriktu. Uz to, neophodno je pojednostaviti administrativne procedure kroz digitalizaciju i efikasnije procese, čime bi se smanjile barijere za učešće iseljništva u projektima i ostvarivanju svojih građanskih prava. Za izgradnju povjerenja ključno je sprovesti mjere koje povećavaju transparentnost u radu institucija Distrikta, uključujući monitoring i javno objavljivanje rezultata saradnje. Također, predlaže se organizacija redovnih sastanaka i događaja između predstavnika

iseljeništa i lokalnih vlasti da bi se uspostavio direktan dijalog i poboljšala međusobna povezanost. Pored ovoga, treba razviti promotivne kampanje koje će suzbiti „negativne predrasude i percepcije“, ističući pozitivne primjere uspješne saradnje i integriteta institucija Distrikta. Na kraju, iako pravna i poreska politika nije istaknuta kao ključna prepreka, treba osigurati da okvir ostane konkurentan i privlačan za potencijalne investitore.

Analiza podataka iz ankete o prioritetnim mjerama za Strategiju razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH pokazuju da je iseljenišтво najviše zainteresovano za praktične mjere koje direktno olakšavaju svakodnevne potrebe, poput digitalnih rješenja i administrativne podrške. Strategija treba prioritetno obuhvatiti modernizaciju servisa kroz digitalizaciju (e-aplikacije, elektronska plaćanja, dvosmjerna komunikacija), uz fokus na očuvanje kulturnog identiteta kroz obrazovne i kulturne mjere. Važno je osigurati da ove usluge budu dostupne na stranim jezicima da bi se olakšao pristup svim članovima iseljeništa, posebno mlađim generacijama iseljeništa. Za jačanje povezanosti i povjerenja, predlaže se uvođenje transparentnih mehanizama pravne i administrativne podrške, uz organizaciju društvenih i sportskih događaja. Ekonomska povezanost može se dodatno podstaći mjerama za olakšavanje doznaka i finansijskim olakšicama za povratnike. Mjere nižeg prioriteta, poput posjeta institucija i vjerskog obrazovanja, treba pažljivo analizirati i implementirati samo ako postoji specifičan interes. Strategija treba biti inkluzivna i prilagodljiva, omogućavajući iseljenicima različite nivoe uključenosti, od osnovnih administrativnih usluga do aktivnog sudjelovanja u razvojnim procesima. Isticanje uspješnih primjera saradnje može motivisati veći broj iseljenika da se uključe.

Konačno, ali ne manje bitno, rezultati ukazuju na potrebu za strateškim pristupom u komunikaciji sa iseljeništvom. Fokus treba biti na redovnom i kvalitetnom informisanju o investicionim prilikama, što uključuje projekte, poslovne ponude i mogućnosti saradnje. Ove informacije treba prilagoditi interesima različitih grupa iseljenika, uključujući uspješne profesionalce, potencijalne investitore i mlade preduzetnike. Paralelno s tim, preporučuje se redovna distribucija informacija o kulturnim, sportskim i zabavnim manifestacijama jer ove aktivnosti jačaju emocionalne veze iseljenika s otadžbinom. Informacije o obrazovnim i naučnim prilikama trebaju biti ciljano distribuirane grupama koje su izrazile interes, posebno kroz saradnju s akademskim institucijama i profesionalnim udruženjima. Da bi komunikacija bila efektivna, predlaže se korištenje digitalnih kanala, poput newslettera, društvenih mreža i aplikacija, uz jasno definisan vremenski okvir za dostavu informacija. Frekvencija dostavljanja treba biti prilagođena sadržaju – mjesečno za manifestacije i dešavanja, kvartalno za javne pozive i obrazovne programe, a u realnom vremenu za investicione prilike i ponude. Implementacija ovakvog pristupa može značajno doprinijeti izgradnji povjerenja i aktivnijem angažmanu iseljeništa u razvoju Brčko distrikta BiH.

4. SSWOT analiza i strateško fokusiranje

SWOT analiza (analiza prednosti, slabosti, šansi i prijetnji) predstavlja most između sadašnjeg stanja, koje je utvrđeno situacionom analizom i željenog budućeg stanja koje se definiše Strategijom razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina. Ovaj koncept nam daje sistematsku analizu prijetnji i prilika, kao i njihovo usaglašavanje sa jakim i slabim stranama. SWOT analiza obezbjeđuje informacije korisne za usklađivanje kapaciteta i sposobnosti sa okruženjem u kojem djeluje Brčko distrikt BiH u svom sastavu, sa aspekta posmatranja iz ugla razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH kako slijedi:

4.1. Tabela SWOT analize

Tabela 1: SWOT analiza

SNAGE - Postojanje službenika za iseljeništvo/Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH - Postojanje Zakona o mladima Brčko distrikta BiH - Imenovane kontakt osobe iz organa uprave i institucija Brčko distrikta za saradnju sa iseljeništvom - Nezavisan sistem donošenja propisa na efikasniji i efektivniji način - Multietnična sredina (kultura, tradicija, nasljeđe) - Stabilna budžetska sredstva - Emotivna povezanost značajnog broj iseljenika - Motivirajuće okruženje za poslovanje	MOGUĆNOSTI/PRILIKE - Geografski položaj - Transfer znanja iz iseljeništva - Unapređenje visokoškolskog obrazovanja uz učešće iseljeništva - Postoje značajni fondovi za projekte saradnje sa iseljeništvom - Doznake i investicije iz iseljeništva - Saradnja sa organizacijama civilnog društva - Potencijal za lokalni razvoj - Kulturno-historijsko multietnički pristup - Aktivno učešće iseljeništva u određenim manifestacijama u Distriktu - Transfer znanja i iskustva u ekonomski razvoj - Jačanje postojećih i osnivanje novih udruženja
SLABOSTI - Nerazvijena transportna infrastruktura - Nepostojanje dvosmjerne komunikacije sa iseljeništvom - Nedovoljan broj omladinskih organizacija iz iseljeništva - Negativno informisanje i kontekst informacija prema javnosti o iseljeništvu - Usporeno mapiranje iseljeništva zbog slabog odziva (upisa) u registar iseljeništva - Administrativne prepreke - Nedostatna vertikalna i horizontalna komunikacija po pitanju saradnje sa iseljeništvom	PRIJETNJE - Visok stepen percepcije korupcije - Nezainteresovanost iseljeništva za saradnju - Nepovjerenje iseljeništva prema institucijama - Nedovoljno kapaciteta za namicanje sredstava za finansiranje programa/projekata - Političko-ekonomska nestabilnost - Institucionalna neorganizovanost u BiH - Nedostatak svjesnosti medija o važnosti saradnje sa iseljeništvom - Visok stepen emigracija porodica

4.2. Strateško fokusiranje

Strateškim fokusiranjem su se odredili strateški pravci i ključna usmjerenja Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godine, a kao najkritičniji izazovi i preporuke, odnosno prioriteti koji zahtijevaju strateške intervencije. Sam postupak izrade strateških fokusa je podrazumijevao „izvlačenje“ strateških fokusa iz nalaza situacione i SWOT analize (pogledati [Prilog 2](#)) na način da su se identifikovale stvarne i potencijalne prednosti Brčko distrikta BiH u ovom smislu te relevantne oblasti razvoja saradnje sa iseljeništvom te su iste stavljene u kontekst ključnih izazova i vanjskog okruženja (prilika i prijetnji). Zbog toga se u praksi najčešće koristi pristup po kojem se strateški fokusi „izvlače“ iz nalaza situacione analize, odnosno, uočeni ključni izazovi se uz pomoć utvrđenih konkurentskih prednosti i razvojnih potencijala transponiraju u buduće strateške pravce, odnosno, strateške fokuse. S tim u vezi, za ključna usmjerenja Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina definisani su sljedeći strateški fokusi:

Tabela 2: Ključni strateški fokusi Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godine

Strateški fokus 1.	Omogućavanje komunikacione digitalizacije i institucionalno jačanje za saradnju sa iseljeništvom
Strateški fokus 2.	Ekonomska valorizacija potencijala iseljeništva
Strateški fokus 3.	Očuvanje kulturnih veza i jačanje identiteta kroz društvene inicijative

Prvi strateški fokus je prije svega odgovor na uočene nedostatke i izazove. Isti stavlja naglasak na kreiranje modernog i efikasnog sistema komunikacije i podrške iseljeništvu čime bi se prevazišle postojeće slabosti poput nedostatka digitalnih alata i neefikasne administracije. Digitalizacija bi obuhvatala razvoj sveobuhvatne digitalne platforme koja bi omogućila registraciju članova iseljeništva, pružanje informacija o mogućnostima saradnje, kao i lakšu administrativnu podršku. Platforma bi sadržavala informacije o investicionim prilikama, procedurama povratka i zapošljavanja te omogućila interakciju između iseljeništva i lokalnih institucija. Osim digitalnih rješenja, strateški fokus uključuje jačanje kapaciteta lokalnih institucija kroz obuku službenika za rad sa iseljeništvom, kao i uspostavljanje redovne koordinacije sa iseljenicima putem godišnjih konferencija i sastanaka.

Pretpostavke za realizaciju ovog strateškog fokusa uključuju:

- motivaciju donosioca odluka za unapređenje administrativnih procesa i investiranje u digitalnu infrastrukturu;
- obezbjeđenje budžetskih sredstava za kreiranje i održavanje digitalne platforme;
- aktivno uključivanje iseljeništva u planiranje i testiranje platforme da bi bila prilagođena njihovim potrebama;
- saradnju sa stručnjacima iz oblasti IT-a i administracije za implementaciju efikasnih rješenja.

Drugi strateški fokus, komplementaran prvom, odnosi se na cilj prepoznavanja iseljeništva kao ključnog partnera za lokalni razvoj kroz ulaganja i transfer znanja. Aktivnosti bi uključivale kreiranje specijalizovanih programa za podsticanje ulaganja iz iseljeništva, poput poreskih olakšica, subvencija za pokretanje biznisa i javno-privatnih partnerstava u sektorima obrazovanja, tehnologije i turizma. Posebna pažnja bila bi posvećena organizaciji i učešću na poslovnim forumima u zemljama sa značajnim brojem iseljenika, poput Njemačke, Austrije, Slovenije, podrazumijevajući Srbiju i Hrvatsku, da bi se povezali uspješni članovi iseljeništva sa lokalnim privrednicima i institucijama, a prema ostvarenim kontaktima i pozivima za učešće, a da bi se povezali uspješni članovi iseljeništva. Također, fokus bi bio na olakšavanju procedura za ulaganja, uključujući pojednostavljene administrativne procese i transparentno upravljanje sredstvima.

Osnovne pretpostavke za realizaciju navedenog drugog strateškog fokusa su:

- kreiranje atraktivnih politika za investicije koje nude konkretne koristi investitorima iz iseljeništva;
- transparentan i stabilan regulatorni okvir koji omogućava povjerenje između iseljeništva i lokalnih institucija;
- aktivna promocija uspješnih primjera saradnje sa iseljeništvom radi podizanja svijesti o potencijalima Brčko distrikta BiH;

- organizacija redovnih foruma i radionica sa fokusom na transfer znanja i povezivanje sa lokalnim stručnjacima.

Konačno, ali ne manje važno, jeste **treći strateški fokus** koji stavlja akcenat na očuvanje emotivnih i kulturnih veza između iseljeničtva i Brčko distrikta BiH, koristeći društvene i kulturne projekte kao sredstvo povezivanja. Aktivnosti bi uključivale organizaciju, promociju i/ili učešće na kulturnim manifestacijama, festivalima i sportskim događajima, u periodima kada iseljeničtvo najviše posjećuje Distrikt, okupljajući članove iseljeničtva za participiranjem na istim. Osim toga, fokus bi bio na razvoju programa mentorstva i stipendija za mlade iz iseljeničtva da bi se podržala njihova edukacija i profesionalni razvoj, kao i promocija lokalnih tradicija i zajedničkog identiteta kroz ambadorske programe koji angažuju uspješne članove iseljeničtva kao promotere Brčkog.

Osnovne pretpostavke za realizaciju trećeg strateškog fokusa su:

- aktivno učešće lokalnih, mjesnih zajednica i kulturnih institucija u organizaciji događaja i programa;
- daljoj saradnji sa iseljeničtvom u identifikovanju specifičnih potreba i interesa;
- finansijska podrška za organizaciju manifestacija i razvoj programa mentorstva i razmjene;
- kreiranje medijske kampanje koja promovise kulturni i društveni značaj saradnje sa iseljeničtvom.

Navedeni strateški fokusi nude sveobuhvatan pristup u unapređenju saradnje sa iseljeničtvom, uzimajući u obzir specifične prednosti, slabosti i prilike koje su identifikovane analizom. Realizacija ovih fokusa zahtijeva snažno partnerstvo između lokalnih institucija Brčko distrikta BiH, iseljeničtva i međunarodnih aktera.

5. Vizija Strategije razvoja saradnje sa iseljeničtvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina i strateški ciljevi sa indikatorima

5.1. Izjava vizije razvoja saradnje sa iseljeničtvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina

Vizija Strategije razvoja saradnje sa iseljeničtvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina je definisana kao sažeta izjava koja predstavlja zajedničku fokusiranu predodžbu željene promjene za razvoj saradnje sa iseljeničtvom u dugoročnoj perspektivi kojoj će Strategija doprinijeti. Vizija se zasniva na zaključcima situacione analize i služi kao osnov za utvrđivanje strateških ciljeva, a u svrhu definisanja vizije. Kao podloga za rad su se koristili prethodno utvrđeni i opisani strateški fokusi, postojeća vizija iz Strategije razvoja Brčko distrikta BiH 2021–2027. te najizraženije prednosti ili odrednice koje govore o dugoročno željenoj poziciji saradnje sa iseljeničtvom, a koje su definisane u situacionoj analizi. Nakon toga, prijedlozi su sublimirani u formulaciji izjave o viziji, koja glasi:

„Brčko distrikt BiH – prepoznatljiv centar inovativne i inkluzivne saradnje sa iseljeničtvom, gdje se kulturne, ekonomske i društvene veze iseljeničtva i lokalne zajednice razvijaju u smjeru održivog zajedničkog prosperiteta.“

5.2. Strateški ciljevi sa indikatorima

Slijedom prethodno utvrđenih strateških razvojnih pravaca i izjave o viziji definisani su strateški ciljevi kao izraz onoga što se želi postići u periodu važenja Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina, odnosno, oblasti unutar kojih je nužno djelovati. Prilikom definisanja strateških ciljeva je vođeno računa o dva aspekta:

- a) Prvi aspekt podrazumijeva nastavak procesa „izvlačenja“ strateških ciljeva iz prethodno utvrđenih strateških fokusa (3 strateška fokusa) strateških ciljeva postavljenih unutar Strategije razvoja Brčko distrikta BiH, odnosno formulisanje strateških ciljeva na osnovu utvrđenih strateških razvojnih pravaca kroz razmatranje najvažnijih ulaznih podataka iz pripremljene situacione i SWOT analize, kako je to predstavljeno u prethodnim poglavljima.
- b) Drugi aspekt se odnosi na potrebu da su se prilikom definisanja strateških ciljeva razmotrili strateški dokumenti viših nivoa vlasti i preispitala mogućnost preuzimanja relevantnih ciljeva iz tih dokumenata ukoliko oni u potpunosti oslikavaju razvojne potrebe. Radi se, dakle, o postupku tokom kojeg se vodilo računa o poveznicama strateških ciljeva sa nalazima situacione analize, kao i o usklađenosti sa strateškim pravicima i strateškim ciljevima viših nivoa vlasti te Agendom 2030 i SDG okvirom, a posebno u kontekstu principa da „niko nije izostavljen“ iz razvojnih procesa.

Strateški ciljevi su formulisani na način da su ostvarivi u vremenskom periodu važenja strateškog dokumenta, odnosno do 2029. godine te mjerljivi uz pomoć objektivno provjerljivih indikatora (*SMART indikatora*). Svaki pojedinačni strateški cilj označen je rednim brojem, a uporedo sa definisanjem strateškog cilja, utvrđeni su i prateći indikatori/pokazatelji, na nivou indikatora uticaja. U situaciji kada prilikom definisanja određenih indikatora utjecaja nisu postojali dostupni podaci, niti je moguće njihovo redovno praćenje tokom perioda implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina – takvi indikatori su prilagođeni. U situaciji kada ni to nije bilo moguće koristilo se kvalitativnim izvorima podataka, kao što je analiza ankete. Imajući sve prethodno u vidu, definisani su sljedeći strateški ciljevi Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina, kako slijedi:

Tabela 3. Strateški ciljevi Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina sa indikatorima

STRATEŠKI CILJ 1: JAČANJE INSTITUCIONALNIH KAPACITETA KOMUNIKACIJE ISELJENIŠTVOM	Indikator (uticaja)	Polazna vrijednost (2024)	Ciljna vrijednost (2029)
	Postojanje nove funkcionalne digitalne platforme za iseljeništvo	Platforma ne postoji	Potpuno funkcionalna digitalna platforma dostupna na više jezika s najmanje 1.000 registrovanih korisnika iz iseljeništva
	Broj godišnjih sastanaka ili konferencija sa iseljeništvom	1	Najmanje 2 godišnja sastanka ili konferencije organizovanih u ključnim zemljama iseljeništva

		Broj pristupa članova iseljništva u sistemu registra	Nije funkcionalno u momentu	Najmanje 3000 registrovanih pristupa sistemu registra
STRATEŠKI CILJ 2: PODSTICANJE EKONOMSKOG ANGAŽMANA ISELJENIŠTVA	Indikator (uticaja)	Polazna vrijednost (2024)	Ciljna vrijednost (2029)	
	Broj javno-privatnih projekata realizovanih u saradnji sa iseljeništvom	0	Minimalno 3 projekta JPP sa iseljeništvom do kraja 2029. godine	
	Broj organizovanih i/ili podržanih poslovnih foruma s učešćem iseljništva	1	Najmanje 10 poslovnih foruma održanih sa značajnim prisustvom iseljništva (minimalno 300 učesnika/ica)	
STRATEŠKI CILJ 3: JAKOŠĆENJE KULTURNIH VEZA I OČUVANJE IDENTITETA ISELJENIŠTVA, POSEBNO MLADIH OSOBA	Indikator (uticaja)	Polazna vrijednost (2024)	Ciljna vrijednost (2029)	
	Broj organizovanih porodičnih, turističkih, kulturnih i sportskih manifestacija u saradnji sa iseljeništvom	< 2 događaja godišnje	Najmanje 25 manifestacija do kraja 2029. godine	
	Broj mladih iz iseljništva uključenih u implementaciju mjera iz Strategije	Nepoznato (procjena minimalna)	Najmanje 100 mladih uključenih u mjera iz Strategije	
	Broj ambasadora iseljništva uključenih u promociju Brčko distrikta BiH	Ne postoje formalni ambadorski programi	Najmanje 10 ambasadora iseljništva aktivno promoviše Brčko distrikt BiH u iseljeništvu	

6. Prioriteti i mjere sa indikatorima

Postupak utvrđivanja prioriteta se sproveo na način da se, na osnovu zaključaka i rezultata izvedenih tokom definisanja strateške platforme, vizije i strateških ciljeva (i strateških fokusa) razmatrali mogući prijedlozi prioriteta kroz dvije (međuzavisne) dimenzije:

i. Kroz prvu dimenziju, prioritet je razmatran kao polje djelovanja u okviru strateškog cilja gdje utvrđeno polje djelovanja usmjerava aktere budućih strateških intervencija ka postizanju odgovarajućih i mjerljivih (višestrukih, dugoročnih, optimalnih i sinergijskih) ishoda koji će dovesti do željene promjene na nivou strateškog cilja.

ii. Kroz drugu dimenziju definisanja prioriteta su se nastojali utvrditi smjerovi djelovanja, pri čemu se prioriteti fokusiraju na one razvojne faktore na čije se djelovanje može (institucionalno, partnerski ili resursno) uticati kroz buduće razvojne intervencije. Ovdje su se uzele u obzir identifikovane komparativne prednosti područja ili sektora koje mogu postati prioritetni razvojni faktori ili smjerovi djelovanja, a vezano za oblasti od interesa za razvoj saradnje sa iseljeništvom. Istovremeno sa definisanjem prioriteta, određeni su i prateći indikatori na nivou krajnjeg rezultata koji ukazuju na konkretnu promjenu koja će se desiti kod ciljnih grupa mjera i prioriteta ili u okviru određene sektorske djelatnosti (strateškog cilja). Prilikom definisanja indikatora krajnjeg rezultata na nivou prioriteta, polazne vrijednosti su u najvećem broju slučajeva proizašli iz prethodno urađene situacione analize ili uvida u stanje i potrebe, a u slučajevima kada je to bilo moguće i adekvatno, razmotrena je mogućnost preuzimanja i povezanih indikatora iz Strategije/Akcionog plana „višeg

nivoa“ vlasti. Dakle, prioriteti predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći uticaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora. U tom smislu, definisani prioriteti su grupisani pod relevantnim strateškim ciljevima kako je to prezentovano dolje.

Slika 1: Prioriteti grupisani po strateškim ciljevima

6.1. Pregled prioriteta sa indikatorima i pripadajućim mjerama

Detaljnija razrada prioriteta se predstavlja kroz mjere koje predstavljaju skupove srodnih sadržajnih elemenata u okviru jednog konkretnog područja planirane strateške intervencije (područja djelovanja). Kao takve, mjere su definisane da lakše, kreativnije i efektivnije osmisle konkretne projekte i aktivnosti (u skladu sa dostupnim sredstvima iz budžeta Brčko distrikta BiH i vanjskih finansijskih izvora). Mjere predstavljaju najvažniji aspekt razrade Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom 2025–2029. godina jer daju substancijalni sadržaj budućim intervencijama. U tehničkom smislu, mjere su gradivni elementi za kasniju razradu projekata i aktivnosti te ključna poveznica sa postupkom operativnog planiranja, odnosno, podloga za izradu trogodišnjih i godišnjih planova rada, planova i budžeta Brčko distrikta BiH i nadležnih organa uprave ili institucija Brčko distrikta BiH.

Stoga, prioriteti za Strateški cilj 1, uključujući pripadajuće mjere, prikazani su u donjem dijelu, a u sklopu svakog prioriteta definisani su indikatori (krajnjeg) rezultata sa početnim i ciljnim vrijednostima.

Tabela 4: Prioriteti za strateški cilj 1 sa pripadajućim mjerama

STRATEŠKI CILJ 1 : JAČANJE INSTITUCIONALNIH KAPACITETA I KOMUNIKACIJE SA ISELJENIŠTVOM	Indikator (krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost (2024)	Ciljna vrijednost (2029)
PRIORITETI			
Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeništvom	Broj registrovanih korisnika platforme	0	Minimalno 1,000 iseljenika registrovano na platformi do kraja 2029. godine
	Procenat povećanja broja registrovanih iseljenika u registru u odnosu na prethodnu godinu	0%	Minimalno 20% povećanja broja na godišnjem nivou
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
Mjera 1.1.1. Razvoj i primjena multifunkcionalne digitalne platforme za iseljenišтво			
Mjera 1.1.2. Promocija i jačanje funkcije Registra iseljenišťva			
Mjera 1.1.3. Promocija Strategije razvoja saradnje sa iseljenišťvom u javnosti			
Mjera 1.1.4. Jačanje sinergije sa postojećim mrežama iseljenišťva i civilnim drušťvom			
Prioritet 1.2. Institucionalno jačanje i povezivanje sa iseljenišťvom	Stepen povećanja zadovoljstva polaznika edukacija prema evaluacijama o održanim obukama	80%	+ 10% do kraja 2029. godine
	Broj iseljenika koji je učestvovao na konferencijama	0	Minimalno 50 iseljenika na

			godišnjem nivou
	Stepen zadovoljstva korisnika korištenim poboljšanim uslugama	0	Minimalno 80% zadovoljstva

PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA

Mjera 1.2.1. Jačanje kapaciteta i kompetencija državnih službenika za razvoj saradnje sa iseljeništvom
Mjera 1.2.2. Podrška i učešće na godišnjim konferencijama u zemljama boravka
Mjera 1.2.3. Unapređenje administrativnih procedura za iseljenišтво

Prioriteti za Strateški cilj 2 sa pripadajućim mjerama prikazani su u Tabeli ispod. U sklopu svakog prioriteta definisani su indikatori (krajnjeg) rezultata sa početnim i ciljnim vrijednostima.

Tabela 5: Prioriteti za Strateški cilj 2 sa pripadajućim mjerama

Strateški cilj 2: Podsticanje ekonomskog angažmana iseljenišva	Indikator (krajnjeg) rezultata	Polazna vrijednost (2024)	Ciljna vrijednost (2029)
PRIORITETI			
Prioritet 2.1: Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljenišva	Vrijednost projekata realizovanih putem javno-privatnih partnerstava	0 KM	Minimalno 200.000 KM do kraja 2029. godine
	Broj obuhvaćenih korisnika prenosom znanja iz iseljenišva	0	Minimalno 100 osoba do kraja 2029. godine
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
Mjera 2.1.1. Razvoj i implementacija programa transfera znanja iz iseljenišva Mjera 2.1.2. Podrška razvoju javno-privatnih partnerstava			
Prioritet 2.2. Povezivanje iseljenišva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam	Broj novokreiranih turističkih ponuda / paketa za iseljenišvo	0	Minimalno 5 do kraja 2029. godine
	Broj učesnika poslovnih foruma za iseljenišvo	60	Minimalno 300 do kraja 2029. godine
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
Mjera 2.2.1. Unapređenje turističke ponude za iseljenišvo Mjera 2.2.2. Organizacija poslovnih foruma za iseljenišvo i promocije uspješnih priča investicija iz iseljenišva			

Prioriteti za Strateški cilj 3 sa pripadajućim mjerama prikazani su u Tabeli ispod. U sklopu svakog prioriteta definisani su indikatori (krajnjeg) rezultata sa početnim i ciljnim vrijednostima.

Tabela 6: Prioriteti za strateški cilj 3 sa pripadajućim mjerama

Strateški cilj 3: Jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljenišva	Indikator (krajnjeg) rezultata	Polazna vrijednost (2024)	Ciljna vrijednost (2029)
PRIORITETI			
Prioritet 3.1. Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog	Broj djece i mladih iz iseljenišva uključenih u	0	Minimalno 100 do

identiteta među djecom i mladima iz iseljeništva	aktivnosti		kraja 2029. godine
	Broj registrovanih mentora	0	Minimalno 10 do kraja 2029. godine

PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA

Mjera 3.1.1. Stipendiranje mladih iz iseljeništva

Mjera 3.1.2. Podrška očuvanju jezika i tradicije među djecom i mladima iz iseljeništva

Mjera 3.1.3. Razvoj programa registracije mentorstva za mlade iz iseljeništva

Mjera 3.1.4. Osnivanje kulturnog kutka iseljeništva

Prioritet 3.2. Povezivanje iseljeništva kroz kulturne, sportske, porodične i turističke aktivnosti i manifestacije	Broj organizovanih kulturnih, sportskih, porodičnih i turističkih aktivnosti i manifestacija s učešćem iseljeništva u Brčkom i iseljeništvu	0	Minimalno 60 do kraja 2029. godine
---	---	---	------------------------------------

PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA

Mjera 3.2.1. Organizacija kulturnih i turističkih manifestacija za iseljeništvu

Mjera 3.2.2. Organizacija sportskih događaja sa iseljeništvom

Mjera 3.2.3. Organizacija porodičnih okupljanja iseljeništva

Mjera 3.2.4. Razvoj ambadorskog programa za iseljeništvu

6.2. Ključni strateški projekti

Ključni strateški projekat 1. Razvoj i primjena multifunkcionalne digitalne platforme za iseljeništvu

U okviru mjere 1.1.1. ključni strateški projekat podrazumijeva osmišljavanje, izradu i implementaciju digitalne platforme koja će služiti kao centralno mjesto za povezivanje iseljeništva sa Brčko distriktom BiH. Ova platforma će imati višestruku funkcionalnost, uključujući informisanje, registraciju, pružanje administrativnih usluga, podršku investicijama i promociju kulturnih, obrazovnih i ekonomskih aktivnosti. Prvi korak podrazumijeva izradu detaljne studije izvodljivosti i konsultacije sa ključnim akterima, uključujući predstavnike iseljeništva. Zatim slijedi razvoj tehničkog rješenja uz angažovanje stručnjaka za dizajn i programiranje. Platforma će biti testirana prije zvaničnog lansiranja, a aktivnosti u kasnijim fazama uključuju redovno ažuriranje sadržaja, pružanje tehničke podrške i organizaciju promotivnih kampanja među iseljeništvom da bi se osigurala njena široka upotreba. Realizacija ovog strateškog projekta donosi značajne razvojne efekte, posebno u kontekstu jačanja komunikacije sa iseljeništvom. Platforma će omogućiti efikasniji pristup informacijama i uslugama što će unaprijediti povjerenje i saradnju sa iseljeništvom. Njena multifunkcionalnost doprinosi digitalizaciji administrativnih procesa i povećava vidljivost Brčko distrikta BiH na međunarodnoj sceni. Time se direktno doprinosi ostvarenju prioriteta „Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeništvom“ kroz obezbjeđenje trajne digitalne povezanosti. Ciljna grupa za ovaj ključni strateški projekat uključuje iseljeništvu porijeklom iz Brčko distrikta BiH, procijenjenu na 35000 lica širom svijeta. Platforma će prvenstveno biti namijenjena mladima i profesionalcima koji žele ostati povezani sa svojim zavičajem, kao i investitorima zainteresovanim za ulaganja. Također, lokalne institucije i organizacije bit će korisnici platforme za promociju svojih aktivnosti i usluga.

7. Provjera međusobne usklađenosti Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.

Provjera međusobne usklađenosti uključuje referiranje na konkretne strateške ciljeve i prioritete iz strateških dokumenata viših nivoa vlasti za koje se strateški ciljevi, prioriteti i mjere iz Strategije direktno vežu, kako slijedi:

Strateški dokument „višeg“ nivoa	Vezani strateški cilj, prioritet i/ili mjera iz Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.
POLITIKA O SARADNJI SA ISELJENIŠTVOM BiH (neograničen rok)	
Cilj 1. RAZVOJ PRAVNOG SISTEMA I INSTITUCIONALNIH KAPACITETA	Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeništvom Prioritet 1.2. Institucionalno jačanje i povezivanje sa iseljeništvom Prioritet 2.1. Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljeništva Prioritet 2.2. Povezivanje iseljeništva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam
Cilj 2. PRUŽANJE PODRŠKE ISELJENIŠTVU I UNAPREĐENJE SARADNJE	Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeništvom Prioritet 2.1. Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljeništva
Cilj 3. STVARANJE USLOVA ZA VEĆI DOPRINOS ISELJENIŠTVU RAZVOJU BiH	Prioritet 2.1. Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljeništva Prioritet 2.2. Povezivanje iseljeništva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam
STRATEGIJA RAZVOJA BRČKO DISTRIKTA BiH 2021–2027.	
Strateški cilj 1: KONKURENTNA PRIVREDA, SKLADNO UKLOPLJENA U GLOBALNE RAZVOJNE TRENDOVE I LANCE VRIJEDNOSTI, KAO MOTOR RAZVOJA BRČKO DISTRIKTA BiH	Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeništvom Prioritet 1.2. Institucionalno jačanje i povezivanje sa iseljeništvom Prioritet 2.1. Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljeništva Prioritet 2.2. Povezivanje iseljeništva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam
Strateški cilj 2: ZNAČAJNO UNAPRIJEĐENO PRUŽANJE USLUGA OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE, KULTURE, SPORTA I JAVNE SIGURNOSTI NA PRINCIPIMA DOBROG UPRAVLJANJA JAVNIM SEKTOROM U SKLADU S EU STANDARDIMA	Prioritet 3.1. Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog identiteta među djecom i mladima iz iseljeništva Prioritet 3.2. Povezivanje iseljeništva kroz kulturne, sportske, porodične i turističke aktivnosti i manifestacije
STRATEGIJA ZA MLADE BRČKO DISTRIKTA BiH 2022–2026.	
STRATEŠKI Cilj 1 O snažen sistem podrške zapošljavanju, konkurentna privreda Brčko distrikta BiH i unaprijeđen sistem obrazovanja je platforma kroz koju Distrikt odgovara na potrebe mladih stvarajući konkurentnost mladih na tržištu rada u Distriktu	Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeništvom Prioritet 2.1. Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljeništva Prioritet 2.2. Povezivanje iseljeništva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam
STRATEŠKI Cilj 2 Unaprijeđeni sistemi i usluge podrške mladima u polju socijalne brige, informisanja i zdravlja stvaraju bolji	Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeništvom Prioritet 2.1. Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljeništva

ambijent za život mladih Brčko distrikta BiH.	Prioritet 2.2. Povezivanje iseljništva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam
STRATEŠKI CILJ 3 Brčko distrikt BiH prepoznaje mlade kao aktivne aktere koji aktivno doprinose razvoju i provedbi politika i programa za mlade te EU integracijama	Prioritet 3.1. Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog identiteta među djecom i mladima iz iseljništva Prioritet 3.2. Povezivanje iseljništva kroz kulturne, sportske, porodične i turističke aktivnosti i manifestacije
OKVIR ZA REALIZACIJU CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA U BOSNI I HERCEGOVINI 2030	
SDG 4: Kvalitetno obrazovanje	Prioritet 3.1: Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog identiteta među djecom i mladima iz iseljništva - Mjera 3.1.1: Stipendiranje mladih iz iseljništva - Mjera 3.1.2: Podrška očuvanju jezika i tradicije među djecom i mladima iz iseljništva - Mjera 3.1.3: Razvoj programa registracije mentorstva za mlade iz iseljništva
SDG 8: Dostojanstven rad i ekonomski rast	Prioritet 2.1: Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljništva - Mjera 2.1.1: Razvoj i implementacija programa transfera znanja iz iseljništva - Mjera 2.1.2: Podrška razvoju javno-privatnih partnerstava.
SDG 9: Industrija, inovacije i infrastruktura	Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljništvom - Mjera 1.1.1: Razvoj i primjena multifunkcionalne digitalne platforme za iseljništvo - Mjera 1.1.2: Promocija i jačanje funkcije Registra iseljništva
SDG 11: Održivi gradovi i zajednice	Prioritet 2.2: Povezivanje iseljništva i institucija Brčko distrikta kroz poslovne forume i turizam - Mjera 2.2.1: Unapređenje turističke ponude za iseljništvo - Mjera 2.2.2: Organizacija poslovnih foruma za iseljništvo i promocije uspjeha priča investicija iz iseljništva
SDG 16: Mir, pravda i jake institucije	Prioritet 1.2: Institucionalno jačanje i povezivanje sa iseljništvom - Mjera 1.2.1: Jačanje kapaciteta i kompetencija državnih službenika za razvoj saradnje sa iseljništvom - Mjera 1.2.3: Unapređenje administrativnih procedura za iseljništvo
SDG 17: Partnerstva za ciljeve	Prioritet 2.1: Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljništva - Mjera 2.1.1: Razvoj i implementacija programa transfera znanja iz iseljništva - Mjera 2.1.2: Podrška razvoju javno-privatnih partnerstava Prioritet 3.2: Povezivanje iseljništva kroz kulturne, sportske, porodične i turističke aktivnosti i manifestacije - Mjera 3.2.1: Organizacija kulturnih i turističkih manifestacija za iseljništvo - Mjera 3.2.4: Razvoj ambadorskog programa za iseljništvo
REFORMSKA AGENDA ZA BiH (2021-2025)	
Reformska agenda za BiH (2021-2025)	Relevantni prioriteti i mjere: - Prioritet 2.1: Podrška investicijama iz iseljništva kroz javno-privatna partnerstva i transfer znanja. - Mjera: Podrška razvoju javno-privatnih partnerstava (Mjera 2.1.2).

	Doprinos: Privlačenje stranih direktnih investicija, uključujući ulaganja iseljništva, da bi se stimulisao ekonomski rast
STRATEGIJE NA NIVOU EVROPSKE UNIJE	
EU Digitalna agenda (Digital Agenda for Europe)	Relevantni prioriteti i mjere: - Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljništvom - Mjera: Razvoj multifunkcionalne digitalne platforme (Mjera 1.1.1) Doprinos: Promocija digitalne transformacije i olakšavanje pristupa digitalnim uslugama za iseljništvo
EU Strategija za zapošljavanje i socijalnu inkluziju	Relevantni prioriteti i mjere: - Prioritet 2.1: Podrška zapošljavanju kroz investicije iseljništva i transfer znanja - Mjera: Razvoj programa transfera znanja (Mjera 2.1.1) Doprinos: Povezivanje ekonomskih aktivnosti iseljništva s tržištem rada i razvojem vještina
EU Strategija za kulturnu raznolikost i međukulturni dijalog	Relevantni prioriteti i mjere: - Prioritet 3.2: Organizacija kulturnih i sportskih aktivnosti za iseljništvo - Mjera: Organizacija kulturnih manifestacija (Mjera 3.2.1). Doprinos: Promocija kulturne raznolikosti i jačanje međukulturnog dijaloga kroz aktivnosti za iseljništvo
EU Green Deal	Relevantni prioriteti i mjere: - Prioritet 2.2: Unapređenje turističkih ponuda koje uključuju održive prakse - Mjera: Razvoj novih turističkih paketa za iseljništvo (Mjera 2.2.1) Doprinos: Podsticanje održivog turizma koji doprinosi zaštiti okoline

8. Indikativni finansijski okvir

Tabela u donjem dijelu prikazuje indikativni finansijski okvir realizacije Strategije razvoja saradnje sa iseljništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. kako slijedi:

Tabela 7: Indikativni finansijski okvir realizacije Strategije razvoja saradnje sa iseljništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.

INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR					
ZA PERIOD VAŽENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA					
Redni broj i oznaka	Struktura finansiranja (u %)	Ukupno	KM	Budžet Brčko distrikta BiH (KM)	Ostali izvori (KM) Izvor sredstava
STRATEŠKI CILJ 1 : JAČANJE INSTITUCIONALNIH KAPACITETA I KOMUNIKACIJE S ISELJENIŠTVOM Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije s iseljništvom	28 %	268.000		208.000	60.000
	55.22%	148.000		88.000	60.000

Mjera 1.1.1. Razvoj i primjena multifunkcionalne digitalne platforme za iseljništvo		130.000	70.000	60.000	Donatorska sredstva
Mjera 1.1.2. Promocija i jačanje funkcije Registra iseljništva		5.000	5.000	0	
Mjera 1.1.3. Promocija Strategije razvoja saradnje sa iseljništvom u javnosti		8.000	8.000	0	
Mjera 1.1.4. Jačanje sinergije sa postojećim mrežama iseljništva i civilnim društvom		5.000	5.000	0	
Prioritet 1.2. Institucionalno jačanje i povezivanje s iseljništvom	44.78%	120.000	120.000	0	
Mjera 1.2.1. Jačanje kapaciteta i kompetencija državnih službenika za razvoj saradnje s iseljništvom		50.000	50.000	0	
Mjera 1.2.2. Podrška i učešće na godišnjim konferencijama u zemljama boravka		50.000	50.000	0	
Mjera 1.2.3. Unapređenje administrativnih procedura za iseljništvo		20.000	20.000	0	
STRATEŠKI CILJ 2: PODSTICANJE EKONOMSKOG ANGAŽMANA ISELJENIŠTVA	48.59%	465.000	315.000	150.000	
Prioritet 2.1: Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljništva	56.99%	265.000	115.000	150.000	
Mjera 2.1.1. Razvoj i implementacija programa transfera znanja iz iseljništva		15.000	15.000	0	
Mjera 2.1.2. Podrška razvoju javno-privatnih partnerstava		250.000	100.000	150.000	Pravna lica - iseljništvo
Prioritet 2.2. Povezivanje iseljništva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam	43.01%	200.000	200.000	0	
Mjera 2.2.1. Unapređenje turističke ponude za iseljništvo		100.000	100.000	0	
Mjera 2.2.2. Organizacija poslovnih foruma za iseljništvo i promocije uspješnih priča investicija iz iseljništva		100.000	100.000	0	
STRATEŠKI CILJ 3: JAČANJE KULTURNIH VEZA I OČUVANJE IDENTITETA ISELJENIŠTVA	23.41%	224.000	224.000	0	
Prioritet 3.1. Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog identiteta među djecom i mladima iz iseljništva	44.64%	100.000	100.000	0	
Mjera 3.1.1. Stipendiranje mladih iz iseljništva		30.000	30.000	0	
Mjera 3.1.2. Podrška očuvanju jezika i tradicije među djecom i mladima iz iseljništva		45.000	45.000	0	
Mjera 3.1.3. Razvoj programa mentora za mlade iz iseljništva		5.000	5.000	0	
Mjera 3.1.4. Osnivanje kulturnog <i>kutka</i> iseljništva		20.000	20.000	0	
Prioritet 3.2. Povezivanje iseljništva kroz kulturne, sportske, porodične i turističke	55.36%	124.000	124.000	0	

aktivnosti i manifestacije			
Mjera 3.2.1. Organizacija kulturnih i turističkih manifestacija za iseljništvo	48.000	48.000	0
Mjera 3.2.2. Organizacija sportskih događaja sa iseljništvom	20.000	20.000	0
Mjera 3.2.3. Organizacija porodičnih okupljanja iseljništva	36.000	36.000	0
Mjera 3.2.4. Razvoj ambadorskog programa za iseljništvo	20.000	20.000	0
Ukupno iz strateškog dokumenta**	100.00%	957.000.00	747.000.00 210.000.00
PREGLED PO IZVORIMA (iznosi u KM i procenti) Budžet Brčko distrikta BiH (KM) 747,000 78.06% Ostali izvori 210.000 21.94%			

9. Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju

Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju je propisan Metodologijom za izradu strateških, odnosno implementacionih dokumenata (ANEKS I) Pravilnika². Drugim riječima, nosilac izrade strateškog dokumenta, u ovom slučaju Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, definiše okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i vrednovanje i ovaj okvir sadrži opis odgovornosti institucija nadležnih za provođenje, praćenje, izvještavanje i vrednovanje, opis postupaka, dinamiku praćenja, izvještavanja i vrednovanja u odnosu na napredak u implementaciji. Imajući prethodno u vidu, u tabeli ispod je dat pregled aktivnosti i odgovornosti, opis postupaka i dinamika provođenja , praćenja, izvještavanja i evaluacije Strategije razvoja saradnje sa iseljništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.

Tabela 8: Pregled aktivnosti i odgovornosti za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju Strategije razvoja saradnje sa iseljništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.

Aktivnosti	Nadležnost / institucija	Opis postupka	Dinamika
Priprema	Nosilac procesa: Odjeljenje za	Nakon usvajanja Strategije,	U roku od 3 mjeseca

mehanizama i alata za praćenje i izvještavanje o ostvarenju Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.	evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: sva odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH	nadležno odjeljenje će pripremiti tabelarni prikaz indikatora praćenja i izvještavanja o ostvarenju mjera, prioriteta i strateških ciljeva Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina	od dana usvajanja dokumenta
Priprema trogodišnjih i godišnjih planova rada Odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH, uključujući mjere iz Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.	Nosilac procesa: Nosioci mjera Učesnici procesa: Vlada Brčko distrikta BiH (kroz usvajanje Akcionog plana) i Skupština Brčko distrikta BiH (kroz usvajanje Budžeta Brčko distrikta BiH)	Na osnovu trogodišnjeg akcionog plana, nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera će na zahtjev Odjeljenja za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH dostaviti plan projekata i aktivnosti a koji će biti uključen u ažurirani trogodišnji plan, na nivou svake kalendarske godine.	U roku propisanom Pravilnikom o sadržaju i metodologiji izrade, sistemu praćenja i nadzora provođenja strateških dokumenata i implementacionih dokumenata
Usvajanje trogodišnjeg i godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.	Nosilac procesa: Vlada Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera.	Ažurirani trogodišnji i godišnji plan implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. će biti upućen na usvajanje od strane Vlade Brčko distrikta BiH na prijedlog Odjeljenja za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH	U roku propisanom Pravilnikom o sadržaju i metodologiji izrade, sistemu praćenja i nadzora provođenja strateških dokumenata i implementacionih dokumenata
Uključivanje mjera, projekata i aktivnosti u plan Budžeta (za narednu godinu)	Nosilac procesa: Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera Učesnici procesa: Direkcija za finansije Brčko distrikta BiH	Nakon usvajanja Akcionog plana od strane Vlade Brčko distrikta BiH, nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera će uključiti mjere, projekte i aktivnosti u plan Budžeta za narednu godinu	U roku propisanom Zakonu o budžetu Brčko distrikta BiH
Praćenje i privlačenje eksternih izvora finansiranja projekata	Nosilac procesa: Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH	Nakon usvajanja Akcionog plana od strane Vlade Brčko distrikta BiH, početkom svake kalendarske godine, Odjeljenje za evropske	Do kraja januara svake godine

	Učesnici procesa: Nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera, Razvojno-garantni fond – Jedinica za implementaciju međunarodnih projekata	integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH će dostaviti nadležnim odjeljenjima Vlade Brčko distrikta BiH i institucijama Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera te Razvojno-garantnom fondu - Jedinici za implementaciju međunarodnih projekata mjere, projekte i aktivnosti za koje je potrebno pokušati privući eksterne izvore finansiranja.	
Praćenje provođenja Godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.	Nosilac procesa: Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera	Počevši od decembra 2025. godine, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH će dostaviti nadležnim odjeljenjima Vlade Brčko distrikta BiH i institucijama Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera te Razvojno-garantnom fondu - Jedinici za implementaciju međunarodnih projekata tabelarni prikaz indikatora praćenja i izvještavanja o ostvarenju mjera, prioriteta i strateških ciljeva Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godine na izvještavanje o provođenju Godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.	Do kraja decembra svake kalendarske godine
Izrada godišnjih izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.	Nosilac procesa: Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci	Počevši od januara 2026. godine, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH će izraditi godišnji izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja saradnje sa	Do kraja januara svake kalendarske godine za prethodnu godinu

	mjera u svakoj od mjera	iseljеништвом Brčko distrikta BiH 2025–2029. Prije izrade godišnjeg izvještaja, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH će provoditi redovno istraživanje putem online anketa ili konsultacija kojima bi se kontinuirano pratile potrebe, interesi i sugestije pripadnika iseljеништва da bi mjere ostale relevantne i prilagodljive potrebama korisnika.	
Razmatranje realizacije Godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljеништвом Brčko distrikta BiH 2025–2029.	Nosilac procesa: Vlada Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera	Vlada će na osnovu dostavljenog Izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljеништвом Brčko distrikta BiH 2025–2029. od strane Odjeljenja za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH razmatrati godišnji Izvještaj	Do kraja januara svake kalendarske godine za prethodnu godinu
Objavljivanje Godišnjeg izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljеништвом Brčko distrikta BiH 2025–2029. (za prethodnu godinu)	Nosilac procesa: Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Vlada Brčko distrikta BiH	Nakon razmatranja Izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljеништвом Brčko distrikta BiH 2025–2029. od strane Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta će isti objaviti javno.	Do kraja februara svake kalendarske godine za prethodnu godinu
Uspostavljanje i unapređenje saradnje sa relevantnim zakonodavnim i izvršnim organima	Nosilac procesa: Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Vlada Brčko distrikta BiH, nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH će vršiti redovnu komunikaciju sa relevantnim zakonodavnim i izvršnim organima u svrhu što efikasnije implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljеништвом Brčko distrikta BiH 2025–2029. na kontinuiranoj osnovi.	Kontinuirano tokom kalendarske godine i po potrebi
Pokretanje procesa konačne evaluacije	Nosilac procesa: Odjeljenje za evropske integracije i	Sredinom 2029. godine, a na osnovu planiranih sredstava u budžetu, Odjeljenje za evropske	Juli 2029.

implementacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. sredinom 2029.	međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Vlada Brčko distrikta BiH	integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH će pripremiti, angažirati eksternog eksperta/preduzeće za proces evaluacije Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godine	
--	---	---	--

10. Sažeti pregled strateškog dokumenta

Redni broj i oznaka	Naziv	Indikatori i finansijski izvori		
1	STRATEŠKI CILJ 1: JAČANJE INSTITUCIONALNIH KAPACITETA I KOMUNIKACIJE SA ISELJENIŠTVOM	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Postojanje nove funkcionalne digitalne platforme za iseljeništvo	Platforma ne postoji	Potpuno funkcionalna digitalna platforma dostupna na više jezika s najmanje 1.000 registriranih korisnika iz iseljeništva
		Broj organizovanih godišnjih sastanaka ili konferencija sa iseljeništvom	1	Najmanje 3 godišnjih sastanaka ili konferencija organizovanih u ključnim zemljama iseljeništva
		Broj pristupa članova iseljeništva u sistemu registra	Nije funkcionalno u momentu	Najmanje 3000 registrovanih pristupa sistemu registra
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		268.000	208.000	60.000
1.1.	Prioritet 1.1. Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeništvom	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj registrovanih korisnika platforme	0	Minimalno 2,000 iseljenika registrovano na platformi do kraja 2029. godine
		Procenat povećanja broja registrovanih iseljenika u registru u odnosu na prethodnu godinu	0%	Minimalno 20% povećanja broja na godišnjem nivou
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		148.000	88.000	60.000
1.1.1.	Mjera 1.1.1. Razvoj i primjena multifunkcionalne digitalne platforme za iseljeništvo	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Dizajnirana i pokrenuta platforma	Ne postoji	Platforma tehnički razvijena i pokrenuta do kraja 2026. godine
		Procenat obrađenih zahtjeva putem platforme	0%	100% na godišnjem nivou
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		130.000	70.000	60.000
1.1.2.	Mjera 1.1.2. Promocija i jačanje funkcije Registra iseljeništva	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj unapređenih funkcionalnosti u registru	0	Minimalno 5 do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		5.000	5.000	0
1.1.3.	Mjera 1.1.3. Promocija Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom u	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj realizovanih komunikacionih materijala,	0	Minimalno 5 godišnje

	javnosti	objava ili kampanja		
		Broj pregleda komunikacionih materijala, objava ili kampanja iz inostranstva	0	Minimalno 2000 pregleda na godišnjem nivou
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		8.000	8.000	0
1.1.4.	Mjera 1.1.4. Jačanje sinergije sa postojećim mrežama iseljeničtva i civilnim društvom	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj potpisanih formalnih sporazuma (MoU) sa postojećim mrežama iseljenika	0	Minimalno 5 do kraja 2029. godine
		Broj zajedničkih aktivnosti godišnje realizovanih sa postojećim mrežama iseljeničtva	0	Minimalno 2 na godišnjem nivou
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		5.000	5.000	0
1.2.	Prioritet 1.2. Institucionalno jačanje i povezivanje sa iseljeničtvom	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Stepen povećanja zadovoljstva polaznika edukacija prema evaluacijama o održanim obukama	80%	+ 10% do kraja 2029. godine
		Broj iseljenika koji je učestvovao na konferencijama	0	Minimalno 50 iseljenika na godišnjem nivou
		Stepen zadovoljstva korisnika korištenim poboljšanim uslugama	0	Minimalno 80% zadovoljstva
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		120.000	120.000	0
1.2.1.	Mjera 1.2.1. Jačanje kapaciteta i kompetencija državnih službenika za razvoj saradnje sa iseljeničtvom	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj obučanih državnih službenika na godišnjem nivou	16	Minimalno 80 državnih službenika do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		50.000	50.000	0
1.2.2.	Mjera 1.2.2. Podrška i učešće na godišnjim konferencijama u zemljama boravka	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj konferencija u zemljama boravka iseljenika, sa posebnim fokusom na Austriju, Njemačku i Sloveniju	1	Minimalno 2 konferencije na godišnjem nivou
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		50.000	50.000	0
1.2.3.	Mjera 1.2.3. Unapređenje administrativnih procedura za iseljeničtvo	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj pojednostavljenih procedura	0	Minimalno 5 do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		20.000	20.000	0
2	STRATEŠKI Cilj 2: PODSTICANJE EKONOMSKOG ANGAŽMANA	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj javno-privatnih projekata realizovanih u	0	Minimalno 3 projekta JPP sa iseljeničtvom do kraja 2029.

	ISELJENIŠTVA	saradnji sa iseljeništvom		godine
		Broj organizovanih i/ili podržanih poslovnih foruma s učešćem iseljeništva	1	Najmanje 10 poslovnih foruma održanih sa značajnim prisustvom iseljeništva (minimalno 300 učesnika/ica)
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		465.000	315.000	150.000
2.1.	Prioritet 2.1 Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljeništva	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Vrijednost projekata realizovanih putem javno-privatnih partnerstava	0 KM	Minimalno 200,000 KM do kraja 2029. godine
		Broj obuhvaćenih korisnika prenosom znanja iz iseljeništva	0	Minimalno 100 osoba do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		265.000	115.000	150.000
2.1.1.	Mjera 2.1.1. Razvoj i implementacija programa transfera znanja iz iseljeništva	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj održanih radionica prenosa znanja iz iseljeništva	0	20 do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		15.000	15.000	0
2.1.2.	Mjera 2.1.2. Podrška razvoju javno-privatnih partnerstava	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj javno-privatnih projekata realizovanih u saradnji sa iseljeništvom	0	Minimalno 3 JPP do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		250.000	100.000	150.000
2.2.	Prioritet 2.2. Povezivanje iseljeništva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj novokreiranih turističkih ponuda / paketa za iseljeništvo	0	Minimalno 5 do kraja 2029. godine
		Broj učesnika poslovnih foruma za iseljeništvo	60, 2024	Minimalno 300 do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		200.000	200.000	0
2.2.1.	Mjera 2.2.1. Unapređenje turističke ponude za iseljeništvo	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj upita / kontakata sa turistima i potencijalnim turistima iz iseljeništva	Podatak nije na raspolaganju	Minimalno 50 na godišnjem nivou
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		100.000	100.000	0
2.2.2.	Mjera 2.2.2. Organizacija poslovnih foruma za iseljeništvo i promocije uspješnih priča investicija iz iseljeništva	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj održanih foruma za iseljeništvo	1, 2024	Minimalno 1 forum godišnje
		Broj promovisanih uspješnih priča	0	Minimalno 50 do kraja 2029. Godine
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		100.000	100.000	0
3	STRATEŠKI Cilj 3:	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti	Ciljne vrijednosti indikatora

	JAČANJE KULTURNIH VEZA I OČUVANJE IDENTITETA ISELJENIŠTVA		indikatora	
		Broj organizovanih kulturnih i sportskih manifestacija u saradnji sa iseljeništvom	<2 događaja godišnje	Najmanje 25 manifestacija do kraja 2029. godine
		Broj mladih iz iseljenišтва uključenih u implementaciju mjera iz Strategije	Nepoznato (procjena minimalna)	Najmanje 200 mladih uključenih u mjera iz Strategije
		Broj ambasadora iseljenišтва uključenih u promociju Brčko distrikta BiH	Ne postoje formalni ambadorski programi	Najmanje 10 ambasadora iseljenišтва aktivno promoviše Brčko distrikt BiH u iseljeništvu
		Ukupno (KM) 224.000	Budžet (KM) 224.000	Ostali izvori (KM) 0
3.1.	Prioritet 3.1. Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog identiteta među djecom i mladima iz iseljenišтва	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj djece i mladih iz iseljenišтва uključenih u aktivnosti	0	Minimalno 100 do kraja 2029. godine
		Broj registrovanih mentora	0	Minimalno 10 do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM) 100.000	Budžet (KM) 100.000	Ostali izvori (KM) 0
3.1.1.	Mjera 3.1.1. Stipendiranje mladih iz iseljenišтва	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj mladih iseljenika koji su ostvarili pravo na stipendiju ili volontiranje ili stažiranje u Brčko distriktu BiH	0	Minimalno 5 na godišnjem nivou
		Ukupno (KM) 30.000	Budžet (KM) 30.000	Ostali izvori (KM) 0
3.1.2.	Mjera 3.1.2. Podrška očuvanju jezika i tradicije među djecom i mladima iz iseljenišтва	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Povećan nivo poznavanja jezika i tradicije među djecom i mladima iz iseljenišтва	Odrediti pri pokretanju i upisu na program	+30% u odnosu na početno stanje
		Ukupno (KM) 45.000	Budžet (KM) 45.000	Ostali izvori (KM) 0
3.1.3.	Mjera 3.1.3. Razvoj programa registracije mentorstva za mlade iz iseljenišтва	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj mentora iz Brčkog uključenih u mentorstvo	0	Minimalno 5 do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM) 5.000	Budžet (KM) 5.000	Ostali izvori (KM) 0
3.1.4.	Mjera 3.1.4. Osnivanje kulturnog kutka iseljenišтва	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj književnih i publicističkih dijela prikupljenih u fundus	0	Minimalno 100 do kraja 2029. godine
		Broj održanih promocija	0	Minimalno 4 do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM) 20.000	Budžet (KM) 20.000	Ostali izvori (KM) 0
3.2.	Prioritet 3.2. Povezivanje iseljenišтва kroz kulturne, sportske, porodične i turističke aktivnosti i	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj organizovanih kulturnih, sportskih, porodičnih i turističkih aktivnosti i manifestacija s učešćem	0	Minimalno 60 do kraja 2029. godine

	manifestacije	iseljeničtva u Brčkom i iseljeničtva		
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		124.000	124.000	0
3.2.1.	Mjera 3.2.1. Organizacija kulturnih i turističkih manifestacija za iseljeničtvo	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj organizovanih kulturnih/turističkih manifestacija	0	Minimalno 3 godišnje
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		48.000	48.000	0
3.2.2.	Mjera 3.2.2. Organizacija sportskih događaja sa iseljeničtvom	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj organizovanih sportskih događaja s učešćem iseljeničtvom u Brčkom	0	Minimalno 3 na godišnjem nivou
		Broj organizovanih sportskih događaja sa iseljeničtvom u inostranstvu	0	Minimalno 2 na godišnjem nivou
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		20.000	20.000	0
3.2.3.	Mjera 3.2.3. Organizacija porodičnih okupljanja iseljeničtva	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj porodičnih okupljanja iseljeničtva	0	Minimalno 20 do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		36.000	36.000	0
3.2.4.	Mjera 3.2.4. Razvoj ambadorskog programa za iseljeničtvo	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj angažovanih iseljenika kao ambadora Brčko distrikta BiH	0	Minimalno 10 do kraja 2029. godine
		Broj događaja ili promotivnih aktivnosti realizovanih uz podršku ambadora	0	Minimalno 10 do kraja 2029. godine
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		20.000	20.000	0

11. Prilozi

Prilog 1. Detaljan pregled mjera

Mjera 1.1.1. Razvoj i primjena multifunkcionalne digitalne platforme za iseljeničtvo

Kreirati sveobuhvatnu digitalnu platformu koja omogućava registraciju, informacije o mogućnostima saradnje, administrativnu podršku i umrežavanje iseljenika te redovno informisanje i dvosmjernu komunikaciju, uključujući društvene mreže i komunikacione kanale kao što su Viber/*Whatsup* grupe i slično.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Jačanje institucionalnih kapaciteta i komunikacije sa iseljeničtvom
Prioritet	Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeničtvom
Naziv mjere	Mjera 1.1.1. Razvoj i primjena multifunkcionalne digitalne platforme za

	iseljeništvo		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Mjera podrazumijeva osmišljavanje, izradu i implementaciju digitalne platforme koja će služiti kao centralno mjesto za povezivanje iseljeničtva sa Brčko distriktom BiH sa posebnim fokusom na prilagođavanje sadržaja i ponuda Strategije mladim generacijama iseljenika. Ova platforma će imati višestruku funkcionalnost, uključujući informisanje, registraciju, pružanje administrativnih usluga, podršku investicijama i promociju kulturnih, obrazovnih i ekonomskih aktivnosti. Prvi korak podrazumijeva izradu detaljne studije izvodljivosti i konsultacije sa ključnim akterima, uključujući predstavnike iseljeničtva. Zatim slijedi razvoj tehničkog rješenja uz angažovanje stručnjaka za dizajn i programiranje. Platforma će biti testirana prije zvaničnog lansiranja, a aktivnosti u kasnijim fazama uključuju redovno ažuriranje sadržaja, pružanje tehničke podrške i organizaciju promotivnih kampanja među iseljeničtvom da bi se osigurala njena široka upotreba.		
Ključni strateški projekti	Mjera 1.1.1. Razvoj i primjena multifunkcionalne digitalne platforme za iseljeništvo predstavlja ključni strateški projekat budući da se platforma može i treba koristiti za multifunkcionalni pristup kod realizacije većine ostalih mjera.		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Dizajnirana i pokrenuta platforma	Ne postoji	Platforma tehnički razvijena i pokrenuta do kraja 2026. godine
	Procenat obrađenih zahtjeva putem platforme	0%	100% na godišnjem nivou
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Primjena ove mjere donosi značajne razvojne efekte, posebno u kontekstu jačanja komunikacije sa iseljeničtvom. Platforma će omogućiti efikasniji pristup informacijama i uslugama što će unaprijediti povjerenje i saradnju sa iseljeničtvom. Njena multifunkcionalnost doprinosi digitalizaciji administrativnih procesa i povećava vidljivost Brčko distrikta BiH na međunarodnoj sceni. Time se direktno doprinosi ostvarenju prioriteta „Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeničtvom" kroz obezbjeđenje trajne digitalne povezanosti.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Procijenjeni troškovi razvoja i implementacije platforme iznose 130.000 KM od čega iz budžeta Brčko distrikta BiH 70,000 KM a 60,000 KM iz eksternih izvora finansiranja.		
Period implementacije mjere	Implementacija mjere planirana je od 2025. do 2029. godine. Prva godina bit će posvećena istraživanju i razvoju dok će se 2026. fokusirati na testiranje i promociju platforme. Od 2027. godine počinje kontinuirana upotreba i unapređenje funkcionalnosti na osnovu povratnih informacija korisnika.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko		

	distrikta BiH, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH, Razvojno-garantni fond Brčko distrikta BiH te Vlada Brčko distrikta kroz usvajanje neophodnih akata.
Ciljne grupe	Ciljna grupa za ovu mjeru uključuje iseljeništvo porijeklom iz Brčko distrikta BiH, procijenjenu na 35000 osoba širom svijeta. Platforma će prvenstveno biti namijenjena mladima i profesionalcima koji žele ostati povezani sa svojim zavičajem, kao i investitorima zainteresovanim za ulaganja. Također, lokalne institucije i organizacije bit će korisnici platforme za promociju svojih aktivnosti i usluga.

Mjera 1.1.2. Promocija i jačanje funkcije Registra iseljeništva

Promovisati registar iseljeništva sa članovima radi praćenja njihovih potreba, interesa i aktivnosti. Na osnovu potreba, konstantno dorađivati funkcionalnosti registra iseljeništva da bi izvještavanje ili prikupljanje podataka olakšalo komunikaciju sa iseljeništvom.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Jačanje institucionalnih kapaciteta i komunikacije sa iseljeništvom		
Prioritet	Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeništvom		
Naziv mjere	Mjera 1.1.2. Promocija i jačanje funkcije Registra iseljeništva		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Ova mjera ima za cilj unapređenje Registra iseljeništva kao ključnog alata za povezivanje i komunikaciju sa iseljeništvom. Prvi korak podrazumijeva intenzivnu promociju registra među članovima iseljeništva kroz digitalne kanale, društvene mreže, medije i događaje u organizaciji iseljeničkih zajednica. Paralelno, planira se ažuriranje funkcionalnosti registra da bi se omogućilo lakše praćenje potreba, interesa i aktivnosti iseljeništva. Tokom implementacije, aktivnosti će uključivati prikupljanje povratnih informacija od članova registra, razvoj prilagođenih funkcionalnosti poput personalizovanih profila, analitičkih alata i opcija za izvještavanje. Na osnovu ovih podataka, institucije će imati priliku da razviju ciljana rješenja koja odgovaraju potrebama iseljeništva.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj unapređenih funkcionalnosti u registru	0	Minimalno 5 do kraja 2029. godine
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Ova mjera doprinosi unapređenju komunikacije sa iseljeništvom, povećava njihovo povjerenje u institucije i obezbjeđuje osnove za donošenje informisanih odluka koje se tiču njihovih potreba i interesa.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupan trošak implementacije mjere iznosi 5.000 KM za period 2025–2029. pri čemu će sredstva biti osigurana iz budžeta Brčko distrikta BiH.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade		

	Brčko distrikta BiH, Ured gradonačelnika – Sektor za informisanje
Ciljne grupe	Registar će služiti svim članovima iseljeništa, procijenjenim na 35000 lica s posebnim fokusom na profesionalce i mlade.

Mjera 1.1.3. Promocija Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom u javnosti

Informisati iseljenišvo i cjelokupnu javnost o ciljevima, realizaciji i planovima definisanim kroz Strategiju razvoja saradnje sa iseljeništvom putem digitalnih kanala i događaja.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Jačanje institucionalnih kapaciteta i komunikacije sa iseljeništvom		
Prioritet	Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeništvom		
Naziv mjere	Mjera 1.1.3. Promocija Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom u javnosti		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Cilj ove mjere je osigurati vidljivost Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom i informisati kako iseljenišvo, tako i širu javnost o njenim ciljevima, postignućima i budućim planovima. Aktivnosti uključuju izradu promotivnih materijala, organizaciju informativnih događaja, kampanje na društvenim mrežama i kreiranje multimedijalnog sadržaja poput videa i infografika – sa posebnim fokusom na mlade, sa kanalima kao što su videa, podcasti i/ili edukativni program i slično. Prvi korak bit će razvijanje pojednostavljene komunikacione strategije koja uključuje identifikaciju ključnih poruka i ciljanih kanala. Promocija će biti kontinuirana, s naglaskom na velike događaje kao što su iseljeničke konferencije. U skladu sa definisanim mjerama iz Strategije komunikacije sa iseljeništvom, ili Akcionog plana, vršiti pojedinačnu realizaciju mjera. Svrha mjera je redovno izvještavanje iseljeništa putem postojeće stranice o svim dešavanjima od interesa za iseljenišvo. U okviru ove mjere planirana je i izrada transparentnih i pristupačnih godišnjih izvještaja koji dokumentuju aktivnosti, postignuća i izazove u saradnji sa iseljeništvom. Izvještaji će biti distribuirani u digitalnom formatu, a sadržavaće analize ključnih podataka, uspješne priče i planove za budućnost. Dodatno, počevši od 2027. godine, predviđa se izdavanje informativnog biltena koji će članovima iseljeništa pružati aktuelne informacije o razvojnim projektima, investicionim prilikama, kulturnim događajima i vijestima iz Brčko distrikta BiH. Bilten će biti dostupan u digitalnom formatu, prilagođen različitim jezicima i interesima iseljeništa.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj realizovanih komunikacionih materijala, objava ili kampanja	0	Minimalno 5 godišnje
	Broj pregleda komunikacionih materijala, objava ili kampanja iz inostranstva	0	Minimalno 2000 pregleda na godišnjem nivou

Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Kroz jačanje svijesti o Strategiji, ova mjera doprinosi većoj uključenosti iseljeničtva u njenu implementaciju i izgradnji pozitivnog imidža Brčko distrikta.
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupni troškovi promocije procijenjeni su na 8.000 KM za period implementacije sa finansiranjem iz budžeta Distrikta.
Period implementacije mjere	2025–2029.
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Nosioci mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Ciljne grupe	Ova mjera obuhvata iseljeničtvo u cjelini, ali i širu javnost, uključujući lokalne institucije, organizacije i medije te ministarstva na državnom nivou putem Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, procijenjene na ukupno 200.000 potencijalnih korisnika informacija.

Mjera 1.1.4. Jačanje sinergije sa postojećim mrežama iseljeničtva i civilnim društvom

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Jačanje institucionalnih kapaciteta i komunikacije sa iseljeničtvom
Prioritet	Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije sa iseljeničtvom
Naziv mjere	Mjera 1.1.4. Jačanje sinergije sa postojećim mrežama iseljeničtva i civilnim društvom
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Mjera podrazumijeva aktivnije korištenje i povezivanje sa već postojećim uspješnim platformama i mrežama iseljeničtva (poput I-platforme) te organizacijama civilnog društva. Time se izbjegavaju dupliranja resursa, a ostvaruje sinergija i efikasnija implementacija mjera Strategije. Dodatno, dugoročno gledano, jasno definisana saradnja s civilnim društvom dopriniće većem uključivanju iseljeničtva u razvojne procese, boljoj promociji Distrikta te jačanju zajedničkog osjećaja pripadnosti i odgovornosti za lokalni razvoj među svim uključenim stranama Konkretno aktivnosti za implementaciju mjere: - Identifikacija ključnih postojećih mreža iseljeničtva Formirati listu najrelevantnijih organizacija i platformi iseljeničtva koje su već razvile djelotvornu saradnju sa Bosnom i Hercegovinom, kao što je I-platforma u Švajcarskoj. - Uspostava formalne saradnje putem memoranduma o razumijevanju (MoU) Definisati međusobna prava i obaveze u formalnim sporazumima ili memorandumima što bi jasno postavilo okvire zajedničkog djelovanja. - Redovna komunikacija i zajedničko planiranje aktivnosti organizacije radionica, sastanaka i javnih konsultacija između OCD-a i institucija Brčko distrikta radi zajedničke identifikacije prioriteta i ciljeva saradnje uz kreiranje jasno definisanih prioriteta oblasti djelovanja kao što su: kultura i identitet, obrazovanje i mladi, ekonomska saradnja, socijalna pitanja, digitalna komunikacija. - Zajedničko provođenje promotivnih kampanja Organizacije iseljenika, kao što je I-platforma, već imaju razvijene mreže komunikacije u inostranstvu. Udružena promocija aktivnosti

	Brčko distrikta može znatno povećati vidljivost Strategije među iseljeništvom. - Razmjena iskustava i praksi Institucije Brčko distrikta BiH mogu koristiti već postojeća iskustva iseljeničtva za unapređenje svojih administrativnih procedura, digitalnih rješenja i komunikacionih strategija.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj potpisanih formalnih sporazuma (MoU) sa postojećim mrežama iseljenika	0	Minimalno 5 do kraja 2029. godine
	Broj zajedničkih aktivnosti godišnje realizovanih sa postojećim mrežama iseljeničtva	0	Minimalno 2 na godišnjem nivou
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Implementacija ove mjere rezultiraće stvaranjem kvalitetnije, efikasnije i održive saradnje Brčko distrikta BiH sa iseljeničtvom. Iskustvo organizacija poput I-platforme ukazuje da umrežavanje i sinergija između institucija i postojećih platformi iseljeničtva znatno doprinosi uspješnoj realizaciji svih ciljeva predviđenih ovom strategijom.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupni troškovi promocije procijenjeni su na 5.000 KM za period implementacije (1.000 KM godišnje).		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Postojeće platforme iseljeničtva odnosno iseljenici, minimalno 1000 lica koji su dio platformi i njihovog rada.		

Mjera 1.2.1. Jačanje kapaciteta i kompetencija državnih službenika za razvoj saradnje sa iseljeničtvom

Organizovati redovne edukacije kako bi službenici razvili kompetencije za rad i razvoj saradnje s iseljenicima. Sve edukacije trebaju imati za cilj realizaciju strateških mjera, planiranje i realizaciju sopstvenih aktivnosti koje su date u nadležnosti a u svrhu implementacije prioriteta iz Strategije razvoja saradnje sa iseljeničtvom Brčko distrikta BiH 2025–2029.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Jačanje institucionalnih kapaciteta i komunikacije sa iseljeničtvom
Prioritet	Prioritet 1.2. Institucionalno jačanje i povezivanje sa iseljeničtvom
Naziv mjere	Mjera 1.2.1. Jačanje kapaciteta i kompetencija državnih službenika za razvoj saradnje sa iseljeničtvom
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Cilj ove mjere je povećanje profesionalnih kompetencija državnih službenika kroz redovne edukacije i treninge fokusirane na specifičnosti rada sa iseljeničtvom. Edukacije će obuhvatiti oblasti poput interkulturalne komunikacije, upotrebe digitalnih alata za komunikaciju sa iseljeničtvom te planiranja i implementacije strateških

	mjera. Planirane aktivnosti uključuju identifikaciju potrebnih kompetencija, angažovanje stručnjaka za edukaciju i organizaciju obuka u skladu s potrebama službenika.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj obučanih državnih službenika na godišnjem nivou	16	Minimalno 80 državnih službenika do kraja 2029. godine
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Kvalitetniji i kompetentniji službenici direktno doprinose boljoj implementaciji strateških mjera, povećavajući efikasnost u komunikaciji sa iseljeništvom i rješavanju njihovih zahtjeva. Mjera također unapređuje institucionalnu spremnost za adresiranje složenih izazova u saradnji sa iseljeništvom čime doprinosi ostvarenju prioriteta „Institucionalno jačanje i povezivanje sa iseljeništvom“.		
Indikativna finansijaska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupni troškovi implementacije mjere procjenjuju se na 50.000 KM pri čemu će sredstva biti osigurana iz budžeta Brčko distrikta BiH od po 10.000 KM na godišnjem nivou.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH kroz Strategiju stručnog usavršavanja državnih službenika Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Ova mjera obuhvata službenike u institucijama Brčko distrikta BiH, njih oko 100 koji su direktno uključeni u saradnju sa iseljeništvom		

Mjera 1.2.2. Podrška i učešće na godišnjim konferencijama u zemljama boravka

Održavati redovne konferencije u ključnim zemljama iseljenika radi razmjene informacija i jačanja veza sa iseljeništvom u svrhu jačanja saradnje i povezivanja sa iseljeništvom.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Jačanje institucionalnih kapaciteta i komunikacije sa iseljeništvom		
Prioritet	Prioritet 1.2. Institucionalno jačanje i povezivanje sa iseljeništvom		
Naziv mjere	Mjera 1.2.2. Podrška i učešće na godišnjim konferencijama u zemljama boravka		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	O okviru ove mjere, planirane su godišnje studijske posjete u zemljama s velikom koncentracijom iseljenika iz Brčko distrikta BiH, sa posebnim fokusom na Austriju, Njemačku, Sloveniju, ne zaboravljajući mogućnost organizacije i u drugim zemljama boravka. Konferencije će pružiti platformu za razmjenu informacija, identifikaciju zajedničkih ciljeva i predstavljanje prilika za saradnju. Aktivnosti uključuju identifikaciju ključnih zemalja i promociju konferencija među iseljeništvom.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata	Indikatori mjere	Polazne	Krajnje očekivane

mjere vrijednosti		vrijednosti 2024.	vrijednosti 2029.
	Broj konferencija u zemljama boravka iseljenika, sa posebnim fokusom na Austriju, Njemačku i Sloveniju	1	Minimalno 2 konferencije na godišnjem nivou
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Konferencije jačaju veze između iseljeništva i Brčko distrikta kroz direktan dijalog, povećavaju povjerenje u institucije i omogućavaju stvaranje mreža koje podržavaju razvojne inicijative. Doprinos je posebno vidljiv u jačanju međusobnog razumijevanja i promociji zajedničkih interesa.		
Indikativna konstrukcija sa finansijska izvorišta finansiranja	Procijenjeni godišnji troškovi iznose 10.000 KM po konferenciji (ukupno 50.000 KM), uz finansiranje iz budžeta Brčko distrikta BiH ali će stvarni troškovi biti poznati nakon definisanja potencijalne podrške partnera iz iseljeništva i međunarodnih organizacija.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, Kabinet gradonačelnika Brčko distrikta BiH, Ured koordinatora Brčko distrikta BiH u Vijeću ministara BiH		
Ciljne grupe	Iseljeništvo Brčko distrikta BiH u ključnim zemljama, procijenjena na 5.000 učesnika direktno ili indirektno do kraja implementacije mjere.		

Mjera 1.2.3. Unapređenje administrativnih procedura za iseljeništvo

Digitalizovati i pojednostaviti postupke kao što su registracija nekretnina, ulaganja i povratak. Izbor procedura mora biti zasnovan na povratnim informacijama iseljeništva o poteškoćama u ostvarivanju svojih građanskih, ali i drugih prava.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 1: Jačanje institucionalnih kapaciteta i komunikacije sa iseljeništvom		
Prioritet	Prioritet 1.2. Institucionalno jačanje i povezivanje sa iseljeništvom		
Naziv mjere	Mjera 1.2.3. Unapređenje administrativnih procedura za iseljeništvo		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Digitalizacija i pojednostavljenje administrativnih procedura, uključujući registraciju nekretnina, ulaganja i povratak, s posebnim fokusom na povratne informacije iseljeništva. Aktivnosti uključuju analizu postojećih procedura, identifikaciju prepreka i razvoj digitalnih rješenja. Mjera prije svega podrazumijeva detaljnu eksternu analizu, putem pribavljanja mišljenja iseljeništva o digitalizaciji usluga, na osnovu čega će se kreirati plan unapređenja administrativnih procedura za iseljeništvo, kao što su e-matičar, digitalni potpis, službeno pribavljanje dokumentacije, e-prijava boravka i slično.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj pojednostavljenih procedura	0	Minimalno 5 do kraja 2029. godine

Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Ova mjera smanjuje administrativne barijere, čime direktno doprinosi većoj efikasnosti i zadovoljstvu iseljeničtva. Pojednostavljeni procesi također podstiču ulaganja i povratak iseljenika.
Indikativna finansajska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Procijenjeni troškovi iznose 20.000 KM za period 2025–2029.
Period implementacije mjere	2025–2029.
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Nosioci mjere	Ured za reformu javne uprave, Odjeljenje za javni registar Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH i Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Ciljne grupe	Članovi iseljeničtva koji koriste administrativne usluge, procijenjeni na 2.000 godišnje.

Mjera 2.1.1. Razvoj i implementacija programa transfera znanja iz iseljeničtva

Nakon prikupljenih inicijalnih interesovanja, organizovati stručne radionice, predavanja i mentorstvo unutar različitih oblasti od javnog interesa u Brčko distriktu BiH sa prenosom znanja iseljenika iz Brčko distrikta BiH. Poseban fokus staviti na oblasti od posebnog interesa, kao što su razvoj obrazovanja, zdravstva, kulture, sporta i drugih oblasti.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Podsticanje ekonomskog angažmana iseljeničtva		
Prioritet	Prioritet 2.1: Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljeničtva		
Naziv mjere	Mjera 2.1.1. Razvoj i implementacija programa transfera znanja iz iseljeničtva		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Ova mjera ima za cilj prenos stručnog znanja iz iseljeničtva u ključne sektore distrikta, poput obrazovanja, zdravstva i tehnologije. Aktivnosti počinju prikupljanjem informacija o ekspertima iz iseljeničtva i njihovim oblastima djelovanja. Zatim slijedi organizacija radionica, predavanja i mentorstva, uz uključivanje lokalnih institucija i organizacija. Cilj je realizovati minimalno 20 radionica i uključiti minimalno 50 stručnjaka iz iseljeničtva do 2029. godine, čime bi se direktno obuhvatilo najmanje 500 učesnika iz Distrikta. Dodatno, ova mjera podrazumijeva i naknadno praćenje realizacije mjere, odnosno stečenog i primijenjenog znanja.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj održanih radionica prenosa znanja iz iseljeničtva	0	20 do kraja 2029. godine
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Mjera doprinosi razvoju ljudskih resursa u distriktu i jača povezanost iseljeničtva s lokalnim zajednicama kroz transfer znanja i iskustava.		
Indikativna finansajska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Procijenjeni troškovi iznose 15.000 KM za period implementacije po 5.000 KM počevši od 2027. godine.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko		

koordinaciju implementacije mjere	distrikta BiH
Nosioci mjere	Vlada Brčko distrikta BiH
Ciljne grupe	Ciljna grupa uključuje lokalne profesionalce i institucije, s procjenom od minimalno 800 uključenih aktera programa u petogodišnjem periodu.

Mjera 2.1.2. Podrška razvoju javno-privatnih partnerstava

Omogućiti iseljeništvu da sarađuje s lokalnim institucijama u infrastrukturnim i obrazovnim projektima te investicijama uz konkretne benefite za iseljenike u okviru ovakvih inicijativa.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Podsticanje ekonomskog angažmana iseljništva		
Prioritet	Prioritet 2.1: Podrška investicijama i ekonomskim projektima iseljništva		
Naziv mjere	Mjera 2.1.2. Podrška razvoju javno-privatnih partnerstava		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Ova mjera osnažuje saradnju između iseljništva, lokalnih vlasti i privatnog sektora kroz projekte od zajedničkog interesa. Aktivnosti uključuju identifikaciju potencijalnih projekata, organizaciju javnih poziva i promociju mogućnosti za saradnju. Posebna pažnja će se posvetiti razvoju platforme za projekte poput infrastrukture i obrazovanja u javnom interesu.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj javno-privatnih projekata realizovanih u saradnji sa iseljeništvom	0	Minimalno 3 JPP do kraja 2029. godine
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Razvojni efekat mjere je u unapređenju lokalne infrastrukture i javnih usluga kroz zajednički rad iseljništva i lokalnih partnera.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Troškovi implementacije iznose 250.000 KM za period implementacije, s finansiranjem iz budžeta Distrikta od 100.000 KM i kroz ulaganja iseljništva od predviđenih 150.000 KM.		
Period implementacije mjere	2026–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za privredu, sport i kulturu Vlade Brčko distrikta BiH, Komisija za JPP, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, Ured za upravljanje javnom imovinom Brčko distrikta BiH.		
Ciljne grupe	Ciljna grupa su članovi iseljništva zainteresovani za saradnju, s procjenom od 500 učesnika u projektima tokom implementacije mjere.		

Mjera 2.2.1. Unapređenje turističke ponude za iseljništvo

Razviti pakete koji uključuju kulturne, gastronomske i prirodne atrakcije, prilagođene iseljenicima – a fokusirane na Brčko distrikt BiH, posebno za mlade osobe koje pripadaju iseljeničkim skupinama kasnijih generacija (mlađih generacija).

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Podsticanje ekonomskog angažmana iseljništva
Prioritet	Prioritet 2.2. Povezivanje iseljništva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam

Naziv mjere	Mjera 2.2.1. Unapređenje turističke ponude za iseljništvo		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Unapređenje turističke ponude za iseljništvo ima za cilj stvaranje atraktivnih i prilagođenih turističkih paketa koji obuhvataju kulturne, gastronomske i prirodne resurse Brčko distrikta BiH. Ova mjera započinje detaljnom analizom potreba iseljenika, posebno mlađih generacija koje često imaju slabiju povezanost s otadžbinom. Sljedeći korak podrazumijeva razvoj turističkih ruta koje kombinuju lokalne znamenitosti s tradicionalnim iskustvima poput kulinarskih radionica, obilazaka sela i rijeke Save te učešća u kulturnim manifestacijama. Ključna faza implementacije uključuje kreiranje digitalnih promotivnih materijala i mobilne aplikacije koja će omogućiti iseljenicima jednostavan pristup informacijama o turističkoj ponudi. Planiraju se i promotivne kampanje u zemljama sa značajnom iseljničtvom, kao i saradnja sa lokalnim i regionalnim agencijama i vodičima kako bi se osigurala visokokvalitetna usluga.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj upita / kontakata sa turistima i potencijalnim turistima iz iseljništva	Podatak nije na raspolaganju	Minimalno 50 na godišnjem nivou
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Razvojni efekat ove mjere ogleda se u povećanju turističkih prihoda, jačanju lokalnog identiteta i promociji Distrikta kao atraktivne destinacije. Na taj način se direktno doprinosi povezivanju iseljništva s otadžbinom kroz emotivne i kulturne veze.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Procijenjeni budžet za ovu mjeru iznosi 100.000 za petogodišnji period, koristeći sredstva iz budžeta Distrikta dodijeljenih Turističkoj organizaciji Brčko distrikta BiH počevši realizovati aktivnosti od 2026. Godine, nakon provođenja aktivnosti iz Akcionog plana.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Turistička organizacija Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Turistička organizacija Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Svi građani i građanke Brčko distrikta BiH		

Mjera 2.2.2. Organizacija poslovnih foruma za iseljništvo i promocije uspješnih priča investicija iz iseljništva

Povezati investitore iz iseljništva s lokalnim preduzetnicima i institucijama kroz organizaciju godišnjih poslovnih foruma za iseljništvo sa unaprijed kreiranim različitim temama i pripremljenim materijalima vezano za potencijalne za investiranje.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Podsticanje ekonomskog angažmana iseljništva
Prioritet	Prioritet 2.2. Povezivanje iseljništva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam
Naziv mjere	Mjera 2.2.2. Organizacija poslovnih foruma za iseljništvo i promocije uspješnih priča investicija iz iseljništva
Opis mjere sa okvirnim	Poslovni forumi za iseljništvo bit će godišnji događaji koji okupljaju

područjima djelovanja	investitore iz iseljeništva, lokalne preduzetnike i institucije. Pripreme počinju izradom kalendara događaja i definisanjem tematskih oblasti poput inovacija, infrastrukture i poljoprivrede. Za svaki forum bit će pripremljeni promotivni materijali, investicione mape i prezentacije konkretnih projekata. Forumi će uključivati panel diskusije, radionice i B2B sastanke, dok će posebna pažnja biti posvećena umrežavanju iseljenika i lokalnih aktera. Dodatno, ovaj mjera podrazumijeva i jačanje povjerenja iseljenika u institucije Distrikta kroz javno isticanje uspješnih primjera ulaganja iseljeništva, a što će biti dijelom prethodnih aktivnosti u organizaciji poslovnih foruma. Aktivnosti započinju identifikacijom i dokumentovanjem pozitivnih priča, uključujući intervjue sa iseljeničtvom i korisnicima njihovih projekata. Kampanja će uključivati objave na društvenim mrežama, televizijske priloge i prezentacije istih na forumima. Planira se i kreiranje „baze podataka” koja će omogućiti budućim investitorima uvid u uspješne primjere u svrhu povezivanja sa istim.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj održanih foruma za iseljeništvo	1	Minimalno 1 forum godišnje
	Broj promovisanih uspješnih priča	0	Minimalno 50
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Mjera doprinosi jačanju ekonomskih veza između iseljeništva i distrikta, stvarajući platformu za kontinuiranu saradnju.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupan budžet iznosi 100.000 KM za vrijeme trajanje strategije, odnosno 25.000 na godišnjem nivou, počevši od 2026. godine.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za privredu, sport i kulturu Vlade Brčko distrikta BiH, Vlada Brčko distrikta BiH, Sektor za informisanje Ureda gradonačelnika, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, Ured koordinatora Brčko distrikta BiH pri Savjetu ministara BiH		
Ciljne grupe	Forum i će se održavati od 2025. do 2029. godine. Ciljne grupe su investitori i preduzetnici iz iseljeništva (oko 300 potencijalnih učesnika u petogodišnjem periodu).		

Mjera 3.1.1. Stipendiranje mladih iz iseljeništva

Omogućiti mladima iz iseljeništva pristup obrazovanju i stručnoj praksi u Brčko distriktu BiH po pojednostavljenim procedurama a što za cilj ima jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljeništva.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljeništva
Prioritet	Prioritet 3.1. Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog identiteta među

	djecom i mladima iz iseljeništva		
Naziv mjere	Mjera 3.1.1. Stipendiranje mladih iz iseljeništva		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Stipendiranje mladih iz iseljeništva predstavlja most između iseljenika i matične zemlje, omogućavajući im ne samo pristup obrazovanju i stručnoj praksi u Brčko distriktu BiH, već i priliku za dublje povezivanje s kulturnim i društvenim nasljeđem. Prvi korak u implementaciji ove mjere bit će revidiranje postojećeg fonda za stipendiranje studenata iz Brčko distrikta BiH, a koji zahtijeva dopunu Programa stipendiranja da bi se određeni dio izdvojio za mlade iz iseljeništva. Paralelno s tim, bit će izrađen jednostavan sistem prijave, uključujući online platformu koja će omogućiti mladima iz iseljeništva brzo i transparentno prijavljivanje. Nakon što se fond revidira, program će biti promovisan kroz iseljeničke organizacije, ambasade i društvene mreže, s posebnim fokusom na mlade iz porodica koje su u iseljeništvu više generacija. Osim finansijske podrške, stipendirani studenti će moći dobiti priliku za stručno usavršavanje u lokalnim firmama i institucijama čime će im se omogućiti direktno iskustvo u matičnom okruženju. Bit će uspostavljena saradnja s univerzitetima i poslodavcima da bi se osigurala maksimalna vrijednost ovog programa. U slučaju nezainteresovanosti, korištenje fonda će biti omogućeno mladima koji studiraju u iseljeništvu.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj mladih iseljenika koji su ostvarili pravo na stipendiju ili volontiranje ili stažiranje u Brčko distriktu BiH	0	Minimalno 5 na godišnjem nivou
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Razvojni efekat ove mjere ogleda se u stvaranju generacije mladih koja će aktivno promovisati identitet Brčko distrikta BiH u iseljeništvu dok će istovremeno obogaćivati lokalnu zajednicu svojim znanjem i iskustvima iz inostranstva.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupni troškovi implementacije procijenjeni su na 30.000 KM za petogodišnji period, počevši od 2027. godine.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za obrazovanje Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Ciljna grupa uključuje mlade iz iseljeništva u dobi od 18 do 30 godina, procijenjeno na 100 potencijalnih korisnika mjere programa širom svijeta.		

Mjera 3.1.2. Podrška očuvanju jezika i tradicije među djecom i mladima iz iseljeništva

Organizovati škole jezika i radionice o tradiciji za djecu i mlade iseljenika

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljeništva
---------------------------	---

Prioritet	Prioritet 3.1. Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog identiteta među djecom i mladima iz iseljeništa		
Naziv mjere	Mjera 3.1.2. Podrška očuvanju jezika i tradicije među djecom i mladima iz iseljeništa		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Ova mjera ima za cilj kreiranje programa i resursa koji će omogućiti djeci i mladima iz iseljeništa da očuvaju jezik i tradiciju svojih predaka. Implementacija započinje definisanjem programa za učenje jezika, koji će uključivati interaktivne lekcije, video sadržaje i digitalne knjige u saradnji sa tri nacionalna kulturno-umjetnička društva u Brčko distriktu BiH. Saradnja s zajednicama iseljeništa i kulturnim društvima iz Distrikta je ključna za obezbjeđenje učešća dok će lokalni edukatori i umjetnici biti angažovani za kreiranje i vođenje programa. Aktivnosti će se širiti kroz godišnje kurseve jezika, virtualne sesije o tradiciji i distribuciju materijala za samostalno učenje.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Povećan nivo poznavanja jezika i tradicije među djecom i mladima iz iseljeništa	Odrediti pri pokretanju i upisu na program	+30% u odnosu na početno stanje
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Ova mjera doprinosi jačanju identiteta iseljeništa, omogućavajući mladima da postanu aktivni nosioci svoje kulture čime se smanjuje rizik od asimilacije i gubitka identiteta.		
Indikativna finansajska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Indikativni troškovi iznose 9.000 KM godišnje, odnosno 45.000 KM za cijelo vrijeme trajanja projekta.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za obrazovanje, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju, Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Ciljna grupa su djeca i mladi iz iseljeništa u dobi od 7 do 25 godina, s procjenom da će minimalno 1.000 lica biti zainteresovano za učešće.		

Mjera 3.1.3. Razvoj programa mentora za mlade iz iseljeništa

Razvoj programa mentorstva za mlade iz iseljeništa kroz *pro bono* mentore iz Brčko distrikta BiH, posebno u oblasti kulture, tradicije i identiteta.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljeništa
Prioritet	Prioritet 3.1. Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog identiteta među djecom i mladima iz iseljeništa
Naziv mjere	Mjera 3.1.3. Razvoj programa mentora za mlade iz iseljeništa
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Program mentorstva usmjeren je na povezivanje mladih iz iseljeništa s iskusnim stručnjacima iz Brčko distrikta BiH koji će im pružati podršku u razumijevanju kulture, tradicije i profesionalnih prilika. Prvi korak bit će kreiranje baze podataka mentora, koja će uključivati pojedince iz

	različitih oblasti – od umjetnosti do tehnologije. Ukoliko bude zainteresovanih mentora, mjera će se proširiti na mentorske odnose, kroz seriju radionica, zajedničkih projekata i virtuelnih sesija. Fokus će biti na prilagođavanju programa interesima i potrebama mladih učesnika uz korištenje savremenih digitalnih alata za komunikaciju.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj mentora iz Brčkog uključenih u mentorstvo	0	Minimalno 5 do kraja 2029. godine
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Efekat ove mjere je višestruk – osim jačanja individualnih veza s otadžbinom, ona doprinosi izgradnji mreže koja će podsticati dugoročno uključivanje iseljeničtva u razvoj Distrikta.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Troškovi implementacije iznose 5.000 KM za vrijeme trajanja strategije.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Program će trajati od 2026. do 2029. godine, s ciljem da se obuhvati oko minimalno 30 potencijalnih registrovanih mentora.		

Mjera 3.1.4. Osnivanje kulturnog kutka iseljeničtva

Kreirati kolekciju književnih i publicističkih djela iseljeničtva, a koji će biti na raspolaganju široj javnosti sa posebnim fokusom na promociju književne građe materijala iz Brčko distrikta BiH.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljeničtva
Prioritet	Prioritet 3.1. Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog identiteta među mladima iz iseljeničtva
Naziv mjere	Mjera 3.1.4. Osnivanje kulturnog kutka iseljeničtva
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Prvenstveni cilj ove mjere je da se ostvari čvršća kulturna saradnja sa iseljenicima i kroz prezentaciju njihovog stvaralaštva javnosti Distrikta ojača povezanost sa iseljeničtvom. U navedenom kontekstu Biblioteka Brčko distrikta BiH će urediti Kulturni kutak iseljeničtva i svake godine prikupljati književna i publicistička djela brčanskih iseljenika te organizovati književne večeri i predstavljanja. Fundus književnog i publicističkog stvaralaštva iseljenika trebao bi se u prvom redu popunjavati djelima autora koji su iselili s teritorije Distrikta, a ukoliko planirana sredstva omoguće i djelima najistaknutijih stvaralaca u iseljeničtvu, a koji su porijeklom iz BiH. U okviru Biblioteke Brčko distrikta BiH formiraće se poseban fundus književnog i publicističkog stvaralaštva iseljenika iz Distrikta i vršiti njegova promocija. U tu svrhu svake će se godine vršiti otkup književnih djela stvaralaca iz iseljeničtva i organizovati najmanje jedno književno veče na kojem će to stvaralaštvo biti predstavljeno i široj javnosti. Ove aktivnosti trebaju biti planirane godišnjim programom kako

	biblioteke tako i okviru kulturnih manifestacija koje organizuje Brčko distrikt BiH (Čari zime, Godišnjica Brčko distrikta BiH, U susret proljeću, Savski cvijet, Mjesec knjige i druge kulturne i turističke manifestacije).		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj književnih i publicističkih naslova prikupljenih u fundus	0	Minimalno 100 do kraja 2029. godine
	Broj održanih promocija	0	Minimalno 4 do kraja 2029. godine
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Razvojni efekat ogleda se u promociji kulturnog stvaralaštva iseljeničtva u funkciji produbljivanja saradnje		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupni troškovi iznose 20.000 KM.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, i Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu (Biblioteka) Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Program obuhvata sve članove iseljeničtva, procijenjeno na 35.000 potencijalnih korisnika.		

Mjera 3.2.1. Organizacija kulturnih i turističkih manifestacija za iseljeničtvo

Održavati godišnje festivale i događaje koji slave kulturni identitet i povezanost iseljenika s Brčko distriktom BiH.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljeničtva
Prioritet	Prioritet 3.2. Povezivanje iseljeničtva kroz kulturne, sportske, porodične i turističke aktivnosti i manifestacije
Naziv mjere	Mjera 3.2.1. Organizacija kulturnih i turističkih manifestacija za iseljeničtvo
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Organizacija godišnjih kulturnih i turističkih manifestacija ima za cilj stvaranje prostora gdje se iseljenici i njihovi potomci mogu ponovno povezati sa svojim korijenima. Ova mjera započinje identifikacijom ključnih datuma i događaja značajnih za kulturnu baštinu Brčko distrikta BiH koji će poslužiti kao osnov za planiranje manifestacija. Prvi korak bit će osnivanje organizacionog odbora, u kojem će biti predstavnici lokalnih kulturnih institucija, iseljeničtva i stručnjaci za organizaciju događaja. Manifestacije će uključivati folklorne nastupe, izložbe tradicionalnih rukotvorina, gastronomske sajmove i koncerte domaćih izvođača. Planirano je da svaka godina donese novi tematski fokus, poput predstavljanja različitih mjesnih zajednica, promovisanja specifičnih zanata i običaja ili promovisanja određenih kulturno-turističkih potencijala (kulturno-historijske i prirodne znamenitosti). Također,

	posebna pažnja će se posvetiti angažmanu mladih iz iseljeništva kroz radionice, takmičenja i edukativne programe ukoliko to bude moguće.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj organizovanih kulturnih/turističkih manifestacija	0	Minimalno 3 godišnje
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Efekat mjere leži u jačanju kulturnih veza i stvaranju pozitivne percepcije Distrikta kao zajednice koja neguje svoje iseljenike. Kroz ove manifestacije, kulturni identitet te raznolikost turističkih potencijala Distrikta postaće vidljiviji, kako u zemlji, tako i u inostranstvu.		
Indikativna finansijaska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupni troškovi za implementaciju procjenjuju se na 60.000 KM, od čega će 40.000 KM biti finansirano iz budžeta Distrikta, a 20.000 KM se procjenjuje iz donatorskih fondova i kroz sponzorstva lokalnih preduzeća.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Turistička organizacija Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za privredu, sport i kulturu Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Glavna ciljna grupa su iseljenici svih generacija uz očekivanu posjećenost od 100 ljudi godišnje.		

Mjera 3.2.2. Organizacija sportskih događaja sa iseljeništvom

Povećati participaciju iseljeništva kroz sport i fizičke aktivnosti kroz organizaciju sportskih događaja sa iseljeništvom, kako u Brčkom, tako i u iseljeništvu.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljeništva		
Prioritet	Prioritet 3.2. Povezivanje iseljeništva kroz kulturne, sportske, porodične i turističke aktivnosti i manifestacije		
Naziv mjere	Mjera 3.2.2. Organizacija sportskih događaja sa iseljeništvom		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Sportski događaji osmišljeni su kao alat za povezivanje iseljeništva kroz zajedničku fizičku aktivnost i takmičenje. Organizacija će započeti mapiranjem sportskih preferencija iseljenika, uzimajući u obzir lokalne i internacionalne trendove. Ključni dio mjere bit će uspostavljanje godišnjih sportskih turnira u Brčko distriktu BiH, kao i povremeni događaji u zemljama gdje živi veći broj iseljenika. Aktivnosti uključuju osnivanje timova iz iseljeništva i Distrikta, promociju turnira kroz društvene mreže i iseljeničke organizacije te osiguravanje potrebne infrastrukture i logistike. Turniri će se fokusirati na popularne sportove poput fudbala, odbojke i rukometa, uz dodatne sadržaje poput rekreativnih trka i biciklističkih tura.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.

		2024.	
	Broj organizovanih sportskih događaja s učešćem iseljeništvom u Brčkom	0	Minimalno 3 na godišnjem nivou
	Broj organizovanih sportskih događaja sa iseljeništvom u inostranstvu	0	Minimalno 2 na godišnjem nivou
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Razvojni efekat mjere ogleda se u jačanju osjećaja pripadnosti i zajedništva među iseljenicima, kao i u promociji Distrikta kao sportske destinacije.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Procijenjeni troškovi su 20.000 KM, uz finansiranje iz budžeta, sponzorstava i međunarodnih sportskih fondova u jednakom omjeru od 50-50%.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Glavna ciljna grupa su iseljenici svih generacija uz očekivanu posjećenost od 100 ljudi godišnje.		

Mjera 3.2.3. Organizacija porodičnih okupljanja iseljeništa

Povezati porodice kroz specifične društvene i kulturne programe, posebno na nivou mjesnih zajednica.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljeništa		
Prioritet	Prioritet 3.2. Povezivanje iseljeništa kroz kulturne, sportske, porodične i turističke aktivnosti i manifestacije		
Naziv mjere	Mjera 3.2.3. Organizacija porodičnih okupljanja iseljeništa		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Porodična okupljanja imaju za cilj osnaživanje porodičnih veza među iseljeništvom kroz zajedničke aktivnosti i interakciju na lokalnom nivou. Prva faza ove mjere uključuje identifikaciju mjesnih zajednica spremnih za organizaciju događaja te izradu programa prilagođenih porodičnim potrebama. Okupljanja će uključivati piknike, zajedničke obroke, tradicionalne igre i večeri sjećanja na prošlost kroz priče i multimedijalne prezentacije. Fokus će biti na stvaranju neformalnih i toplih okruženja koja će olakšati međugeneracijsku razmjenu.		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti 2024.	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.
	Broj porodičnih okupljanja iseljeništa	0	Minimalno 20 do kraja 2029. godine
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Efekat ove mjere ogleda se u jačanju porodičnih veza i promociji Distrikta kao mjesta gdje porodica i tradicija imaju centralnu ulogu.		
Indikativna finansijska	Ukupni troškovi su procijenjeni na 9.000 KM godišnje, počevši od 2026.		

konstrukcija sa izvorima finansiranja	godine što iznosi ukupno 36.000 KM.
Period implementacije mjere	2025–2029.
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Nosioci mjere	Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH
Ciljne grupe	Ciljna grupa su porodice iz iseljeništva, s očekivanih 600 učesnika tokom pet godina.

Mjera 3.2.4. Razvoj ambadorskog programa za iseljeništvo

Angažovati uspjezne iseljenike kao promotore kulturnog i ekonomskog potencijala Distrikta uz priznanje njih kao ambasadora Brčko distrikta BiH. Kreirati poseban status ovih lica kroz njihovo priznanje kao osoba od posebne važnosti za razvoj saradnje sa iseljeništvom.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 3: Jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljeništva		
Prioritet	Prioritet 3.2. Povezivanje iseljeništva kroz kulturne, sportske, porodične i turističke aktivnosti i manifestacije		
Naziv mjere	Mjera 3.2.4. Razvoj ambadorskog programa za iseljeništvo		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Program ambasadora iseljeništva osmišljen je da bi se uspješni iseljenici uključili u promociju kulturnog i ekonomskog potencijala Brčko distrikta BiH. Prvi korak bit će identifikacija iseljenika s izuzetnim postignućima u različitim oblastima. Ovi ambasadori će biti formalno priznati i uključeni u aktivnosti poput promocije Distrikta na međunarodnim događajima, vođenja kampanja i mentorstva za mlade. Bit će kreiran poseban status ovih osoba uz simbolička priznanja i redovno praćenje njihovog doprinosa. Okvirno područje djelovanja je: 1. Jasno definisanje kriterija za izbor ambasadora Precizno definisati profile osoba koje mogu biti ambasadori (uspješni poduzetnici, akademici, umjetnici, sportisti, društveni aktivisti) te espostaviti javan i transparentan proces nominacije i izbora kandidata. 2. Formalno priznavanje i valorizacija uloge ambasadora Dodijeliti status „ambasadora Brčko distrikta BiH" kroz formalni akt ili odluku Vlade te osigurati vidljive simbole priznanja, kao što su certifikati, plakete ili zvanične oznake ambasadora koje mogu koristiti u javnim nastupima. 3. Uključivanje ambasadora u ključne manifestacije Aktivno angažovati ambasadore u svim većim promotivnim događajima Distrikta, uključujući konferencije, poslovne forume, kulturne i sportske manifestacije. Podržati organizaciju događaja u zemljama boravka ambasadora, uz njihovu pomoć u promociji potencijala Distrikta. 4. Redovna evaluacija aktivnosti ambasadora Praćenje aktivnosti ambasadora (broj promocija, medijskih nastupa, privučenih kontakata, realizovanih projekata) da bi na osnovu rezultata prilagođavali i unapređivali mjeru.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere vrijednosti	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti	Krajnje očekivane vrijednosti 2029.

		2024.	
	Broj angažovanih iseljenika kao ambasadora Brčko distrikta BiH	0	Minimalno 10 do kraja 2029. godine
	Broj događaja ili promotivnih aktivnosti realizovanih uz podršku ambasadora	0	Minimalno 10 do kraja 2029. godine
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Efekat mjere ogleda se u povećanoj vidljivosti Distrikta i njegovih potencijala na međunarodnoj sceni, kao i u jačanju povjerenja među iseljeništvom. Dodatno, implementacija ove mjere značajno će povećati promociju Brčko distrikta BiH među zajednicama iseljeništa i širom međunarodnom zajednicom. Kvalitetno vođen ambadorski program dugoročno će ojačati ekonomski i kulturni položaj Distrikta te osigurati kontinuiranu saradnju i podršku od strane iseljenika koji uživaju ugled i povjerenje u svojim zajednicama širom svijeta.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Procijenjeni troškovi su 20.000 KM iz budžeta Brčko distrikta BiH.		
Period implementacije mjere	2025–2029.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za obrazovanje Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Ciljna grupa su uspješni iseljenici s fokusom na 15 ključnih kandidata.		

AKCIONI PLAN REALIZACIJE STRATEGIJE RAZVOJA SARADNJE SA ISELJENIŠTVOM BRČKO DISTRIKTA BiH 2025–2029.

Redni broj i oznaka	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupno	Budžet Brčko distrikta BiH (KM)	Ostali izvori		Nosioци mјere
								(KM)	Izvor sredstava	
STRATEŠKI CILј 1 : JAČANJE INSTITUCIONALNIH KAPACITETA I KOMUNIKACIJE S ISELJENIŠTVOM										
Prioritet 1.1: Povećanje stepena digitalizacije i komunikacije s iselјeništvom										
Mјera 1.1.1. Razvoj i primјena multifunkcionalne digitalne platforme za iselјeništvo	0	30.000	35.000	35.000	30.000	130.000	70.000	60.000	Nije primjenjivo	Odјelјenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, Odјelјenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH, Razvojno-garantni fond Brčko distrikta BiH te Vlada Brčko distrikta kroz usvajanje neophodnih akata
Izrada detalјne studije izvodljivosti		X								
Konsultacije sa ključnim akterima uključujući predstavnike iselјeništva		X								
Razvoj tehničkog rješenja uz angažovanje stručnjaka za dizajn i programiranje		X								
Testiranje platforme		X	X							
Redovno ažuriranje sadržaja, pružanje tehničke podrške i organizaciju promotivnih kampanja među iselјeništvom			X	X	X					
Mјera 1.1.2. Promocija i jačanje funkcije Registra iselјeništva	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	5.000	5.000	0	Nije primjenjivo	Odјelјenje za evropske

Intenzivna promocija registra među članovima iseljeništa kroz digitalne kanale, društvene mreže, medije i događaje u organizaciji iseljeničkih zajednica.	X	X	X	X	X					integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH, Ured gradonačelnika – Sektor za informisanje
Ažuriranje funkcionalnosti registra da bi se omogućilo lakše praćenje potreba, interesa i aktivnosti iseljeništa		X	X	X	X					
Prikupljanje povratnih informacija od članova registra		X	X	X	X					
Mjera 1.1.3. Promocija Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom u javnosti	0	2.000	2.000	2.000	2.000	8.000	8.000	0	Nije primjenjivo	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Razvijanje pojednostavljene komunikacione strategije koja uključuje identifikaciju ključnih poruka i ciljanih kanala	X	X								
Redovno izvještavanje iseljeništa putem postojeće stranice o svim dešavanjima od interesa za iseljenišvo	X	X	X	X	X					
Izrada transparentnih i pristupačnih godišnjih izvještaja koji dokumentuju aktivnosti, postignuća i izazove u saradnji sa iseljeništvom. Izvještaji će biti distribuirani u digitalnom formatu, a sadržavaće analize ključnih podataka, uspješne priče i planove za budućnost.	X	X	X	X	X					
Izdavanje informativnog biltena koji će članovima iseljeništa pružati aktuelne informacije o razvojnim projektima, investicionim prilikama, kulturnim događajima i vijestima iz Brčko distrikta BiH. Bilten će biti dostupan u digitalnom formatu, prilagođen različitim jezicima i interesima iseljeništa		X	X	X	X					

Mjera 1.1.4. Jačanje sinergije sa postojećim mrežama iseljeničtva i civilnim društvom	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	5.000	5.000	0	Nije primjenjivo	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Identifikacija ključnih postojećih mreža iseljeničtva i organizacija civilnog društva	X	X								
Uspostava formalne saradnje putem memoranduma o razumijevanju (MoU)		X	X	X	X					
Redovna komunikacija i zajedničko planiranje aktivnosti			X	X	X					
Zajedničko provođenje promotivnih kampanja			X	X	X					
Razmjena iskustava i praksi				X	X					
Prioritet 1.2. Institucionalno jačanje i povezivanje s iseljeničtvom										
Mjera 1.2.1. Jačanje kapaciteta i kompetencija državnih službenika za razvoj saradnje s iseljeničtvom	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	50.000	50.000	0	Nije primjenjivo	Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH kroz Strategiju stručnog usavršavanja državnih službenika Brčko distrikta BiH
Planiranje tema za godišnje edukacije i treninge fokusirane na specifičnosti rada sa iseljeničtvom.	X	X	X	X	X					
Realizacija treninga u oblastima poput interkulturalne komunikacije, upotrebe digitalnih alata za komunikaciju sa iseljeničtvom te planiranja i implementacije strateških mjera	X	X	X	X	X					
Identifikacija potrebnih kompetencija, angažovanje stručnjaka za edukaciju i organizaciju obuka	X	X	X	X	X					
Mjera 1.2.2. Podrška i učešće na godišnjim konferencijama u zemljama boravka	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	50.000	50.000	0		Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade
Identifikacija ključnih zemalja boravka na godišnjem nivou	X	X	X	X	X					

Realizacija plana minimalno 20 radionica i uključiti minimalno 50 stručnjaka iz iseljništva do 2029. godine			X	X	X					Odjeljenje za privredu, sport i kulturu Vlade Brčko distrikta BiH, Komisija za JPP, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH, Ured za upravljanje javnom imovinom Brčko distrikta BiH
Evaluacija efekata transfera znanja putem eksterne evaluacije					X					
Mjera 2.1.2. Podrška razvoju javno-privatnih partnerstava	0	0	100.000	100.000	50.000	250.000	100.000	150.000	Pravna lica - iseljništvo	
Identifikacija potencijalnih JPP projekata za iseljništvo	X	X								
Organizacija javnih poziva i promociju mogućnosti za saradnju JPP			X	X	X					
Promocija dobrih praksi u realizaciji JPP				X	X					
Prioritet 2.2. Povezivanje iseljništva i institucija Brčko distrikta BiH kroz poslovne forume i turizam										
Mjera 2.2.1. Unapređenje turističke ponude za iseljništvo	0	25.000	25.000	25.000	25.000	100.000	100.000	0	Međunarodni donatori, projekti, organizacije	Turistička organizacija Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Detaljna analiza potreba iseljenika, posebno mlađih generacija koje često imaju slabiju povezanost s otadžbinom	X									
Razvoj turističkih ruta koje kombinuju lokalne znamenitosti s tradicionalnim iskustvima poput kulinarskih radionica, obilazaka sela i rijeke Save te učešća u kulturnim manifestacijama	X									

Kreiranje digitalnih promotivnih materijala i mobilne aplikacije koja će omogućiti iseljenicima jednostavan pristup informacijama o turističkoj ponudi		X	X							
Promotivne kampanje u zemljama sa značajnom iseljeništvom, kao i saradnja sa lokalnim i regionalnim agencijama i vodičima kako bi se osigurala visokokvalitetna usluga		X	X	X	X					
Mjera 2.2.2. Organizacija poslovnih foruma za iseljništvo I promocije uspješnih priča investicija iz iseljništva	0	25.000	25.000	25.000	25.000	100.000	100.000	0		
Izrada kalendara događaja i definisanje tematskih oblasti poput inovacija, infrastrukture i poljoprivrede		X	X	X						
Priprema promotivnog materijala, investicionih mapa i prezentacija konkretnih projekata	X	X	X	X	X					
Organizacija godišnjih foruma, koji će uključivati panel diskusije, radionice i B2B sastanke dok će posebna pažnja biti posvećena umrežavanju iseljenika i lokalnih aktera.	X	X	X	X	X					
Identifikacija i dokumentovanje pozitivnih priča, uključujući intervjue sa iseljeništvom i korisnicima njihovih projekata.	X	X	X	X	X					
Strateški cilj 3: Jačanje kulturnih veza i očuvanje identiteta iseljništva										
Prioritet 3.1. Očuvanje jezika, tradicije i kulturnog identiteta među djecom i mladima iz iseljništva										
Mjera 3.1.1. Stipendiranje mladih iz iseljništva	0	0	10.000	10.000	10.000	30.000	30.000	0		Odjeljenje za

Revidiranje postojećeg fonda za stipendiranje studenata iz Brčko distrikta BiH, a koji zahtijeva dopunu Programa stipendiranja da bi se određeni dio izdvojio za mlade iz iseljeništva	x									obrazovanje Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Izrada jednostavnog sistema prijave, uključujući onlajn platformu koja će omogućiti mladima iz iseljeništva brzo i transparentno prijavljivanje.		x	x	x	x					
Promocija programa kroz iseljeničke organizacije, ambasade i društvene mreže, s posebnim fokusom na mlade iz porodica koje su u iseljeništvu više generacija		x	x	x	x					
Uspostavljanje saradnje s univerzitetima i poslodavcima da bi se osigurala maksimalna vrijednost ovog programa.		x	x	x	x					
Mjera 3.1.2. Podrška očuvanju jezika i tradicije među djecom i mladima iz iseljeništva	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000	45.000	45.000	0		Odjeljenje za obrazovanje, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju, Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH
Kreiranje programa i resursa koji će omogućiti djeci i mladima iz iseljeništva da očuvaju jezik i tradiciju svojih predaka	x	x	x	x	x					
Definisanje programa za učenje jezika koja će uključivati interaktivne lekcije, video sadržaje i digitalne knjige u saradnji sa tri nacionalna kulturno-umjetnička društva u Brčko distriktu BiH	x	x	x	x	x					
Saradnja s zajednicama iseljeništva i kulturnim društvima iz Distrikta	x	x	x	x	x					
Angažman lokalnih edukatora i umjetnika za implementaciju programa	x	x	x	x	x					
Evaluacija efekata programa putem evaluacionih obrazaca i kreiranje izvještaja o realizaciji		x	x	x	x					
Mjera 3.1.3. Razvoj programa mentora za mlade iz iseljeništva	0	0	1.000	2.000	2.000	5.000	5.000	0		Odjeljenje za evropske

Javni poziv za kreiranje baze podataka mentora, koja će uključivati pojedince iz različitih oblasti – od umjetnosti do tehnologije	X									integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Kreiranje baze podataka mentora, koja će uključivati pojedince iz različitih oblasti – od umjetnosti do tehnologije		X								
Ukoliko bude zainteresovanih mentora, mjera će se proširiti na mentorske odnose, kroz seriju radionica, zajedničkih projekata i virtuelnih sesija.			X							
Mjera 3.1.4. Osnivanje kulturnog <i>kutka</i> iseljništva	0	5.000	5.000	5.000	5.000	20.000	20.000			Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH i Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu (Biblioteka) Vlade Brčko distrikta BiH
Organizovanje književnih večeri i predstavljanja autora i prikupljanje književnih i publicističkih djela iseljenika	X	X	X	X	X					
Kreiranje fundusa književnog i publicističkog stvaralaštva iseljenika		X	X	X	X					
Kreiranje fizičkog prostora u Biblioteci Brčko distrikta BiH, ali potencijalno i digitalnu platformu koja će omogućiti globalni pristup materijalima.				X	X					
Prioritet 3.2. Povezivanje iseljništva kroz kulturne, sportske, porodične i turističke aktivnosti i manifestacije										
Mjera 3.2.1. Organizacija kulturnih i turističkih manifestacija za iseljništvo	0	12.000	12.000	12.000	12.000	48.000	48.000	0		Turistička organizacija Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za privredu, sport i kulturu Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske
Identifikacija ključnih datuma i događaja značajnih za kulturnu baštinu Brčko distrikta BiH koji će poslužiti kao temelj za planiranje manifestacija	X									
Osnivanje organizacionog odbora, u kojem će biti predstavnici lokalnih kulturnih institucija, iseljništva i stručnjaci za organizaciju događaja.	X	X								

Realizacija manifestacija koje će uključivati folklorne nastupe, izložbe tradicionalnih rukotvorina, gastronomske sajmove i koncerte domaćih izvođača. Planirano je da svaka godina donese novi tematski fokus, poput predstavljanja različitih mjesnih zajednica, promoviranja specifičnih zanata i običaja ili promoviranja određenih kulturno-turističkih potencijala (kulturno-povijesne i prirodne znamenitosti).		X	X	X	X					integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Mjera 3.2.2. Organizacija sportskih događaja sa iseljeništvom	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	20.000	20.000	0		Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Mapiranje sportskih preferencija iseljenika, uzimajući u obzir lokalne i internacionalne trendove.	X	X	X	X	X					
Uspostavljanje godišnjih sportskih turnira u Brčko distriktu BiH, kao i povremeni događaji u zemljama gdje živi veći broj iseljenika.	X	X	X	X	X					
Dopuna Programa finansiranja projekata i programa od javnog interesa sa posebnim fokusom na iseljništvo, kroz izdvajanje ovog segmenta unutar javnog poziva	X	X	X	X	X					
Mjera 3.2.3. Organizacija porodičnih okupljanja iseljništva	0	9.000	9.000	9.000	9.000	36.000	36.000	0		Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH
Identifikacija mjesnih zajednica spremnih za organizaciju događaja	X									
Izrada programa prilagođenih porodičnim potrebama.	X	X								
Organizacija okupljanja - koja će uključivati piknike, zajedničke obroke, tradicionalne igre i večeri sjećanja na prošlost kroz priče i multimedijalne prezentacije. Fokus će biti na stvaranju neformalnih i toplih okruženja koja će olakšati međugeneracijsku razmjenu.		X	X	X	X					
Mjera 3.2.4. Razvoj ambadorskog programa za iseljništvo	0	5.000	5.000	5.000	5.000	20.000	20.000	0		Odjeljenje za obrazovanje Vlade

Jasno definisanje kriterija za izbor ambasadora	X									Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH
Formalno priznavanje i valorizacija uloge ambasadora		X	X	X	X					
Uključivanje ambasadora u ključne manifestacije		X	X	X	X					
Redovna evaluacija aktivnosti ambasadora		X	X	X	X					

Prema informacijama pribavljenim iz studije „Održivost emigracija iz BiH”³, Bosna i Hercegovina se suočava sa značajnim migracionim pritiscima, pozicionirajući se kao jedna od vodećih zemalja Evrope i svijeta po stopi iseljavanja. Do 2019. godine procjenjuje se da je broj stanovnika smanjen za skoro milion u odnosu na popis iz 2013. prvenstveno zbog intenzivnih emigracija i pada prirodnog priraštaja. Više od 1,7 miliona ljudi iz BiH danas živi u inostranstvu, čineći iseljenišтво koja uveliko nadmašuje brojnost mnogih lokalnih zajednica u zemlji migracije. Faktori koji potiču iseljavanje građana BiH obuhvataju socijalno-ekonomske uslove, političku nestabilnost, nizak životni standard te nezadovoljstvo javnim uslugama. Anketa provedena među potencijalnim emigrantima i članovima iseljenišтва potvrđuje da se glavni motivi odlaska svode na potragu za boljim životnim standardom i bezbjednijim okruženjem za porodicu. Visoka stopa nezaposlenosti, niske plate te perspektive ograničenog napretka u karijeri dodatno podstiču iseljavanje, posebno među mlađom, obrazovanijom populacijom.

Naime, BiH prolazi kroz izrazito starenje stanovništva. Indeks starenja, koji predstavlja omjer populacije starije od 60 godina prema populaciji do 20 godina, porastao je sa 13,7% u 1971. godini na visokih 92,3% u 2013. godini što ukazuje da se broj starijih gotovo izjednačio s brojem mladih, a što je djelimično kompenzovano smanjenjem ovog procenta na 62% u 2023. godini. Dodatno, indeks zavisnosti, koji mjeri udio starijih od 65 godina u odnosu na radno sposobne od 15 do 64 godine, naglo je porastao sa niskih 7,8% u 1971. godini na 20,2% u 2013. godini pa do 29,4% u 2023. godini. Demografski uticaji ubrzali su proces starenja stanovništva. Indeks starenja u BiH dostigao je visokih 92,3% u 2013. godini što znači da je broj starijih skoro jednak broju mladih. Osim toga, smanjenje broja učenika u osnovnim i srednjim školama, kao i na univerzitetima, reflektira pad broja mladih koji ostaju u zemlji. Sa smanjenjem radne snage i porastom starije populacije, pritisak na socijalne usluge, naročito u zdravstvu, postaje sve veći.

Kada govorimo o migracionim tokovima i strukturi iseljenišтва, procjene pokazuju da više od 1,7 miliona ljudi porijeklom iz BiH živi u iseljeništvu što predstavlja oko 60,7% domaće populacije. Primarne destinacije emigranata iz BiH su Njemačka, Austrija, SAD, Švicarska i zemlje regiona. Struktura iseljenišтва po obrazovnom nivou ukazuje na visok udio visokoobrazovanih građana, među kojima se ističe veliki broj visoko kvalifikovanih profesionalaca. Istraživanje je pokazalo i različitosti u dobnim grupama, pri čemu su najmlađi članovi iseljenišтва dominantno u dobi od 18 do 35 godina.

Osim ekonomskih efekata, emigracija uzrokuje i širok spektar socijalnih problema. Stanje na tržištu rada i obrazovnog sistema ne odgovara potrebama privrede što rezultira disbalansom između ponude i potražnje na tržištu rada. Tako, obrazovni sistem proizvodi kadrove za zanimanja koja nisu potrebna privredi dok se mladi sve češće odlučuju na školovanje u inostranstvu ili na emigraciju u potrazi za boljim prilikama. Migracione aspiracije među mladima su visoke zbog ograničenih prilika za zapošljavanje, niskih plata i nefleksibilnog tržišta rada u lokalnom okruženju.

Povratak u BiH, za veliki broj članova iseljenišтва, ostaje upitan. Mnogi izražavaju vezu sa zemljom kroz emotivne i kulturne aspekte, ali zadržavaju rezerve prema stvarnim koracima povratka zbog

niskog povjerenja u institucije. Ispitanici pokazuju nizak nivo zadovoljstva prema uslugama u konzularnim i diplomatskim misijama BiH, kao i prema Općoj saradnji BiH s iseljeništvom. Česte posjete BiH dijelom su motivisane porodičnim vezama, ali manji broj ispitanika pokazuje interes za dugoročna ulaganja ili povratak na radno tržište u otadžbini.

Kulturni identitet i jezik ostaju važni za iseljenišтво. Mnogi roditelji u iseljeništvu pokazuju interes za očuvanje jezika kod svoje djece, ali često nedostaje infrastruktura za formalnu nastavu na maternjem jeziku, posebno u zemljama gdje nema snažnih iseljeničkih udruženja. Djeca iseljenišтва, posebno druga generacija, rijetko pohađaju škole na maternjem jeziku, osim u zemljama gdje su uspostavljeni programi dopunske nastave.

Kada govorimo o ekonomskim pokazateljima i uticaju iseljenišтва, prema dostupnim podacima, trošak ljudskog kapitala izgubljenog kroz iseljavanje je značajan. Između 2018–2023. godine ukupni troškovi obrazovanja, usavršavanja i zdravstvene zaštite lica koja su emigrirala iznosili su 4,49 milijardi KM (56.872 KM po osobi). Ovo obuhvata troškove obrazovanja za visokoobrazovane, srednje obrazovane i lica s osnovnim obrazovanjem. Teško je procijeniti ekonomske gubitke koje ovaj odliv radne snage predstavlja za društvo, ali je jasno da negativni uticaji na radnu snagu, privredu i socijalne usluge postaju sve izraženiji. Odlazak mladih ljekara i medicinskog osoblja ozbiljno ugrožava održivost zdravstvenog sektora. U posljednjih pet godina, zemlju je napustilo preko 1.000 ljekara i oko 2.500 medicinskih radnika srednje stručne spreme čime se povećava pritisak na zdravstveni sistem koji se već suočava s finansijskim i kadrovskim problemima iz čega ni Brčko distrikt BiH nije isključen. Finansijski transferi od strane iseljenišтва su značajni, ali su često ograničeni na podršku porodici i rijetko prelaze u investicije. Mnogi pripadnici iseljenišтва preferiraju slanje novca za svakodnevne potrebe porodice u BiH dok je spremnost za investicije u projekte i otvaranje biznisa niska zbog nesigurnog poslovnog ambijenta u BiH. Većina ispitanika smatra da ekonomski uslovi nisu povoljni za povratak i ulaganje, iako postoji izražen interes za podršku kroz savjetodavne usluge i transfer znanja. Iseljenišтво se često angažuje kroz virtuelno volontiranje, obnovu domova i povezivanje sa stručnjacima u BiH i Brčko distriktu BiH.

Specifična situacija u Brčko distriktu BiH

U svrhu detaljnije analize stanja, potrebe i viđenja situacije u Brčko distriktu BiH, Radna grupa za izradu Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina je izradila Anketu iseljenišтва a koja je provedena u oktobru – novembru 2024. godine, a koja je prezentovana kao [Prilog 3.1.](#) ovoj situacionoj analizi. Konkretno, anketu je popunilo 156 osoba nastanjenih u iseljeništvu, od čega 48% žena i 52% muškaraca.

Analizom podataka o zemljama u kojima iseljenici iz Brčko distrikta trenutno žive ili borave, vidljivo je da je iseljenišтво najbrojnija u Austriji gdje se nalazi 33,97% ukupnog broja iseljenika. Njemačka slijedi s 29,49% što zajedno čini više od dvije trećine ukupne iseljenišтва. Ovi podaci jasno pokazuju da Austrija i Njemačka imaju ključnu ulogu u kontekstu migracionih tokova i povezanosti s Distriktom – kako je to prikazano na grafikonu dolje.

Grafikon 1. Pregled zemalja u kojima žive ili borave iseljenici Brčko distrikta BiH

Pored ovih zemalja, značajniji udio iseljenika živi u Češkoj (8,33%), Italiji (5,13%) i Švajcarskoj (5,13%) dok je prisutnost u drugim zemljama, poput Francuske (3,85%), SAD-a (2,56%), znatno manja. Minimalna koncentracija iseljenika evidentirana je u Norveškoj, Australiji i Holandiji gdje svaka od tih zemalja čini tek 1,28% ukupnog broja. Ovi rezultati ukazuju na značajnu migracionu povezanost s Austrijom i Njemačkom, koje se ističu kao ključne destinacije. Razlozi za ovu koncentraciju mogu se tražiti u tradicionalno razvijenim ekonomskim vezama, mogućnostima zapošljavanja i bliskoj geografskoj povezanosti s Brčko distriktom BiH. Češka, Italija i Švicarska također pokazuju potencijal za značajniju saradnju, iako je njihov udio manji u odnosu na vodeće dvije zemlje. S druge strane, prisutnost u zemljama poput Australije i SAD-a može se tumačiti kao rezultat specifičnih migracionih tokova koji su, iako manjeg obima, važni za raznolikost iseljeničtva Distrikta.

Analizom podataka o dužini boravka iseljenika van Brčko distrikta BiH ili BiH, primjećuju se značajne razlike među anketiranim koji su popunjavali ankete na različitim jezicima/pismima, koje otkrivaju obrasce migracija kroz različite vremenske periode. Ova razlika može biti povezana s historijskim, ekonomskim i društvenim faktorima, a nalazi ukazuju na nekoliko ključnih trendova – kako je to prikazano na grafikonu dolje.

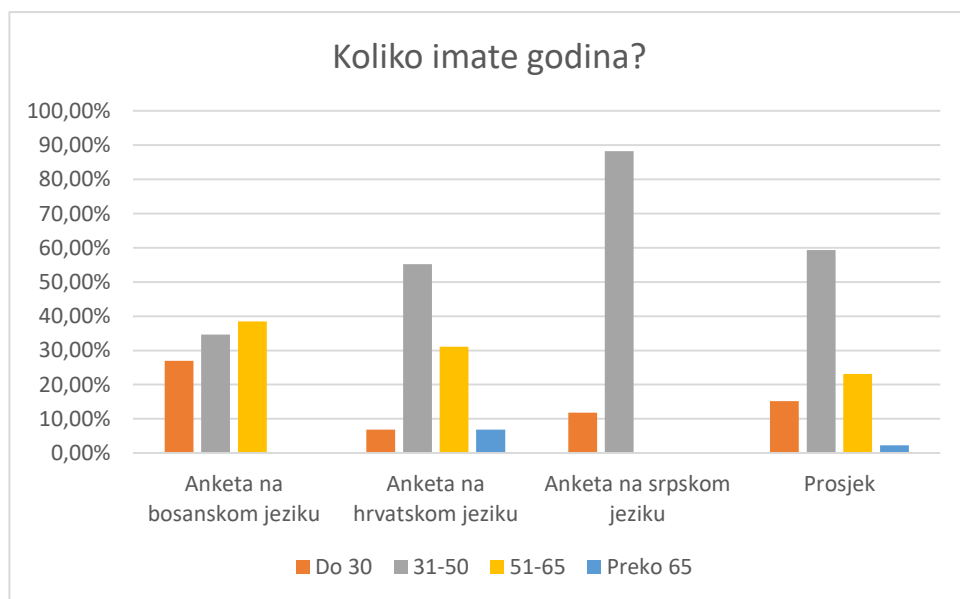
Grafikon 2. Dužina boravka van Brčko distrikta BiH i BiH

Kod lica koja su popunila anketu na bosanskom jeziku, najveći udio čak 46,15%, boravi van Brčko distrikta BiH duže od 20 godina. To sugerise da su migracioni tokovi kod ovih anketiranih intenzivirani u prošlosti, posebno tokom ranijih migracionih valova. Manji, ali značajan procenat (23,08%) živi van Distrikta između 10 i 20 godina dok isti procenat (23,08%) čini one koji su napustili Distrikt u posljednjih pet godina. Tek 7,69% anketiranih po ovoj anketi boravi van Distrikta između 5 i 10 godina što ukazuje na manju migracionu aktivnost u ovom periodu. Kod lica koja su popunila anketu na hrvatskom jeziku se ističe visok procenat onih koji borave izvan Distrikta duže od 20 godina (57,14%). Ovaj podatak ukazuje na još ranije migracione tokove u odnosu na prethodnu grupu, vjerovatno motivisane ekonomskim faktorima. Udio anketiranih u ovoj formi ankete koji žive van Distrikta između 10 i 20 godina (21,43%) nešto je niži, dok samo 10,71% pripada kategorijama od 0 do 5 i od 5 do 10 godina boravka. Ovi podaci sugeriraju smanjen priliv novih iseljenika u posljednjoj deceniji. Kod anketiranih koji su popunili anketu na srpskom jeziku najveći udio (47,06%) pripada kategoriji od 5 do 10 godina boravka van Distrikta što ukazuje na intenzivnije migracione tokove u novije vrijeme. Manji procenat anketiranih ove grupe boravi van Distrikta više od 20 godina (23,53%) i između 10 i 20 godina (17,65%) dok je samo 11,76% napustilo Distrikt u posljednjih pet godina. Ova

dinamika može ukazivati na različite socio-ekonomske faktore koji su uticali na odluke o migraciji u novije vrijeme. No, prosječni podaci ukazuju na to da najveći procenat ukupnog iseljništva (42,28%) boravi van Brčko distrikta BiH više od 20 godina dok je najniži prosjek u kategoriji od 5 do 10 godina (21,82%). Ovi prosjeci sugerišu dugotrajan karakter migracija, ali i različite obrasce među anketiranim koje su popunjavale ankete po „jeziku”. U svrhu planiranja Strategije razvoja saradnje s iseljništvom, ovi nalazi ukazuju na potrebu prilagođavanja pristupa prema grupama s obzirom na njihovu dužinu boravka. S obzirom na to da su prve dvije kategorije u anketiranim najbrojniji u kategoriji od više od 20 godina boravka, preporučuje se fokus na očuvanje identiteta i kulturnih veza kroz zajedničke projekte, jezičke programe i kulturne manifestacije. Kod anketiranih iz grupe koja je popunjavala anketu na srpskom jeziku, s obzirom na veći udio u kategoriji od 5 do 10 godina, važnije bi bilo uspostaviti ekonomske i investicione programe koji odgovaraju potrebama iseljništva, no, poštujući mogućnost statističke greške, ipak je potrebno se zadržati na pružanje svih usluga svim anketiranim.

Dodatno, analiza podataka o starosnoj strukturi iseljenika iz Brčko distrikta BiH otkriva značajne razlike među anketiranim po popunjenim anketama na tri jezika i dva pisma koje reflektuju demografske karakteristike iseljništva, kao i potencijalne faktore koji su uticali na migracije – kako je to prezentovano na grafikonu dolje.

Grafikon 3. Starosna struktura iseljenika po jeziku anketiranja

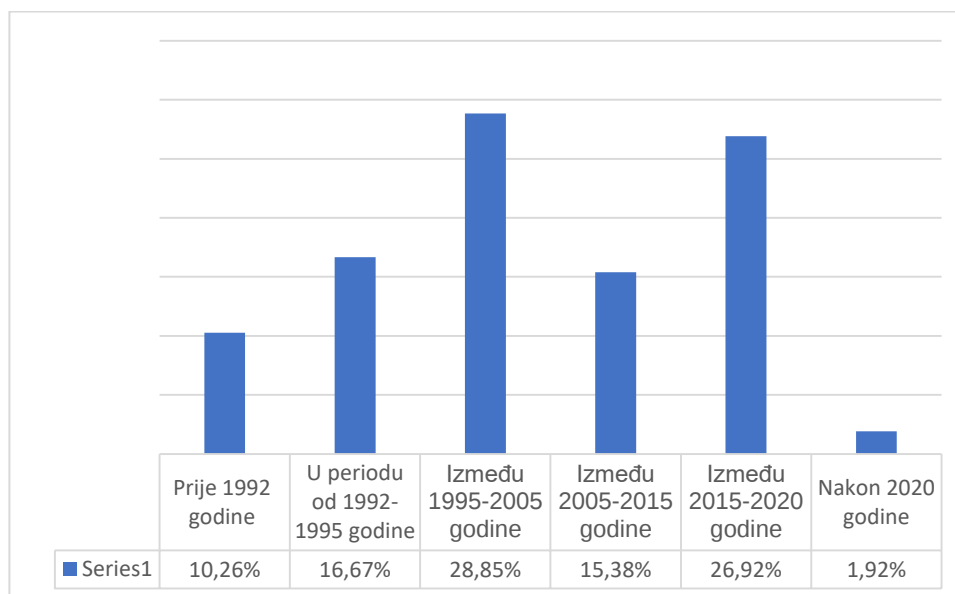

Kod anketiranih koji su popunili anketu na bosanskom jeziku, najveći procenat iseljenika pripada starosnoj grupi od 51 do 65 godina (38,46%) što ukazuje na to da značajan dio iseljništva čine lica koja su migrirala u radno sposobnoj dobi, vjerovatno u prethodnim decenijama, a sada su blizu penzionisanja. Slijedi starosna grupa od 31 do 50 godina s 34,62% koja čini značajan udio radno aktivnog stanovništva. Zanimljivo je da mlađi od 30 godina čine 26,92% dok u kategoriji preko 65 godina nema zabilježenih iseljenika. Ova struktura ukazuje na balans između radno aktivnog iseljništva i mlađe populacije, ali odsustvo starijih može značiti da se penzioneri uglavnom vraćaju u Distrikt ili nisu dio migracionog toka. Kod anketiranih koji su popunjavali ankete na hrvatskom jeziku je najzastupljenija starosna grupa između 31 i 50 godina koja čini 55,17% iseljništva. Ovo ukazuje na to da su iseljenici iz ove grupe većinom radno aktivni i vjerovatno uključeni u ekonomske aktivnosti u

zemljama boravka. Grupa od 51 do 65 godina čini 31,03% dok mlađi od 30 godina čine samo 6,90%, što ukazuje na znatno manji priliv mlađih iseljenika. Također, 6,90% anketiranih u ovoj grupi je starije od 65 godina što odražava prisustvo manjih grupa starijih lica u iseljentištvu. Kod anketiranih koji su popunili anketu na srpskom jeziku je dominantna starosna grupa između 31 i 50 godina, koja čini čak 88,24% ukupnog iseljentištva. Ovo ukazuje na izrazito fokusiran migracioni obrazac kod radno sposobnih pojedinaca, dok je u grupama mlađih od 30 godina zastupljeno 11,76%, a u starijim kategorijama (51–65 i preko 65 godina) nema zabilježenih slučajeva. Ovakva koncentracija u jednoj starosnoj grupi može biti rezultat specifičnih socio-ekonomskih faktora koji su oblikovali migraciju u novije vrijeme. Prosječno gledano, iseljentištvo Brčko distrikta BiH najviše pripada grupi od 31 do 50 godina, koja čini 59,34% ukupnog uzorka. Manji udio čine osobe mlađe od 30 godina (15,19%) dok su grupe od 51 do 65 godina (23,17%) i stariji od 65 godina (2,30%) manje zastupljene. Ova prosječna distribucija naglašava dominantno radno sposobnu populaciju u iseljentištvu.

Analiza podataka o vremenskim periodima napuštanja Brčko distrikta BiH pruža uvid u nekoliko ključnih trendova migracija iseljentištva – kako je to prezentovano na grafikonu dolje.

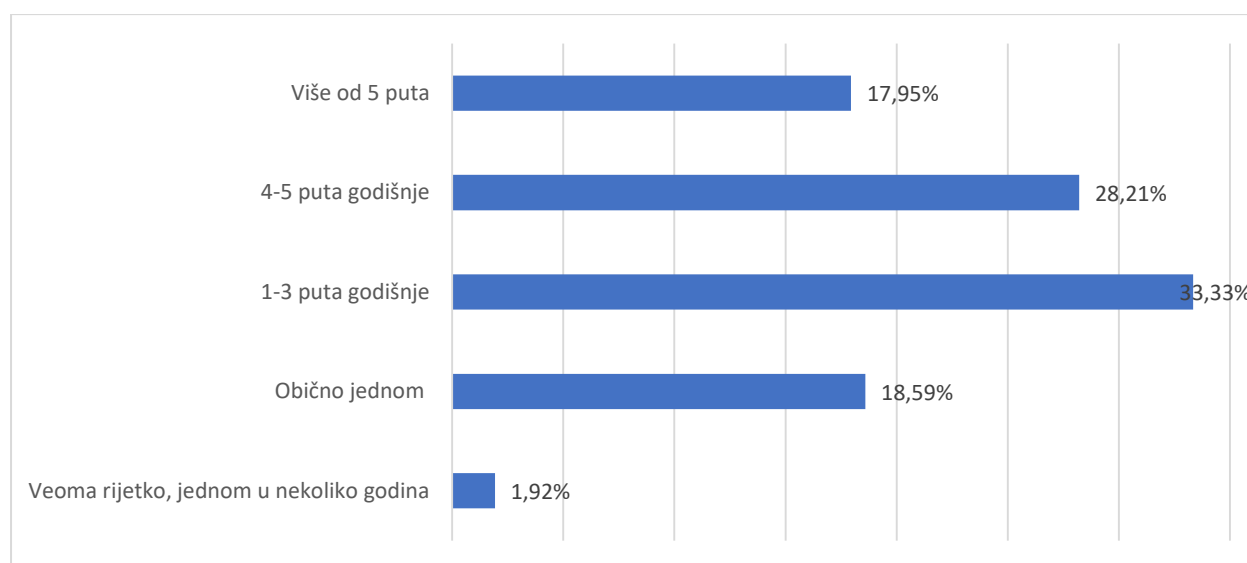
Grafikon 4. Vrijeme napuštanja Brčko distrikta BiH

Najveći procenat ispitanika (28,85%) napustio je Brčko u periodu između 1995. i 2005. godine što se može povezati s posljedicama rata i socio-ekonomskim izazovima u poslijeratnom periodu. Ova faza odražava intenzivan proces traženja sigurnijih i stabilnijih životnih uslova, najčešće u inostranstvu. Drugi značajan val odlazaka desio se između 2015. i 2020. godine (26,92%) kada su ekonomski razlozi, uključujući nezaposlenost i bolje prilike u razvijenijim zemljama, bili glavni motivatori migracija. Manji, ali značajan udio iseljavanja registrovan je u periodu od 1992. do 1995. godine (16,67%) što direktno korespondira s ratnim sukobima, dok su migracije između 2005. i 2015. godine (15,38%) rezultat sporog ekonomskog oporavka i nedostatka perspektiva za mlade. Posebno zanimljiv trend je drastično smanjenje migracija nakon 2020. godine gdje samo 1,92% ispitanika navodi da su napustili Brčko u tom periodu. Ova promjena može biti povezana s globalnim uticajem pandemije KOVID-19, ali i s mogućim promjenama u lokalnim socio-ekonomskim okolnostima. Najmanji udio iseljavanja (10,26%) zabilježen je prije 1992. godine što ukazuje na ranije ekonomske migracije pojedinaca ili porodica.

Analiza učestalosti posjeta iseljeničtva Brčko distriktu BiH otkriva da najveći broj ispitanika dolazi 1-3 puta godišnje (33,33%) dok je značajan procenat njih (28,21%) prisutan nešto češće, 4-5 puta godišnje. Ovi podaci ukazuju na to da većina iseljenika održava redovne veze sa zavičajem što je pozitivan pokazatelj za potencijalni razvoj saradnje s iseljeničtvom. Manji, ali i dalje relevantan procenat dolazi više od pet puta godišnje (17,95%) što sugerise posebno jak osjećaj povezanosti sa zajednicom i češću uključenost u lokalne aktivnosti – kako je to prezentovano na grafikonu dolje.

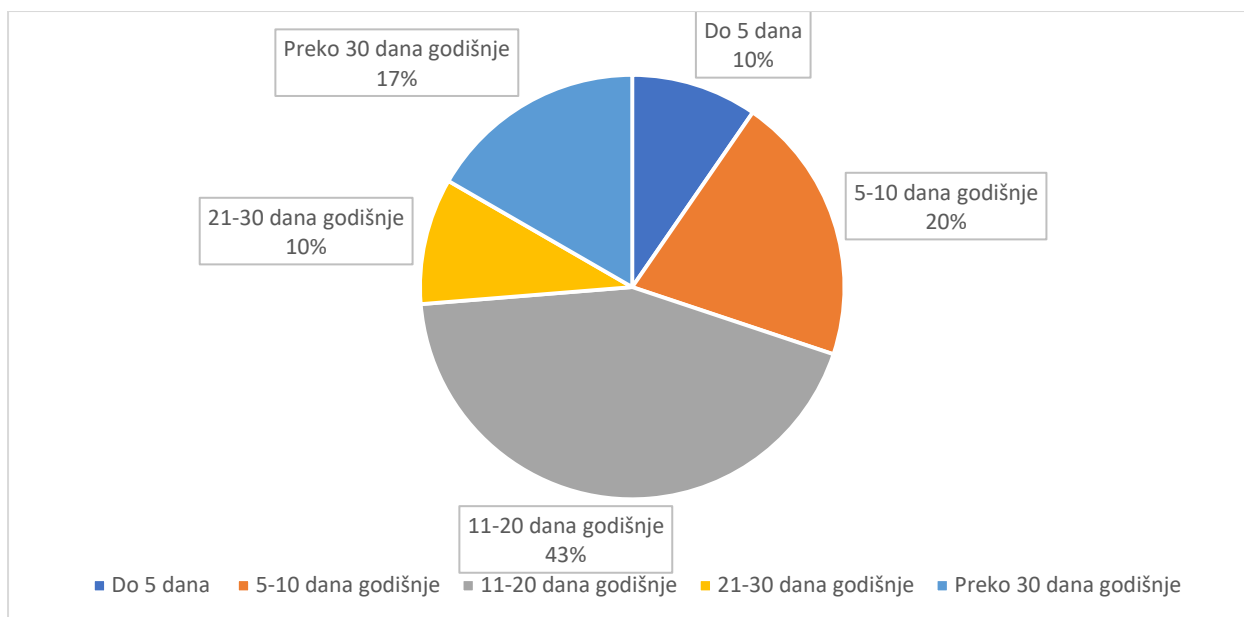
Grafikon 5. Učestalost dolazaka u Brčko distrikt BiH

S druge strane, 18,59% ispitanika posjećuje Brčko samo jednom godišnje što može ukazivati na praktične prepreke kao što su udaljenost, finansijski troškovi ili obaveze u zemljama prebivališta. Najmanji udio (1,92%) čine oni koji veoma rijetko dolaze, jednom u nekoliko godina što ukazuje na slabije veze s rodnim krajem.

Kada govorimo o prosječnom boravku iseljenika u zavičaju u toku jedne godine, podaci ukazuju na interesantne trendove. Naime, kako je to prezentovano na grafikonu dolje, najveći dio ispitanika (43,59%) provodi između 11 i 20 dana godišnje u zavičaju. Ovaj nalaz ukazuje na značajnu posvećenost iseljeničtva održavanju veza s Brčkim što se može dodatno iskoristiti za razvijanje saradnje kroz kulturne, ekonomske i društvene aktivnosti.

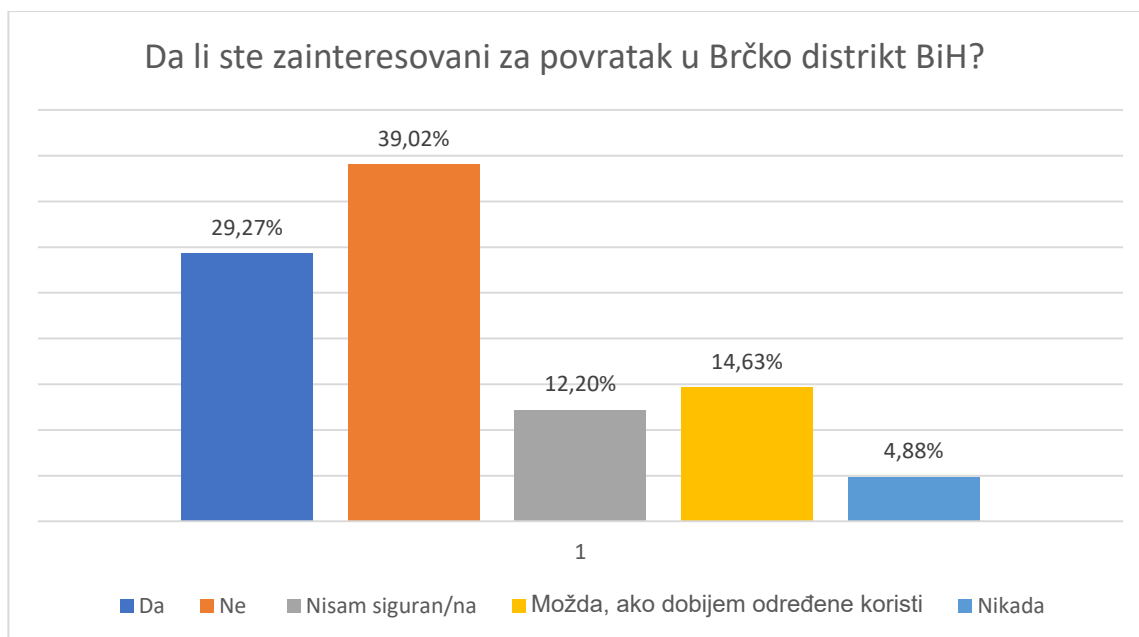
Grafikon 6. Prikaz prosječnog broja dana boravka u Brčkom u toku jedne godine

Manji, ali značajan procenat (20,51%) boravi 5-10 dana godišnje što vjerovatno odražava kratke posjete zbog ograničenog slobodnog vremena ili drugih obaveza u zemljama prebivališta. Osim toga, 16,67% ispitanika provodi više od 30 dana godišnje u Brčkom, što ukazuje na posebno snažnu povezanost i potencijalno češće učestvovanje u lokalnim inicijativama ili poslovnim aktivnostima. Manji udjeli čine oni koji borave do 5 dana godišnje (9,62%) i 21-30 dana godišnje (9,62%) što ukazuje na raznolikost u motivacijama i mogućnostima iseljništva da boravi u zavičaju. Komplementarno navedenom, analiza podataka o broju srodnika koje iseljništvo ima u Brčko distriktu BiH otkriva da velika većina ispitanika održava značajne porodične veze s rodnim krajem. Najveći procenat (34,62%) navodi da ima preko pet članova porodice u Brčkom dok dodatnih 28,21% ima 4-5 članova porodice. Ovi podaci ukazuju na snažne porodične veze što predstavlja osnovu za održavanje emotivne i društvene povezanosti iseljništva s lokalnom zajednicom. Manji, ali relevantan broj ispitanika (21,79%) ima 2-3 člana porodice dok 14,10% navodi jednog člana. Najmanji procenat (1,28%) navodi da nema nijednog člana porodice u Brčkom što može ukazivati na slabije veze sa zavičajem ili na generacijski raskid s lokalnom zajednicom.

Analiza podataka o interesovanju za povratak u Brčko distrikt BiH ukazuje na različite perspektive među iseljenicima, s izraženim podjelama u stavovima – kako je to prezentovano na grafikonu dolje.

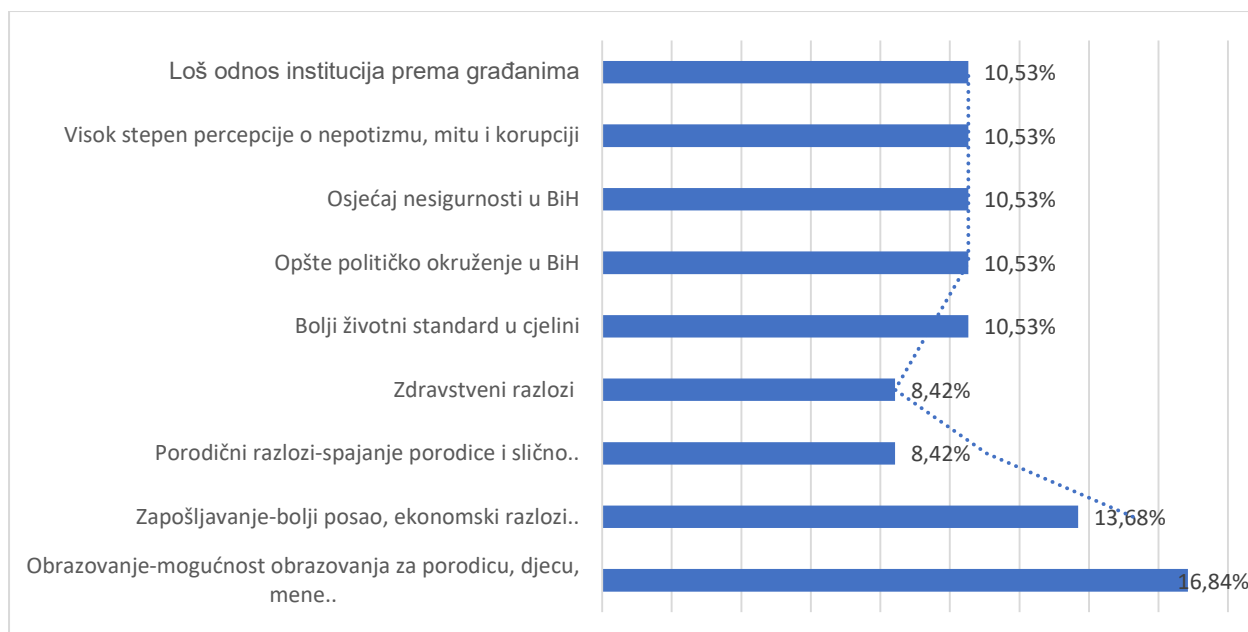
Grafikon 7. Percepcija zainteresovanosti za povratak u Brčko distrikt BiH

Gotovo trećina ispitanika (29,27%) izražava spremnost za povratak što predstavlja značajan potencijal za jačanje lokalne zajednice i socioekonomski razvoj. Međutim, najveći procenat (39,02%) navodi da nije zainteresovan za povratak što signalizira prisutnost značajnih prepreka ili nezadovoljenih potreba koje zavičaj ne može trenutno ispuniti. Dodatnih 14,63% ispitanika navodi da bi možda razmotrili povratak ako bi dobili određene koristi, poput podrške u zapošljavanju, stanovanju ili poslovnim poduhvatima. Ovaj segment predstavlja važnu ciljnu grupu za razvoj politika koje bi mogle olakšati proces povratka. Značajan broj (12,20%) još nije siguran, što ukazuje na potrebu za boljom komunikacijom i informisanjem iseljeničtva o mogućnostima i prednostima povratka. Najmanji procenat (4,88%) navodi da nikada ne bi razmotrio povratak što može biti rezultat duboko ukorijenjenih ličnih razloga ili percepcije nepovoljnih uslova u Brčkom.

Analiza razloga iseljavanja iz Brčko distrikta BiH ukazuje na raznolikost motivacija koje su podstakle migracije, od ekonomskih i obrazovnih do socio-političkih faktora. Najveći procenat ispitanika (16,84%) navodi obrazovanje kao ključni razlog iseljenja što uključuje mogućnosti za vlastito obrazovanje ili bolje prilike za djecu i porodicu. Ovaj nalaz ukazuje na percepciju da Brčko, a time i šira regija, ne pruža dovoljno kvalitetne obrazovne mogućnosti koje bi zadovoljile potrebe građana – kako je to prezentovano na grafikonu dolje.

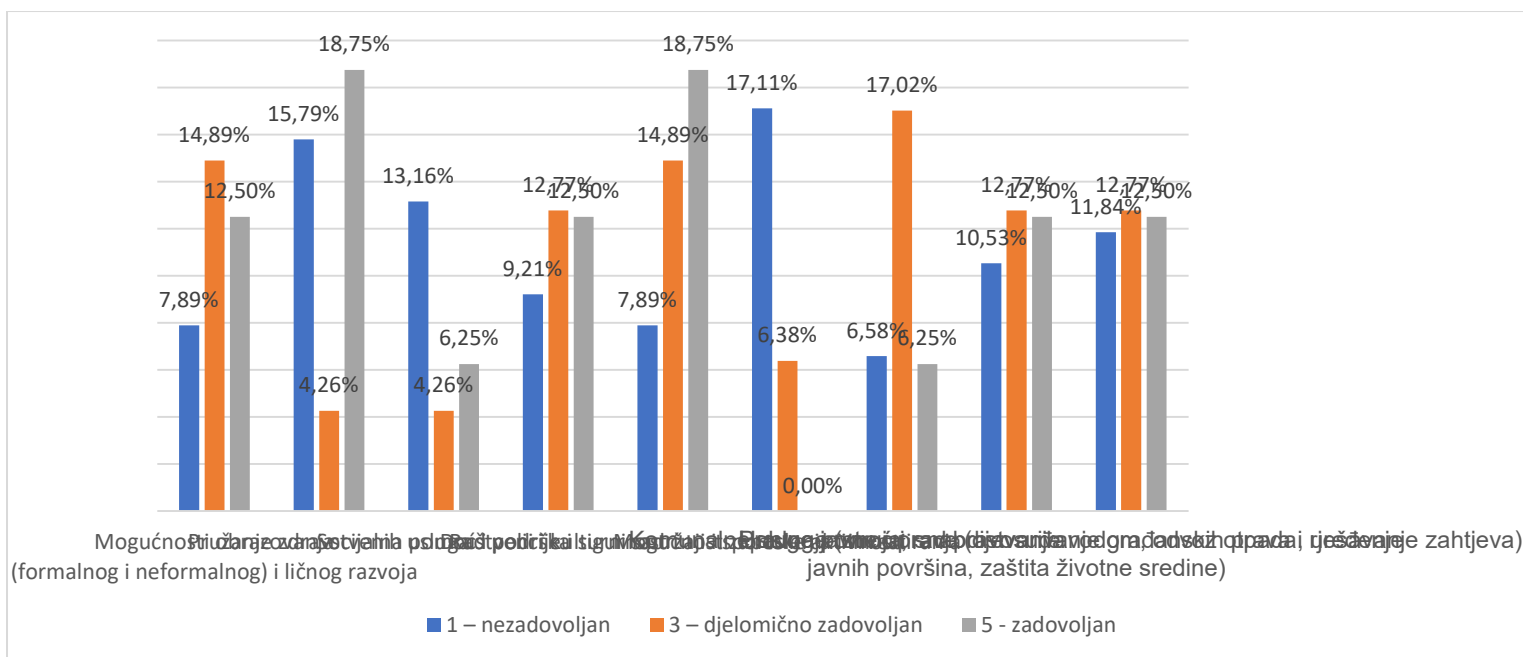
Grafikon 8. Osnovni razlozi koji su doveli do odlaska iz Distrikta

Drugi po zastupljenosti razlog je zapošljavanje (13,68%) koje reflektuje neadekvatnu ponudu poslova, slab ekonomski razvoj i ograničene prilike za karijerni napredak. Porodični razlozi i zdravstveni razlozi (oba po 8,42%) ukazuju na specifične individualne okolnosti, ali su ipak manje zastupljeni u odnosu na ostale faktore. Jednaku zastupljenost od 10,53% imaju razlozi poput Općeg političkog okruženja, osjećaja nesigurnosti, percepcije nepotizma, mita i korupcije, lošeg odnosa institucija prema građanima i Općeg boljeg životnog standarda. Ovi podaci ukazuju na duboko ukorijenjene strukturne probleme koji utiču na odluku o iseljavanju, pri čemu socio-politička klima i manjak povjerenja u institucije igraju ključnu ulogu.

Analiza zadovoljstva iseljenika uslugama u Brčko distriktu BiH ukazuje na značajne varijacije u percepciji različitih oblasti pri čemu pojedine oblasti pokazuju izrazito nizak nivo zadovoljstva. Ovi podaci pružaju ključne uvide u prioritetne sfere za unapređenje, a detaljni prikaz je vidljiv na grafikonu dolje:

Grafikon 9. Nivo zadovoljstva iseljenika korištenim uslugama u Brčko distriktu BiH po ponuđenim oblastima

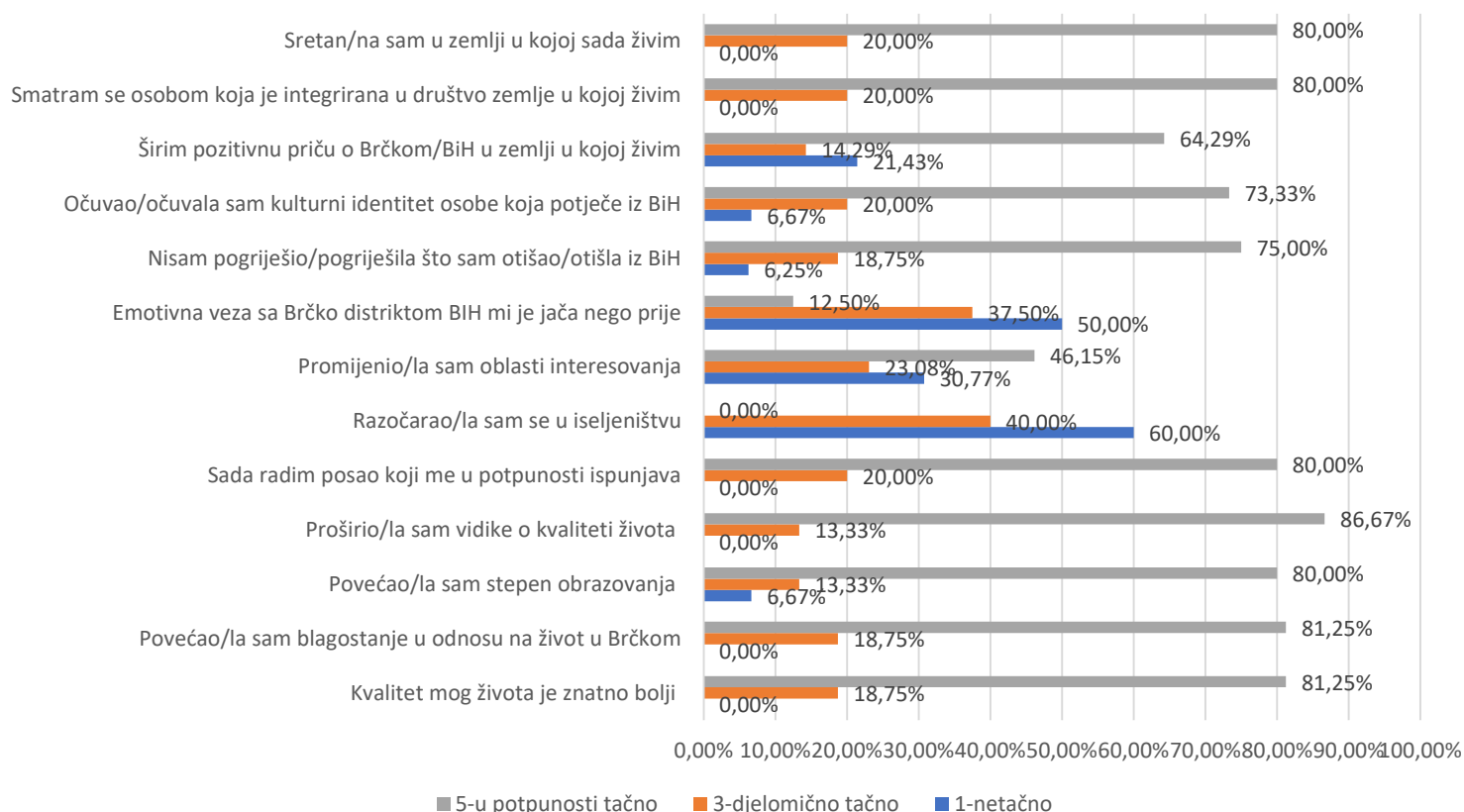

Najveće nezadovoljstvo izraženo je u oblasti mogućnosti zapošljavanja i investiranja gdje nijedan ispitanik nije dao najvišu ocjenu dok je 17,11% nezadovoljno. Ovo ukazuje na potrebu za razvojem poslovne klime i prilika za ulaganja, kako za lokalno stanovništvo, tako i za iseljeničtvo. Slično tome, socijalna pomoć i podrška također bilježe nizak nivo zadovoljstva, sa svega 6,25% zadovoljnih i čak 13,16% nezadovoljnih, što ukazuje na slabosti u socijalnim politikama i njihovoj implementaciji. U pogledu pružanja zdravstvenih usluga i društveno-kulturnih sadržaja, situacija je nešto bolja, jer 18,75% ispitanika izražava zadovoljstvo. Međutim, prisutni su i značajni segmenti nezadovoljnih korisnika (15,79% i 7,89% za zdravstvene usluge i kulturne sadržaje, respektivno) što ukazuje na potrebu za daljim unapređenjem kvaliteta ovih usluga. Pravna pomoć i rad pravosuđa su ocijenjeni s visokim procentom djelomično zadovoljnih (17,02%), ali uz nizak procenat potpuno zadovoljnih (6,25%) što odražava nedostatak povjerenja u efikasnost pravnog sistema. Komunalne usluge, kao i usluge javne uprave, bilježe slične obrasce, s malim procentom zadovoljnih korisnika, dok nezadovoljni korisnici ostaju značajan segment. Obrazovne mogućnosti i lični razvoj imaju relativno balansirane ocjene, ali sa značajnim prostorom za napredak jer samo 12,50% ispitanika izražava zadovoljstvo.

Sinergijski posmatrajući sa druge strane ocjenu kvaliteta života u zemlji u kojoj se iseljenici nalaze sada u odnosu na period prije iseljenja iz Brčkog, nalazi predstavljeni na grafikonu dolje prikazuju da iako određeni segmenti ispitanika izražavaju zadovoljstvo postignutim standardom života, prisutni su i osjećaji razočaranja i nostalgije što ukazuje na složene motive i rezultate migracija, kako slijedi:

Grafikon 10. Ocjena kvalitete života po postavljenim pitanjima iseljenika u zemlji boravka

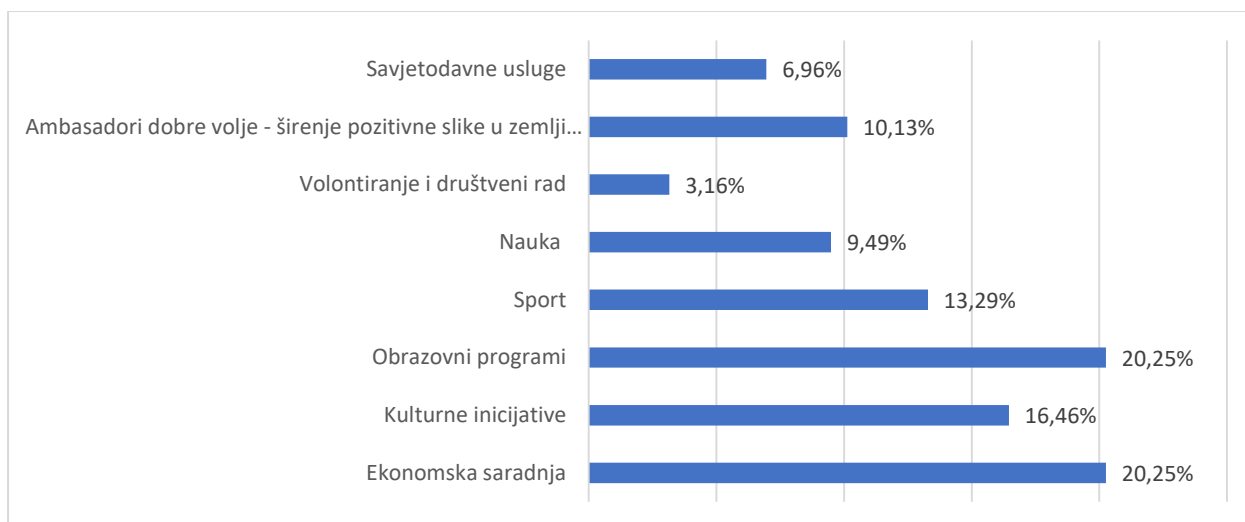
Kako biste ocijenili svoj kvalitet života u zemlji u kojoj se nalazite sada u odnosu na period prije iseljenja?

Podaci iz ankete jasno ukazuju na pozitivan uticaj iseljeničtva na kvalitet života ispitanika. Čak 81.25% smatra da im je kvalitet života znatno bolji dok isto toliko (81.25%) ističe povećano blagostanje u odnosu na život u Brčkom. Nadalje, 86.67% ispitanika smatra da su proširili svoje vidike o kvalitetu života, a većina je također zadovoljna svojim obrazovnim napretkom (80%) i trenutnim profesionalnim statusom (80%) što ukazuje na visok stepen zadovoljstva i uspjeha u iseljeničtvu. Međutim, postoji kontrast u emocionalnom i socijalnom aspektu. Iako je 80% ispitanika integrisano u društvo zemlje u kojoj žive i srećno u tom okruženju čak 60% njih izrazilo je razočaranje iskustvom u iseljeničtvu. Ovaj podatak sugerise da, iako su ekonomski i profesionalno zadovoljni, postoji određeni nivo nezadovoljstva vezan za prilagodbu ili možda nostalgiju. Oslabljena emotivna veza sa Brčko distriktom dodatno se ogleda u činjenici da samo 12.5% ispitanika smatra da im je ta veza jača nego prije dok većina (50%) navodi suprotno. Širenje pozitivnog narativa o Brčkom i BiH u zemljama iseljeničtva zabilježeno je kod 64.29% ispitanika, ali postoji prostor za dalji rad na jačanju ovog aspekta. Kulturni identitet većina ispitanika (73.33%) uspješno održava što pruža solidnu osnovu za jačanje povezanosti s otadžbinom.

Kada govorimo u budućoj saradnji i razvoju saradnje Brčko distrikta BiH i iseljeničtva, podaci o oblastima interesovanja za saradnju sa Brčko distriktom BiH ukazuju na nekoliko važnih trendova i potencijalnih smjerova za izgradnju odnosa s iseljeničtvom. Najveće interesovanje pokazuju oblasti ekonomske saradnje i obrazovnih programa, svaka sa po 20.25% odgovora. To sugerise da iseljenici vide potencijal za uključivanje u razvoj ekonomije i unapređenje obrazovanja kroz partnerstva, investicije ili prenošenje znanja i iskustava – kako je to prezentovano na grafikonu dolje.

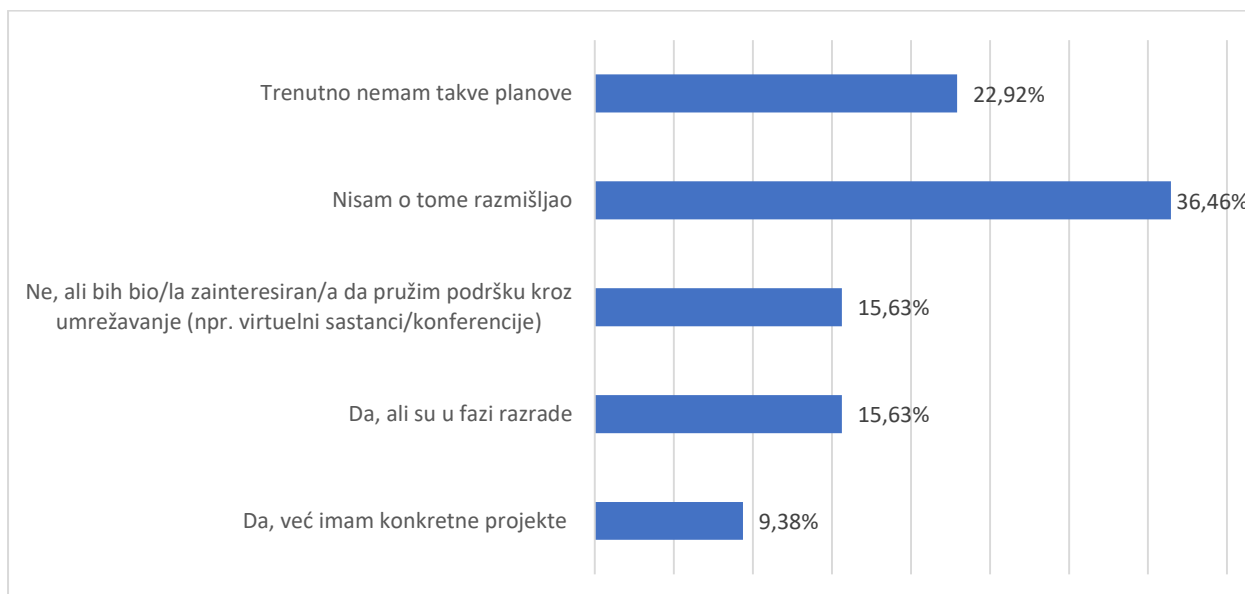
Grafikon 11. Percepcija zainteresovanosti iseljeničtva za saradnju po oblastima

Kulturne inicijative također zauzimaju značajno mjesto sa 16.46% odgovora što ukazuje na potrebu za jačanjem kulturne povezanosti iseljeničstva sa Brčko distriktom. Oblast sporta (13.29%) i ambadorske aktivnosti za širenje pozitivne slike o Brčkom i BiH (10.13%) ukazuju na želju iseljeničstva za promocijom distrikta na neformalan, ali vrlo uticajan način u zemljama prijema. S druge strane, oblasti poput nauke (9.49%), savjetodavnih usluga (6.96%) i volontiranja i društvenog rada (3.16%) pokazale su niži nivo interesovanja. Iako ove oblasti imaju manji prioritet, one mogu predstavljati specifične niše za saradnju sa zainteresovanim pojedincima.

Nastavno na prethodno navedeno, grafikon dolje prikazuje podatke o spremnosti iseljenika da doprinesu razvoju Brčko distrikta kroz projekte i inicijative pružaju vrijedan uvid u potencijal za buduću saradnju.

Grafikon 12. Spremnost projekata ili inicijativa (npr. investiciona ideja, ideja za sportsku ili kulturnu saradnju, razmjenu i slično) koji bi mogli doprinijeti razvoju Brčko distrikta BiH

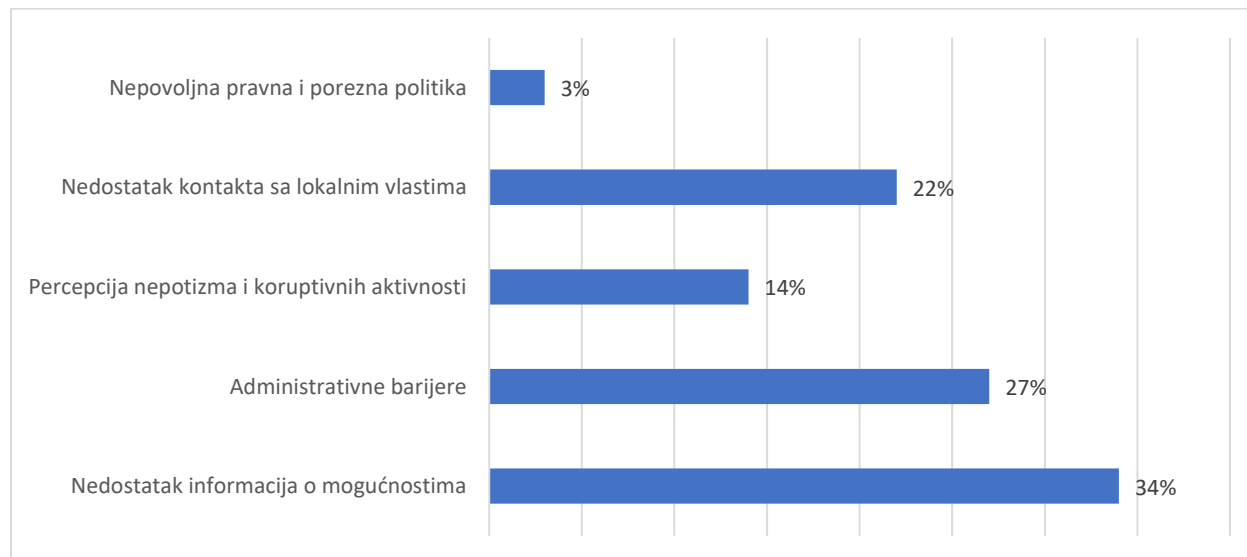

Oni koji već imaju konkretne projekte predstavljaju neposrednu priliku za stratešku saradnju dok oni čije su ideje još u fazi razrade nude prostor za zajednički rad na daljem razvoju i oblikovanju

inicijativa. Ove dvije grupe, zajedno, ukazuju na postojanje inicijative i spremnosti u iseljeništvu za direktan doprinos razvoju Distrikta. Lica koja nemaju konkretne planove, ali su zainteresovane za pružanje podrške kroz umrežavanje (poput virtuelnih sastanaka ili konferencija) predstavljaju dodatni resurs za širenje mreža i transfer znanja. Ovaj vid saradnje može biti osnova za dugoročne inicijative i strateške projekte koji uključuju veći broj članova iseljeništva. S druge strane, dio ispitanika koji nisu razmišljali o mogućnostima saradnje ili trenutno nemaju takve planove može ukazivati na manjak informacija, neadekvatan pristup ili nedostatak prilika koje bi motivisale uključivanje. Kada govorimo o finansijskim aspektima potencijalne saradnje sa iseljeništvom, podaci o potencijalnim izdvajanjima sredstava za finansiranje ili sufinansiranje projekata i programa ukazuju na značajnu spremnost iseljeništva da doprinese razvoju Brčko distrikta BiH. Najveći procenat ispitanika (32%) izdvaja sredstva do 10.000 eura, što ukazuje na široku bazu pojedinaca spremnih da podrže manje projekte ili inicijative. Istovremeno, značajan udio (29%) je spreman izdvojiti preko 50.000 evra što ukazuje na prisutnost resursno moćnih pojedinaca ili potencijalnih investitora unutar iseljeništva. Srednje kategorije izdvajanja, od 10.000 do 50.000 evra, obuhvataju ukupno 26% dok javno-privatno partnerstvo interesuje 13% ispitanika. Ovo ukazuje na potencijal za razvijanje različitih modela saradnje koji uključuju zajedničko finansiranje i investicije između iseljeništva, lokalnih vlasti i privatnog sektora.

No, kada govorimo o glavnim preprekama za veću saradnju sa Brčko distriktom BiH, nalazi su prezentovani na grafikonu dolje.

Grafikon 13. Percepcija iseljeništva o glavnim preprekama za veći stepen saradnje sa Distriktom

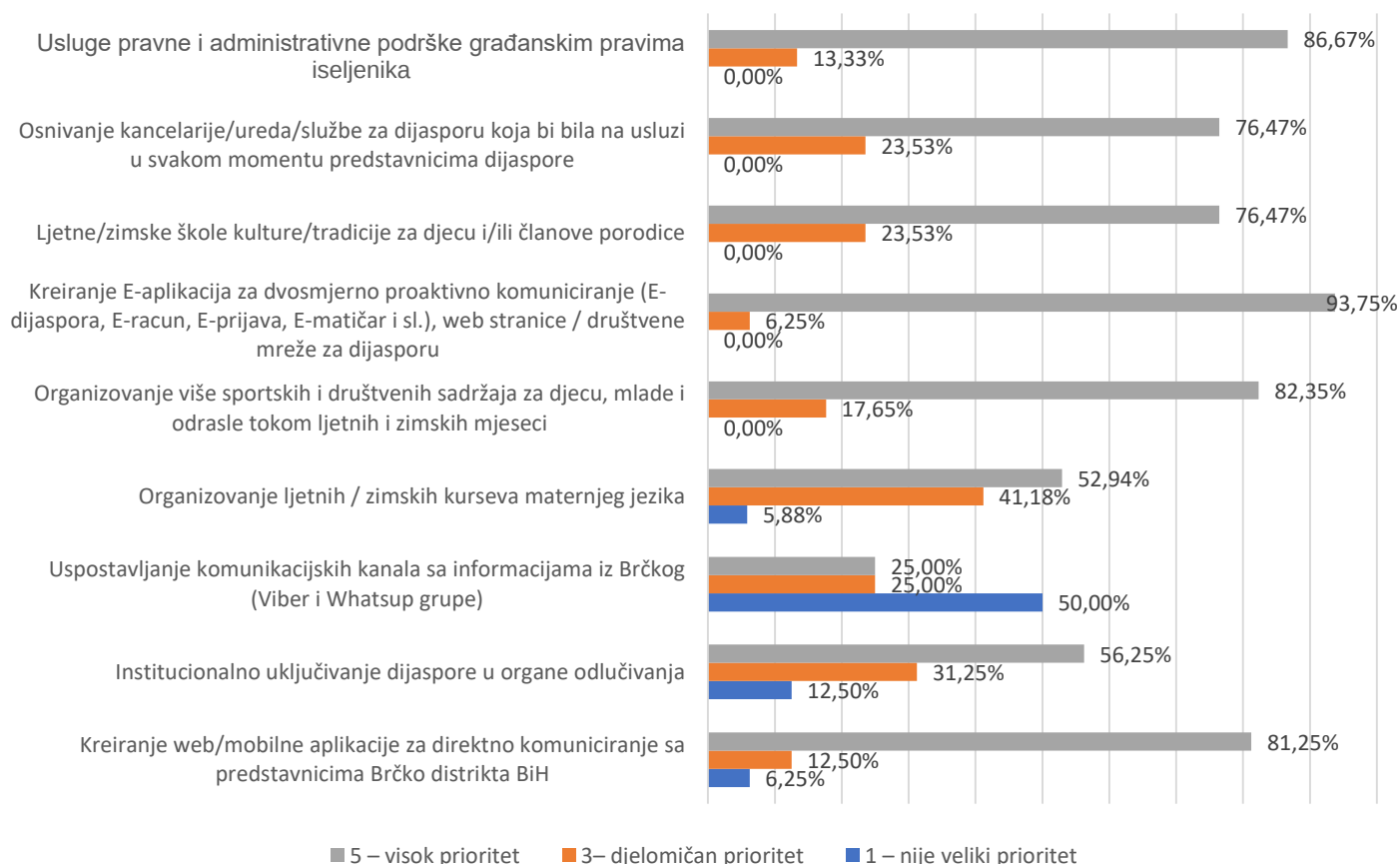

Podaci o preprekama za veću saradnju iseljeništva sa Brčko distriktom BiH ukazuju na nekoliko ključnih izazova koje treba adresirati kroz Strategiju. Najveća prepreka, prema mišljenju ispitanika, je nedostatak informacija o mogućnostima saradnje što je navelo 34% učesnika. Ovo ukazuje na potrebu za boljim komunikacionim kanalima i aktivnijim promovisanjem potencijala distrikta među iseljeništvom. Administrativne barijere, koje je istaklo 27% ispitanika, predstavljaju značajan izazov, posebno u pogledu pristupačnih i efikasnih procedura za uključivanje iseljeništva u projekte i inicijative. Nedostatak kontakta sa lokalnim vlastima, koji je naveo 22% ispitanika, dodatno oslikava potrebu za jačanjem direktne veze između iseljeništva i relevantnih institucija Distrikta. Percepcija

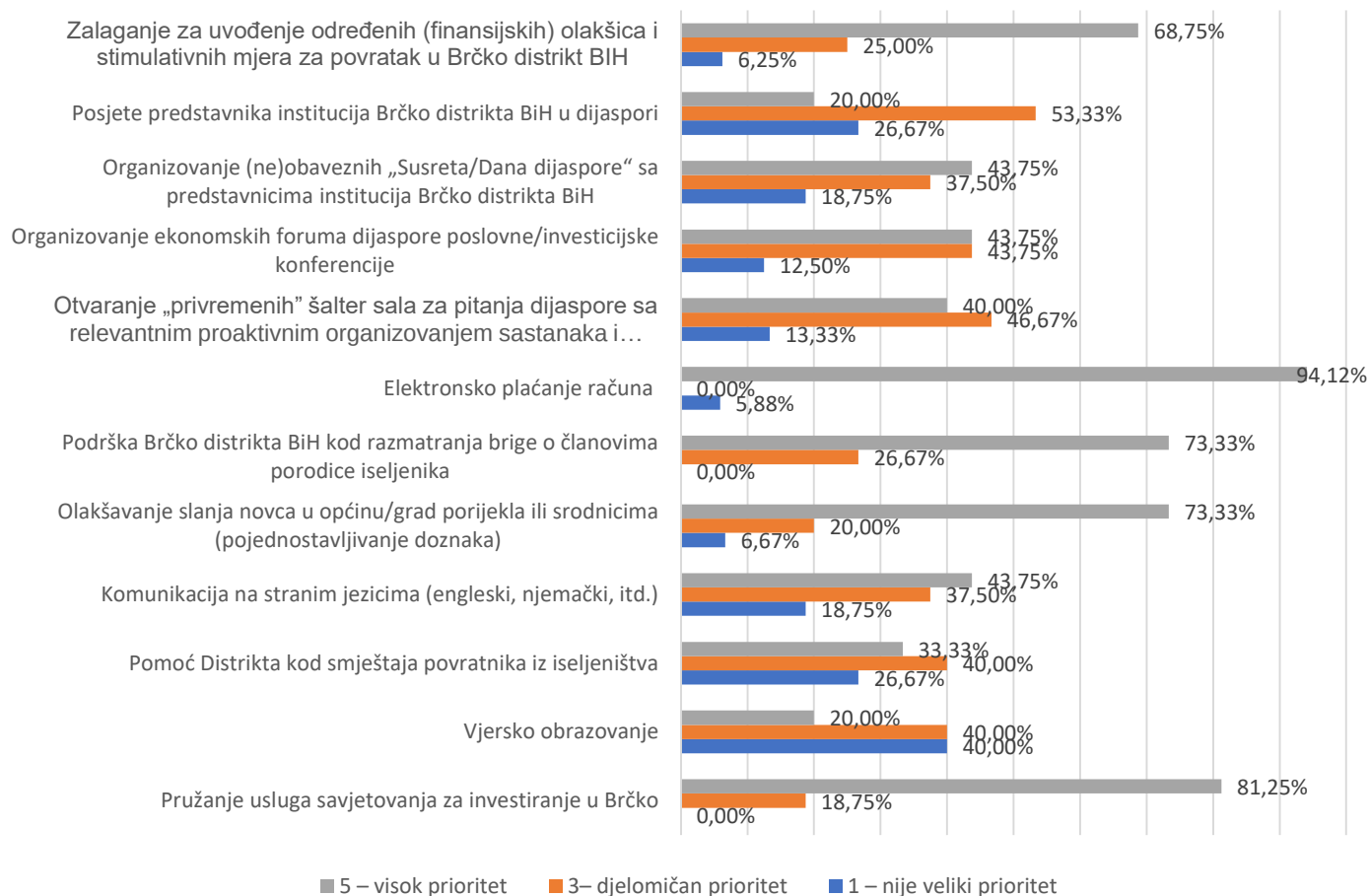
nepotizma i korupcije (14%) predstavlja ozbiljan problem jer podriva povjerenje iseljeničtva u institucije i spremnost na saradnju. Iako je nepovoljna pravna i porezna politika prepoznata kao prepreka od samo 3% ispitanika, to ukazuje da postojeći okvir nije najveći izazov, ali je i dalje važan za potencijalne investitore.

Konačno, iseljenici su dali ključno viđenje o važnosti prioriteta za uvrštavanje u Strategiju razvoja saradnje s iseljeničtvom Brčko distrikta BiH, a koje bi mogle doprinijeti saradnji sa iseljeničtvom i zadovoljstvu što je prezentovano na donja dva grafikona.

Važnost/bitnost prioriteta za uvrštavanje u Strategiju razvoja saradnje s iseljeničtvom Brčko distrikta BiH a koje bi mogle doprinijeti saradnji sa iseljeničtvom i zadovoljstvu? - Slajd 1

Važnost/bitnost prioriternih mjera za uvrštavanje u Strategiju razvoja saradnje s iseljeništvo Brčko distrikta BiH a koje bi mogle doprinijeti saradnji sa iseljeništvo i zadovoljstvu? - Slajd 2

Analiza podataka iz ankete o prioriternim mjerama za Strategiju razvoja saradnje s iseljeništvo Brčko distrikta BiH ukazuje na značajne razlike u percepciji važnosti pojedinih mjera. Mjere koje se ističu kao visok prioritet uključuju digitalizaciju usluga, jačanje pravne i administrativne podrške te kulturno-obrazovne inicijative dok druge mjere, poput vjerskog obrazovanja i institucionalnih posjeta, bilježe niži prioritet. Najveći prioritet, sa 94,12% ispitanika, koji ga smatraju visokim, ima elektronsko plaćanje računa, što jasno ukazuje na potrebu za modernizacijom administrativnih usluga i njihovim prilagođavanjem potrebama iseljenika. Slično tome, kreiranje e-aplikacija za dvosmjernu komunikaciju (93,75%) i usluge pravne i administrativne podrške (86,67%) svjedoče o potrebi za dostupnim, efikasnim i transparentnim servisima. Mjere vezane za organizaciju društvenih sadržaja, poput sportskih i kulturnih inicijativa za djecu i odrasle tokom ljetnih i zimskih mjeseci (82,35%) ljetne i zimske škole kulture i tradicije (76,47%) te podršku članovima porodica iseljenika (73,33%) naglašavaju važnost očuvanja identiteta i jačanja emocionalne povezanosti iseljeništva sa otadžbinom. Mjere poput olakšavanja slanja novca u Brčko distrikt (73,33%) i uvođenje finansijskih olakšica za povratak (68,75%) dodatno ističu potrebu za ekonomskom povezanošću iseljenika sa lokalnom zajednicom. S druge strane, institucionalno uključivanje iseljeništva u procese odlučivanja (56,25%) pokazuje umjereni prioritet, ukazujući na interes za aktivno učešće, ali i na potencijalne prepreke koje treba riješiti. Mjere koje su ocijenjene nižim prioritetima uključuju vjersko obrazovanje (20,00%), posjete predstavnika institucija u iseljeništvo (20,00%) i organizaciju „privremenih“ šalter sala za iseljeništvo (40,00%) što ukazuje na potrebu preciznog usklađivanja s realnim interesima i

potrebama iseljništva. Konačno, analiza podataka o vrstama informacija koje iseljništvo želi primati ukazuje na jasan prioritet u vezi s investicionim potencijalima i ponudama, koje je označilo 37% ispitanika. Ovo sugerira da postoji snažan interes za ekonomsko angažovanje iseljništva i informisanost o prilikama koje Brčko distrikt BiH može ponuditi u ovom domenu. Manifestacije i dešavanja vezana za zabavu (22%) i sport i kulturu (18%) su također prepoznate kao značajne teme što ukazuje na potrebu za jačanjem veza sa otadžbinom kroz promociju društvenih i kulturnih aktivnosti. Ovi podaci naglašavaju važnost održavanja kulturne povezanosti, ali i kreiranja prostora za socijalizaciju iseljenika tokom njihovih posjeta ili kroz digitalne platforme. Obrazovanje i nauka (12%) te javni pozivi (9%) pokazuju manji, ali i dalje relevantan interes. Ove informacije su posebno važne za iseljenike koji žele profesionalno ili akademski doprinijeti razvoju Distrikta. Politička dešavanja, koja su označila samo 2% ispitanika, pokazuju da većina iseljenika nije zainteresovana za direktno političko angažovanje ili informacije iz ove oblasti što može ukazivati na fokus na praktičnije i personalizovane teme.

Ključna razmatranja i preporuke situacione analize

Brčko distrikt BiH, kao i ostatak BiH, pogođen je pitanjem emigracije što se ogleda u smanjenju broja stanovnika i radne snage, ali i negativnom uticaju na lokalnu privredu. Brčko se suočava sa ozbiljnim izazovima u očuvanju društvenog kapitala zbog kontinuiranog odliva mladih i kvalifikovanih radnika što predstavlja prijetnju održivom razvoju Distrikta u budućnosti. Stoga, neophodno je da Brčko distrikt BiH razvije svoje metode i mjere privlačenje investicija iseljništva, razvoj tržišta rada, poboljšanje životnih uslova, te podsticanje povratka emigranata. Saradnja sa iseljništvom mogla bi osigurati prenos znanja i investicije koje bi pozitivno uticale na ekonomski i društveni razvoj. Međutim, ostvarivanje ovih ciljeva zahtijeva političku volju i aktivno uključivanje svih nivoa vlasti da bi se spriječili dodatni gubici radne snage i unaprijedio socio-ekonomski status lokalne zajednice. Drugim riječima, odlazak mladih i kvalifikovanih radnika ima ozbiljne posljedice na ekonomiju i demografiju Brčko distrikta BiH. Održavanje održivosti demografskog i ekonomskog razvoja zahtijeva hitne reforme u obrazovanju, zdravstvenom sektoru i politici zapošljavanja, kao i intenziviranje saradnje sa iseljništvom da bi se ostvario prenos znanja i kapitala nazad u Brčko distrikt BiH. Dodatno, raspoložive analize jasno ukazuje da brčanska iseljništvo ostaje emotivno povezano sa lokalnom zajednicom, ali da prepreke za povratak i investiranje ostaju značajne. Ključni izazovi uključuju potrebu za unapređenjem povjerenja u institucije Distrikta, jačanje institucionalne podrške iseljništvu i stvaranje sigurnog poslovnog ambijenta koji bi podstakao ulaganja.

Ključne preporuke:

Ključne preporuke za dalji razvoj saradnje sa iseljništvom temelje se na Općim procjenama situacije iseljništva BiH, dosadšnjoj implementaciji Strategije razvoja saradnje sa iseljništvom Brčko distrikta BiH 2020–2024. te rezultatima pribavljenih podataka iz institucija Brčko distrikta BiH i nalaza rezultata ankete koja je provedena za potrebe izrade ove strategije razvoja saradnje sa iseljništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina.

Primarni fokus Strategije razvoja saradnje sa iseljništvom Brčko distrikta BiH 2025–2029. godina treba biti na Austriji i Njemačkoj, gdje se nalazi najveći broj iseljenika. Aktivnosti bi trebale uključivati uspostavljanje direktnih komunikacionih kanala s organizacijama iseljništva, poslovne forume te promociju kulturne i ekonomske saradnje s ovim zajednicama. Poseban naglasak treba staviti na

kreiranje zajedničkih projekata koji će iseljenicima omogućiti jednostavnije investiranje u Brčko distrikt BiH ili učestvovanje u razvojnim programima. Istovremeno, potrebno je razvijati saradnju s manjim, ali značajnim zajednicama u Češkoj, Italiji i Švajcarskoj. Fokus bi mogao biti na promovisanju njihovog uključivanja kroz kulturne manifestacije, programe za transfer znanja i umrežavanje s poslovnom zajednicom Distrikta. Za zemlje s manjim brojem iseljenika, poput Norveške, Australije i SAD-a, predlaže se razvoj digitalnih platformi koje bi omogućile lakšu komunikaciju i pristup informacijama o mogućnostima saradnje. Pored toga, regionalna saradnja sa susjednim zemljama, poput Srbije i Hrvatske, trebala bi biti dio šireg strateškog pristupa, s obzirom na geografski kontekst i bliske historijske veze. Posebna pažnja mogla bi se posvetiti organizaciji zajedničkih projekata koji bi uključili iseljenike iz ovih zemalja u aktivnosti od značaja za Distrikt. Strategija razvoja saradnje sa iseljeništvom 2025–2029. godina treba biti usmjerena ka jačanju postojećih veza s ključnim iseljeničkim destinacijama, dok istovremeno gradi nove modalitete saradnje sa zemljama koje su trenutno slabije zastupljene, ali imaju potencijal za razvoj dugoročnih odnosa s Brčko distriktom BiH. Dodatno, Strategija treba prepoznati dugotrajan karakter migracionih tokova, ali i prilagoditi aktivnosti u skladu s različitim potrebama i karakteristikama svake etničke grupe, uz očuvanje zajedničkog identiteta i promovisanje saradnje s Brčko distriktom BiH.

Nalazi dodatno ukazuju na potrebu prilagođavanja pristupa prema grupama s obzirom na njihovu dužinu boravka a preporučuje se da strategija saradnje s iseljeništvom bude usmjerena na radno aktivnu populaciju, posebno na lica između 31 i 50 godina koja čine većinu kod sve tri etničke grupe. Fokus bi trebao biti na programima koji podržavaju ekonomsko umrežavanje, investicije i profesionalni razvoj. S obzirom na značajan udio starijih od 51 godinu kod Bošnjaka i Hrvata, važno je uključiti programe koji olakšavaju prenos znanja, iskustava i potencijalne povratničke projekte. Za mlađu populaciju ispod 30 godina, koja je manje zastupljena, potrebno je razviti aktivnosti usmjerene na očuvanje identiteta, kulturnih veza i uvođenje u profesionalne tokove kroz stipendije, mentorstvo i programe razmjene. Konačno, iako je udio starijih od 65 godina nizak, treba predvidjeti aktivnosti za penzionersku populaciju, poput kulturnih i socijalnih projekata koji omogućavaju njihovo aktivno uključivanje u zajednicu iseljenništva i Distrikta.

Kao preporuke vezano za period napuštanja Brčko distrikta BiH, potrebno je detaljnije istražiti faktore koji su uticali na intenzivne migracione valove, naročito nakon rata i u savremenom ekonomskom kontekstu. Strategija bi trebala uključivati mjere za poboljšanje lokalnih uslova života, uključujući kreiranje radnih mjesta, jačanje infrastrukture i podršku mladima. Također, potrebno je uspostaviti jače veze s iseljeništvom, posebno s onima koji su emigrirali u ključnim periodima, kroz programe ulaganja, kulturne razmjene i podsticanje povratka. Za one koji razmatraju povratak treba osigurati adekvatne programe reintegracije, s naglaskom na zapošljavanje, stambenu podršku i društvenu inkluziju.

Redovne posjete većine iseljenika predstavljaju priliku za unapređenje saradnje kroz ekonomske, kulturne i društvene inicijative. Organizacija događaja tokom perioda kada većina iseljenništva dolazi mogla bi dodatno učvrstiti ove veze. Strategija treba uključiti mjere za olakšavanje i podsticanje posjeta, kao što su promotivne kampanje, finansijski podsticaji za putovanje i unapređenje turističke infrastrukture. Također, potrebno je razviti programe za angažman onih koji dolaze rjeđe, kroz jačanje komunikacije, digitalne platforme za povezivanje i ciljana istraživanja da bi se razumjeli razlozi rjeđih posjeta. Na ovaj način, Brčko distrikt može dodatno osnažiti svoju vezu s iseljeništvom i iskoristiti njen potencijal za lokalni razvoj. Dodatno, na osnovu povratnih informacija o prosječnom

boravku iseljenika u zavičaju u toku jedne godine, može se izvući nekoliko važnih smjernica za buduću Strategiju. Ključna preporuka je organizacija manifestacija i događaja koji će maksimalno iskoristiti vrijeme boravka iseljeničtva, posebno u periodima kada većina posjećuje Brčko. Treba razmotriti i mogućnosti za privlačenje onih koji trenutno borave kraće, kroz prilagođene turističke ili poslovne ponude. Također, za one koji provode značajan dio godine u Brčkom, korisno je razviti programe koji će omogućiti njihovu dugoročniju uključenost, poput investicijskih prilika, uključivanja u lokalne projekte i jačanja zajedničkih inicijativa s lokalnim stanovništvom. Sve ove aktivnosti treba pratiti kampanja jačanja osjećaja pripadnosti i promocija Brčkog kao mjesta gdje se vrijednosti zajedništva i saradnje s iseljeničtvom prepoznaju i cijene.

Nalazi ankete jasno pokazuju da iseljeničtvo Brčko distrikta i dalje ima čvrste porodične korijene u lokalnoj zajednici što može biti ključni faktor za jačanje međusobne saradnje. U Strategiji, fokus bi trebao biti na osnaživanju porodičnih veza kroz redovne porodične okupljanja, kulturne i društvene manifestacije te programe podrške za održavanje kontakta između članova porodica. Osim toga, treba razmotriti inicijative koje će angažovati one s manjim brojem porodičnih veza u Brčkom, da bi se osjećali više povezano s lokalnom zajednicom. Ovo bi moglo uključivati projekte koji promovišu osjećaj pripadnosti, kao što su programi za povezivanje iseljeničtva s lokalnim institucijama, podrška za ulaganja ili volonterske aktivnosti u zajednici. Održavanje porodičnih i društvenih veza ključno je za dugoročnu uključenost iseljeničtva u razvoj Brčko distrikta BiH.

Kada govorimo o preporukama vezanim za percepciju povratka iseljenika u Brčko distrikt BiH, prvo, za one koji su već zainteresovani za povratak, potrebno je osigurati programe podrške, uključujući zapošljavanje, stambeno zbrinjavanje i integraciju u lokalnu zajednicu. Drugo, za one koji povratak uslovljavaju dodatnim benefitima, treba razviti konkretne mjere poput subvencija za pokretanje biznisa, poreskih olakšica ili olakšanog pristupa tržištu rada. Treće, za neodlučne i nezainteresovane, treba raditi na promociji Brčkog kao atraktivnog mjesta za život i ulaganje, uključujući kampanje koje će isticati njegove prednosti, poput multikulturalnosti, prirodnih resursa i potencijala za razvoj. Konačno, za sve segmente iseljeničtva ključno je održavanje kontinuirane komunikacije i razvijanje povjerenja kroz transparentne i inkluzivne politike. Ovako osmišljene mjere mogu pomoći da se poveća broj onih koji razmatraju povratak što bi dugoročno doprinijelo razvoju Brčko distrikta BiH.

Podaci o razlozima iseljavanja iz Brčko distrikta BiH pružaju važan uvid u faktore koji oblikuju odluke iseljenika, ali i ukazuju na potencijalne tačke saradnje. Veliki broj ispitanika koji su napustili Brčko zbog obrazovnih, ekonomskih i Općih životnih razloga pokazuje da bi buduća strategija trebala biti usmjerena na stvaranje veza koje će iseljeničtvu omogućiti da doprinese lokalnoj zajednici čak i ako fizički nisu prisutni. Razvoj saradnje s iseljeničtvom zahtijeva osmišljavanje programa koji će olakšati njihov povratak, privremeni ili trajni, ali i pružiti načine za njihovo aktivno uključivanje u razvoj zajednice iz inostranstva. Ključni fokus treba biti na stvaranju prilika koje omogućavaju iseljenicima da ulažu u lokalne projekte, razvijaju poslovne ideje i pružaju podršku kroz mentorstvo i prenos znanja. Poseban akcenat treba staviti na sektore obrazovanja i zapošljavanja jer su to dva ključna faktora odlaska, ali i oblasti u kojima iseljeničtvo može dati značajan doprinos. Osim toga, neophodno je raditi na unapređenju percepcije Brčkog kao mjesta otvorenog za povratak i saradnju. To uključuje promociju pozitivnih primjera saradnje s iseljeničtvom, jačanje transparentnosti u radu institucija i osmišljavanje inicijativa koje podstiču osjećaj pripadnosti, kao što su kulturni događaji, porodični susreti i iseljeničke konferencije. Strategija saradnje s iseljeničtvom mora također prepoznati raznolike potrebe iseljeničtva, od onih koji su zainteresovani za povratak do onih koji žele

ostati uključeni na daljinu. Digitalne platforme za umrežavanje, olakšan pristup informacijama i prilagođene usluge za iseljništvo mogu pomoći u prevazilaženju fizičke distance i jačanju međusobnih veza. Kod ovog faktora, cilj u Strategiji treba biti stvaranje partnerskog odnosa sa iseljništvom, u kojem će ona postati aktivan učesnik u razvoju Brčko distrikta BiH, bilo kroz povratak, ulaganja ili prenos znanja. Time se ne samo jača lokalna zajednica, već i produbljuje osjećaj povezanosti i zajedništva između iseljništva i zavičaja.

Kada govorimo o uslugama koje pruža Brčko distrikt BiH iseljenicima, rezultati ukazuju na potrebu za sveobuhvatnim unapređenjem usluga koje Distrikt nudi da bi se stvorili bolji uslovi za povratak i saradnju s iseljništvom. Prioritet treba biti razvoj politika koje će stimulirati zapošljavanje i ulaganje, uključujući stvaranje povoljnih uslova za investiranje iz iseljništva i podršku preduzetnicima kroz pojednostavljenje procedura i poreske olakšice. Zdravstvene usluge zahtijevaju dodatna ulaganja u kvalitet i dostupnost, uključujući obezbjeđenje modernije opreme i bolje organizacije rada zdravstvenih institucija. Socijalna podrška mora biti proširena kroz ciljane programe koji obuhvataju najosjetljivije grupe stanovništva, uključujući iseljništvo koja razmatra povratak. Rad pravosuđa i javne uprave mora biti transparentniji i efikasniji, da bi se povećalo povjerenje građana, dok je u oblasti obrazovanja potrebno uvesti programe cjeloživotnog učenja i pružiti podršku talentovanim pojedincima iz iseljništva. Konačno, unapređenje društvenih i kulturnih sadržaja, kao i bezbjednosnih usluga, može značajno doprinijeti privlačnosti Brčko distrikta kao destinacije za povratak što bi trebalo biti praćeno kampanjom koja ističe pozitivne promjene i mogućnosti za iseljništvo i saradnju sa Distrikтом. Na osnovu mišljenja iseljništva o svom trenutnom statusu u zemlji boravka, nameće se preporuka da je potrebno razviti programe koji jačaju emotivne veze iseljenika s Brčko distrikтом kroz kulturne i društvene inicijative. Također, treba raditi na smanjenju razočaranja iseljenika u novim sredinama kroz specifične programe podrške, uključujući mreže za povezivanje i mentorstvo. Unapređenje narativa o Brčkom kao destinaciji za povratak ili saradnju treba biti prioritet, s fokusom na promociju uspješnih priča i jačanje povjerenja jer kombinacija ovih mjera može poslužiti kao snažan alat za dugoročnu saradnju između Distrikta i iseljništva.

Kada govorimo o oblastima zainteresovanosti iseljništva za saradnju sa Brčko distrikтом BiH, preporuke za Strategiju uključuju fokusiranje na osmišljavanje konkretnih ekonomskih i obrazovnih programa koji uključuju iseljništvo, kao što su platforme za investiranje, stručna predavanja ili razmjene znanja. Paralelno s tim, kulturne i sportske aktivnosti mogu služiti kao snažan alat za jačanje emotivnih veza i izgradnju povjerenja. Za promociju Distrikta treba razviti ambasadorske programe koji omogućavaju iseljenicima da budu glasnogovornici pozitivnog narativa o Brčkom. Oblasti sa manjim interesovanjem treba dalje istražiti kroz ciljane ankete ili fokus grupe da bi se bolje razumjele mogućnosti za njihovo aktiviranje u budućnosti.

Dodatno, prema pribavljenim podacima, potrebno je kreirati platformu za iseljništvo koja omogućava predstavljanje postojećih projekata i ideja, uz institucionalnu podršku za njihovu realizaciju. Za one s inicijativama u razvoju, predlaže se uvođenje programa mentorstva i tehničke pomoći da bi se njihovi koncepti brže i efikasnije pretočili u konkretne projekte. Umrežavanje treba podržati redovnim organizovanjem virtuelnih sastanaka, radionica i konferencija da bi se ojačale veze između iseljenika i lokalne zajednice. Za ispitanike koji nisu razmišljali o saradnji, strategija treba uključivati aktivne kampanje informisanja o mogućnostima i benefitima uključivanja, koristeći uspješne priče kao motivacione primjere. Ovaj segment može se postepeno aktivirati kroz inicijative nižeg intenziteta, poput promocije lokalnih potreba i potencijala Distrikta.

Finansijski gledajući, iseljenici imaju interes za saradnju sa Brčko distriktom BiH te se preporučuje da Strategija bude fleksibilna i prilagođena različitim nivoima ulaganja. Za manja izdvajanja (do 10.000 evra), predlaže se razvijanje programa mikroprojekata koji se lako mogu realizovati uz minimalnu administraciju, poput kulturnih, obrazovnih ili sportskih inicijativa. Za one koji su spremni na veća ulaganja, od ključnog značaja je kreirati atraktivne investicione programe, uključujući infrastrukturne projekte, start-up inicijative ili partnerstva sa lokalnim biznisima. Poseban naglasak treba staviti na razvoj javno-privatnih partnerstava jer ova kategorija omogućava održive projekte s dugoročnim uticajem. Uvođenje transparentnih i pouzdanih mehanizama za upravljanje sredstvima iz iseljeničtva, poput fondova za razvoj, može dodatno ohrabriti ulaganja. Također, važno je promovisati uspješne priče o ulaganju da bi se povećalo povjerenje i motivisala šira baza potencijalnih investitora.

No, kada govorim o percepciji, odnosno odgovoru na percepciju iseljeničtva o preprekama za veću saradnju sa iseljeničtvom, prvi korak treba biti uspostavljanje jasnih i pouzdanih kanala komunikacije s iseljeničtvom, kao što su digitalne platforme i redovni informativni bilteni o mogućnostima saradnje, projektima i aktivnostima u distriktu. Uz to, neophodno je pojednostaviti administrativne procedure kroz digitalizaciju i efikasnije procese, čime bi se smanjile barijere za učešće iseljeničtva u projektima. Za izgradnju povjerenja ključno je sprovesti mjere koje povećavaju transparentnost u radu institucija Distrikta, uključujući monitoring i javno objavljivanje rezultata saradnje. Također, predlaže se organizacija redovnih sastanaka i događaja između predstavnika iseljeničtva i lokalnih vlasti da bi se uspostavio direktan dijalog i poboljšala međusobna povezanost. Pored ovoga, treba razviti promotivne kampanje koje će suzbiti negativne percepcije, ističući pozitivne primjere uspješne saradnje i integriteta institucija Distrikta. Na kraju, iako pravna i poreska politika nije istaknuta kao ključna prepreka, treba osigurati da okvir ostane konkurentan i privlačan za potencijalne investitore.

Analiza podataka iz ankete o prioritetnim mjerama za Strategiju razvoja saradnje s iseljeničtvom Brčko distrikta BiH pokazuju da je iseljeničtvo najviše zainteresovana za praktične mjere koje direktno olakšavaju svakodnevne potrebe, poput digitalnih rješenja i administrativne podrške. Strategija treba prioritetno obuhvatiti modernizaciju servisa kroz digitalizaciju (e-aplikacije, elektronska plaćanja, dvosmjerna komunikacija) uz fokus na očuvanje kulturnog identiteta kroz obrazovne i kulturne programe. Važno je osigurati da ove usluge budu dostupne na stranim jezicima da bi se olakšao pristup svim članovima iseljeničtva. Za jačanje povezanosti i povjerenja, predlaže se uvođenje transparentnih mehanizama pravne i administrativne podrške, uz organizaciju društvenih i sportskih događaja. Ekonomska povezanost može se dodatno podstaći programima za olakšavanje doznaka i finansijskim olakšicama za povratnike. Mjere nižeg prioriteta, poput posjeta institucija i vjerskog obrazovanja, treba pažljivo analizirati i implementirati samo ako postoji specifičan interes. Strategija treba biti inkluzivna i prilagodljiva, omogućavajući iseljenicima različite nivoe uključenosti, od osnovnih administrativnih usluga do aktivnog učešća u razvojnim procesima. Isticanje uspješnih primjera saradnje može motivisati veći broj iseljenika da se uključe.

Konačno, ali ne manje važno, rezultati ukazuju na potrebu za strateškim pristupom u komunikaciji s iseljeničtvom. Fokus treba biti na redovnom i kvalitetnom informisanju o investicionim prilikama, što uključuje projekte, poslovne ponude i mogućnosti saradnje. Ove informacije treba prilagoditi interesima različitih grupa iseljenika, uključujući uspješne profesionalce, potencijalne investitore i mlade preduzetnike. Paralelno s tim, preporučuje se redovna distribucija informacija o kulturnim, sportskim i zabavnim manifestacijama jer ove aktivnosti jačaju emocionalne veze iseljenika s

otadžbinom. Informacije o obrazovnim i naučnim prilikama trebaju biti ciljano distribuirane grupama koje su izrazile interes, posebno kroz saradnju s akademskim institucijama i profesionalnim udruženjima. Da bi komunikacija bila efektivna, predlaže se korištenje digitalnih kanala, poput newslettera, društvenih mreža i aplikacija, uz jasno definisan vremenski okvir za dostavu informacija. Frekvencija dostavljanja treba biti prilagođena sadržaju – mjesečno za manifestacije i dešavanja, kvartalno za javne pozive i obrazovne programe, a u realnom vremenu za investicione prilike i ponude. Implementacija ovakvog pristupa može značajno doprinijeti izgradnji povjerenja i aktivnijem angažmanu iseljeničtva u razvoju Brčko distrikta BiH.

Prilog 3.1. Forma ankete iseljeničtva Brčko distrikta BiH (oktobar 2024. godine)

„Vaš glas, vaše ideje neka se čuju u Brčko distriktu BiH!🌐”

Poštovane sugrađanke i sugrađani širom svijeta, znamo da mnogi od vas nose dragocjena iskustva i ideje koje bi mogle pomoći našoj zajednici da napreduje. Iako ste daleko, Brčko distrikt BiH razmišlja o vama, vašim potrebama i vizijama za bolje sutra. Pozivamo vas da svojim odgovorima doprinesete kreiranju Strategije razvoja saradnje s iseljeničtvom Brčko distrikta BiH za period 2025–2029. godina.

Ova strategija nije samo papir; vaša mišljenja i prijedlozi oblikovaće konkretne akcije koje će olakšati povratak, saradnju i podršku našim sugrađanima van granica. Neka se vaš glas čuje – jer vaša perspektiva može učiniti razliku! Učestvujte u anketi i podijelite s nama svoje ideje za budućnost Brčko distrikta BiH.

ANKETA

Poštovani sugrađani/sugrađanke Brčkog!

Hvala vam unaprijed za vašu volju da učestujete u anketi potreba iseljeničtva za uslugama na lokalnom nivou u Brčko distriktu BiH. Ova anketa se organizuje i provodi u okviru procesa izrade Strategije razvoja saradnje s iseljeničtvom Brčko distrikta BiH za period 2025–2029. godina, a koju provodi Odjeljenje za evropske integracije i međunarodnu saradnju Vlade Brčko distrikta BiH.

Za potrebe provođenja ankete, molimo vas da imate u vidu da su:

„iseljenici i njihovi potomci lica koja vode porijeklo, a žive van Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i integrisani su u zemljama prijema, bez obzira na njihovo državljanstvo ili nacionalnu pripadnost i koji, individualno ili kolektivno, doprinose ili imaju interes da doprinesu promociji i ukupnom društveno-ekonomskom razvoju te poboljšanju ugleda Brčko distrikta BiH i BiH u svijetu”

Vaši odgovori su u potpunosti anonimni, a bit će korišteni samo i isključivo u svrhu izrade Strategije razvoja saradnje s iseljeništvom Brčko distrikta BiH za period 2025–2029. godina u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka BiH i Općom uredbom EU-a o zaštiti podataka (GDPR).

U zajedničkom interesu nam je da pribavimo tačne informacije o vašim potrebama i očekivanjima, posebno vezano za potencijalno unapređenje javnih usluga na lokalnom nivou.

Unaprijed smo vam zahvalni za vaš doprinos!

DIO I. Demografski podaci

1. **Pitanje:** U kojoj zemlji trenutno živite ili boravite?

Odgovori:

Njemačka

Austrija

Švicarska

Slovenija

Italija

Švedska

Sjedinjene Američke Države

Kanada

Australija

Drugo: _____

2. **Pitanje:** Navedite grad u kojem trenutno živite ili boravite?

3. **Pitanje:** Koliko već dugo živite/boravite van Brčko distrikta BiH / BiH?

Odgovori:

0-5 godina

5-10 godina

10-20 godina

Više od 20 godina

4. **Pitanje:** Vaš spol?

Odgovori:

Muško

Žensko

Ne želim se izjasniti

5. Pitanje: Koliko imate godina?

Odgovori:

Do 30

31-50

51-65

Preko 65

6. Pitanje: Kada ste napustili Brčko?

Odgovori:

Prije 1992. godine

U periodu od 1992–1995. godine

Između 1995–2005. godine

Između 2005–2015. godine

Između 2015–2020. godine

Nakon 2020. godine

7. Pitanje: Koliko često dolazite u Brčko u toku jedne godine?

Odgovori:

Veoma rijetko, jednom u nekoliko godina

Obično jednom

1-3 puta godišnje

3-5 puta godišnje

Više od 5 puta

8. Pitanje: Koliko dana prosječno boravite u Brčkom u toku jedne godine?

Odgovori:

Do 5 dana

5-10 dana godišnje

10-20 dana godišnje

20-30 dana godišnje

Preko 30 dana godišnje

9. **Pitanje:** Koliko srodnika/ica (članova/ica porodice) imate u Brčko distriktu BiH?

Odgovori:

Nijednog

1

2-3 člana

4-5 članova

Preko 5 članova

10. **Pitanje:** Da li ste zainteresovani za povratak u Brčko distrikt BiH?

Odgovori:

Da

Ne

Nisam siguran/na

Možda, ako dobijem određene koristi

Nikada

Ostalo: _____

DIO II. ISELJENJE I ZADOVOLJSTVO USLUGAMA

11. **Pitanje:** Koji su vaši razlozi za iseljenje/migraciju? (*možete označiti maksimalno 3 odgovora*)

Odgovori:

Obrazovanje-mogućnost obrazovanja za porodicu, djecu, mene..

Zapošljavanje – bolji posao, ekonomski razlozi..

Porodični razlozi – spajanje porodice i slično..

Zdravstveni razlozi

Bolji životni standard u cjelini

Opće političko okruženje u BiH

Osjećaj nesigurnosti u BiH

Visok stepen percepcije o nepotizmu, mitu i korupciji

Loš odnos institucija prema građanima

Drugo: _____

12. Pitanje: Molimo vas da ocijenite vaše zadovoljstvo uslugama koje ste koristili u Brčko distriktu BiH po ponuđenim oblastima. Ukoliko niste koristili neke od usluga, ne trebate odgovarati.

(Likertova skala: 1 – nezadovoljan, 3 – djelimično zadovoljan, 5 - zadovoljan)

Odgovori:

Mogućnosti obrazovanja (formalnog i neformalnog) i ličnog razvoja

Pružanje zdravstvenih usluga

Socijalna pomoć i podrška

Rad policije i sigurnost

Društveni i kulturni sadržaji i sportske aktivnosti

Mogućnost zaposlenja i investiranja

Pravna pomoć i rad pravosuđa

Komunalne usluge (struja, snabdijevanje vodom, odvoz otpada, uređenje javnih površina, zaštita životne sredine)

Usluge javne uprave (ostvarivanje građanskih prava i rješavanje zahtjeva)

Nisam koristio/la nikakve usluge do sada

13. Pitanje: Koji su glavni izazovi u komunikaciji sa institucijama Brčko distrikta BiH?

Odgovori:

Sporost administracije

Jezičke barijere

Nedostatak i nepoznavanje postojanja kontakata za pitanja iseljeničtva

Nepoznavanje specifičnih potreba iseljeničtva

Drugo: _____

14. **Pitanje:** Kako biste ocijenili svoj kvalitet života u zemlji u kojoj se nalazite sada u odnosu na period prije iseljenja?

Ukoliko niste živjeli u Brčkom, pređite na naredno pitanje!

Likertova skala – 1 - netačno, 3 - djelomično tačno, 5 - u potpunosti tačno)

Odgovori:

Kvalitet mog života je znatno bolji

Povećao/la sam blagostanje u odnosu na život u Brčkom

Povećao/la sam stepen obrazovanja

Proširio/la sam vidike o kvalitetu života

Sada radim posao koji me u potpunosti ispunjava

Razočarao/la sam se u iseljeništvu

Promijenio/la sam oblasti interesovanja

Emotivna veza sa Brčko distriktom BiH mi je jača nego prije

Nisam pogriješio/pogriješila što sam otišao/otišla iz BiH

Očuvao/očuvala sam kulturni identitet osobe koja potiče iz BiH

Širim pozitivnu priču o Brčkom/BiH u zemlji u kojoj živim

Smatram se osobom koja je integrisana u društvo zemlje u kojoj živim

Srećan/na sam u zemlji u kojoj sada živim

DIO III. SARADNJA S ISELJENIŠTVOM I POTREBE

15. **Pitanje:** U kojim oblastima ste zainteresovani za saradnju sa Brčko distriktom BiH? (možete označiti više odgovora)

Odgovori:

Ekonomska saradnja

Kulturne inicijative

Obrazovni programi

Sport

Nauka

Volontiranje i društveni rad

Ambasadori dobre volje – širenje pozitivne slike u zemlji prijema

Savjetodavne usluge

Drugo: _____

16. Pitanje: Da li imate projekte ili inicijative (*npr. investiciona ideja, ideja za sportsku ili kulturnu saradnju, razmjenu i slično*) koji bi mogli doprinijeti razvoju Brčko distrikta BiH?

Odgovori:

Da, već imam konkretne projekte

Da, ali su u fazi razrade

Ne, ali bih bio/la zainteresovan/a da pružim podršku kroz umrežavanje (*npr. virtuelni sastanci/konferencije*)

Nisam o tome razmišljao / razmišljala

Trenutno nemam takve planove

17. Pitanje: Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje da, koliko biste potencijalno izdvojili sredstava koje biste izdvojili za finansiranje/sufinansiranje takvih programa/projekata?

Odgovori:

do 10.000 evra

od 10.000 do 30.000 evra

od 30.000 do 50.000 evra

preko 50.000 evra

javno-privatno partnerstvo

18. Pitanje: Koje su glavne prepreke za veću saradnju sa Brčko distriktom BiH? (možete označiti više odgovora)

Odgovori:

Nedostatak informacija o mogućnostima

Administrativne barijere

Percepcija nepotizma i koruptivnih aktivnosti

Nedostatak kontakta sa lokalnim vlastima

Nepovoljna pravna i poreska politika

• Drugo: _____

DIO IV. VAŠI PRIJEDLOZI I OČEKIVANJA

19. **Pitanje:** Molimo vas da ocijenite važnost prioriteta mjera za uvrštavanje u Strategiju razvoja saradnje s iseljeništvom Brčko distrikta BiH, a koje bi mogle doprinijeti saradnji sa iseljeništvom i zadovoljstvu?

(Likertova skala: 1 – nije veliki prioritet, 3 – djelimičan prioritet, 5 – visok prioritet)

Odgovori:

Kreiranje web/mobilne aplikacije za direktnu komunikaciju sa predstavnicima Brčko distrikta BiH

Institucionalno uključivanje iseljništva u organe odlučivanja

Uspostavljanje komunikacionih kanala sa informacijama iz Brčkog (Viber i Whatsup grupe)

Organizovanje ljetnih / zimskih kurseva maternjeg jezika

Organizovanje više sportskih i društvenih sadržaja za djecu, mlade i odrasle tokom ljetnih i zimskih mjeseci

Kreiranje E-aplikacija za dvosmjerno proaktivna komunikacije (e-iseljništvo, e-račun, e-prijava, e-matičar i sl.), web-stranice / društvene mreže za iseljništvo

Ljetne/zimske škole kulture/tradicije za djecu i/ili članove porodice

Osnivanje Ureda/službe za iseljništvo koja bi bila na usluzi u svakom momentu predstavnicima iseljništva

Usluge pravne i administrativne podrške građanskim pravima iseljenika

Pružanje usluga savjetovanja za investiranje u Brčko

Vjersko obrazovanje

Pomoć Distrikta kod smještaja povratnika iz iseljništva

Komunikacija na stranim jezicima (engleski, njemački itd.)

Olakšavanje slanja novca u Općinu/grad porijekla ili srodnicima (pojednostavljivanje doznaka)

Podrška Brčko distrikta BiH kod razmatranja brige o članovima porodice iseljenika

Elektronsko plaćanje računa

Osnivanje službe/Ureda za iseljništvo

Otvaranje „privremenih“ šalter sala za pitanja iseljništva sa relevantnim proaktivnim organizovanjem sastanaka i događaja (ljetni i/ili zimski One Stop Shop)

Organizovanje ekonomskih foruma iseljništva poslovne/investicione konferencije

Organizovanje (ne)obaveznih „Susreta/Dana iseljništva“ sa predstavnicima institucija Brčko distrikta BiH

Posjete predstavnika institucija Brčko distrikta BiH u iseljeništvu

Zalaganje za uvođenje određenih (finansijskih) olakšica i stimulativnih mjera za povratak u Brčko distrikt BiH

- Drugo za razmatranje: _____

20. Pitanje: Ako želite da budete informisani o daljim aktivnostima vezanim za saradnju sa iseljeništvom te proces izrade Strategije razvoja saradnje sa iseljeništvom Brčko distrikta BiH, molimo vas da ostavite Vaše kontakt informacije (e-poštu, broj telefona i slično)? Ako ne želite, pređite na naredno pitanje!

Odgovori:

21. Pitanje: Koje vrste informacija biste voljeli da vam budu dostavljane i koliko često (možete odabrati više odgovora)?

Odgovori:

Manifestacije i dešavanja (zabava)

Sport i kultura

Politička dešavanja

Obrazovanje i nauka

Javni pozivi

Investicioni potencijali i ponude

- Ostalo

22. Da li mislite da je ovakva vrsta komunikacije sa iseljeništvom korisna za bolje razumijevanje potreba i saradnje u cjelini?

Odgovori:

- Da
- Ne
- Potrebno je više ovakve komunikacija sa nama!

Hvala vam za vaše učešće u anketiranju!

IZLAZNA PORUKA

Ukoliko smatrate da bi još neko bio zainteresovan da svojim doprinosom kreira budućnost saradnje sa iseljeništvom, molimo vas da im ovu anketu proslijedite.